

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 186

Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansikuva: Iso-Kivijärvi Seitsemisen kansallispuistossa.
Kuva: Teemu Rintala / Metsähallitus.

© Metsähallitus, Vantaa, 2024

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-119-2 (pdf)

Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisu-aika	10.4.2024
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	16.1.2024
Luottamuksellisuus	Julkinen	Asianumero	MH 3980/2023
Suojeluluetyyppi/Suojeluohjelma	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Seitsemisen kansallispuisto		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Seitseminen FI0311002		

Tekijä(t)	Metsähallitus
Julkaisun nimi	Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Tiivistelmä

Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Ikaalisten ja Ylöjärven kunnissa Pirkanmaalla. Hoito- ja käyttösuunnitelman suunnittelu-alue käsittää Seitsemisen Natura 2000 -alueen ja siihen sisältyvän Seitsemisen kansallispuiston. Suunnittelualueeseen sisältyy Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu suojelumetsä (33 ha) sekä ympäristöministeriön hallinnassa oleva METSO-kohde (21 ha) ja kaupalla hankittu yksityismaakiinteistö (53) ha. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 4 721 ha, josta 196 ha on vettä.

Seitseminen edustaa eteläisen Suomenselän vedenjakajaseudun havumetsäluontoa. Seitsemiselle on ominaista harjujen ja soiden runsaus. Harjut halkovat puistoa pohjoisesta etelään, ja niiden väliin jäävät laajat suo- ja metsäalueet. Seitsemisen alueella sijaitsee useita lampia ja pienehköjä järviä. Metsissä on useita eri kehitysvaiheita ja suot ovat tyypillisiä Sisä-Suomen keidassoita.

Metsien, soiden ja järvien muodostama pienipiirteinen maisemamosaiikki tekee Seitsemisestä hyvin monimuotoisen alueen. Natura-luontotyypeistä etenkin metsät, suot ja perinnebiotoopit ovat edustavimpia. Niillä tavataan myös huomionarvoisinta hyönteis-, jäkälä-, sammal- ja lintulajistoa. Seitsemisiin on vapautettu tarhattuja metsäpeuroja ja populaatio elää alueella luonnonvaraisena.

Koveron kruununmetsätorppa on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka on keskeinen osa alueen kulttuuriperintöä. Seitsemisen kansallispuisto on tunnettu ja perinteinen virkistyskohde, jonne tehdään paljon päiväretkiä sekä myös pidempiä vierailuja. Puistossa sijaitsee Koveron lisäksi kiehtovia nähtävyyksiä, kuten Multiharjun aarniometsä ja Soljasten alue, mutta myös rauhallisia ja erämaisempia alueita, joissa voi retkeillä omatoimisesti luontoa tarkkaillen.

Viimeisten 10 vuoden aikana Seitsemisen käyntimäärät ovat olleet vakiintuneita, mutta uusia käyttömuotoja on tullut lisää ja luontomatkailutoiminta on monipuolistunut.

Seitsemisen keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi tunnistettiin luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, erämaisuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja näihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu. Myös alueen merkitys tutkimus- ja seurantakohteena tunnistettiin arvona.

Arvoihin kohdistuvat uhkatekijät liittyvät aiempaan metsätaloustalouteen (avohakkuut, metsänhoitotoimet ja näihin liittyviä metsäteiden rakentaminen sekä soiden ojitukset) sekä alueella lisääntyvään virkistyskäyttöön haittavaikutuksineen (mm. luvaton tulenteke, ruuhkaisuus, roskaantumisen ja kulumisen). Perinnebiotooppien kannalta merkittävin uhka on sen umpeenkasvu ilman niittoa tai laidunnusta.

Seitsemisen hoidon ja käytön päämääränä on turvata luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso, tunnistaa ja säilyttää alueen arvokkaat kulttuuriperintökohteet sekä kehittää ja ylläpitää kestävästä virkistyskäytöstä ja luontomatkailusta alueella sen erämainen luonne säilyttäen. Tavoitteisiin pääsemiseksi suunnittelualueella mm. tehdään soiden ennallistamistoimia, ylläpidetään palojatkuoaluetta ja tehdään luontotyyppi- ja lajistoinventointeja. Perinnebiotooppeja hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Puiston reitistöä täydennetään ja retkeilyrakenteita sekä esteettömyyttä parannetaan. Alueella noudatetaan kestävästä luontomatkailusta periaatteita. Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja kestävyden seurannan avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei luontoarvoille aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Retkeilyrakenteet ja kävijöiden ohjaus keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Pääosa suunnittelualueesta (52 %) pidetään ns. syrjävyöhykkeenä, joka säilytetään mahdollisimman rauhallisena ja luonnontilaisena. Myös rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeen osuus (17 %) on merkittävä. Seitsemisen kytkeytyneisyyttä Helvetinjärven kansallispuistoon ja lähialueen muihin suojelualueisiin sekä valtion maihin pyritään hyödyntämään kestävästä virkistyskäytöstä ja luontomatkailun kehittämiseksi yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Avainsanat	hoito- ja käyttösuunnitelmat
Muut tiedot	Projektipäällikkö Teemu Rintala. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat Tuula Peltonen, Raisa Vesterbacka, Tanja Tenhunen, Pekka Vesterinen ja Juha Tuomola.

Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 186		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkojulkaisu)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-119-2		
Sivumäärä	107 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	10.4.2024
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	16.1.2024
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 3980/2023
Typ av skyddsområde/skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-området		
Områdets namn	Seitseminen nationalpark		
Natura 2000-områdets namn och kod	Seitseminen FI0311002		

Författare	Forststyrelsen
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Seitseminen nationalpark

Sammandrag

Seitseminen nationalpark ligger i kommunerna Ikalas och Ylöjärvi i Birkaland. Skötsel- och användningsplanens planeringsområde omfattar Seitseminens Natura 2000-område och den tillhörande Seitseminens nationalpark. I planeringsområdet ingår en skyddsskog (33 ha) som skyddats genom Forststyrelsens eget beslut samt ett METSO-objekt (21 ha) som är i miljöministeriets besittning och en privat markfastighet (53) ha som förvärvats genom köp. Planeringsområdets totala areal är 4 721 ha, varav 196 ha är vatten.

Seitseminen representerar barrskogsnaturen i den södra delen av Suomenselkäs vattendelarområde. Typiskt för Seitseminen är många åsar och myrar. Parken är genomskuren av åsar från norr till söder och mellan dem finns stora myr- och skogsområden. I Seitseminen finns flera tjärnar och mindre sjöar. I skogarna finns flera olika utvecklingsstadier och myrarna är högmossar typiska för Inre Finland.

Den småskaliga landskapsmosaik av skogar, myrar och sjöar gör Seitseminen till ett område med stor mångfald. Av Natura-naturtyperna är i synnerhet skogar, myrar och vårdbiotoper de mest representativa. Där påträffas också de mest beaktansvärda insekts-, lav-, moss- och fågelarterna. Uppfödda skogsrenar har frigjorts i Seitseminen och populationen lever vilt i området.

Kovero kronoskogstorp är en nationellt värdefull byggd kulturmiljö som är en central del av områdets kulturarv. Seitseminen nationalpark är ett känt och traditionellt rekreationsmål, dit man gör många dagsutflykter och även längre besök. Förutom Kovero finns även fascinerande sevärdheter i parken, såsom Multiharju urskog och Soljanens område. Parken har också lugna områden med vildmarkskaraktär, där man på egen hand kan göra utflykter och iaktta naturen.

Under de senaste 10 åren har antalet besök i Seitseminen varit stabilt, men det har kommit fler nya användningsformer och naturturismverksamheten har blivit mångsidigare.

Följande centrala skydds- och bruksvärden har fastställts för Seitseminen: naturtyper och arter i habitatdirektivet, hotade djur- och växtarter, områdets vildmarkskaraktär, natur- och kulturlandskap och därtill hörande byggd kulturmiljö samt rekreation och naturturism. Även områdets betydelse som undersöknings- och uppföljningsobjekt identifierades som ett värde.

Hotfaktorerna som riktas mot värdena hänför sig till tidigare skogsbruksanvändning (kalhuggning, skogsvårdsåtgärder och byggande av skogsvägar till dessa samt dikning av myrar) samt till den ökade rekreationsanvändningen i området med dess skadliga effekter (bl.a. olovlig eldning, trängsel, nedskräpning och slitage). Det största hotet mot vårdbiotoperna är att de växer igen utan slåtter eller bete.

Syftet med skötseln och användningen av Seitseminen är att trygga en gynnsam skyddsnivå för naturtyperna och arterna, identifiera och bevara områdets värdefulla kulturarvsobjekt samt utveckla och upprätthålla en hållbar rekreationsanvändning och naturturism i området så att dess vildmarkskaraktär bevaras. För att uppnå målen vidtar man i planeringsområdet bland annat restaureringsåtgärder för myrar, upprätthåller ett brandkontinuum och inventerar naturtyper och arter. Vårdbiotoper sköts enligt en plan som gjorts upp för objektet.

Parkens nätverk av leder kompletteras och friluftskonstruktionerna samt tillgängligheten förbättras. I området iaktas principerna för hållbar naturturism. Med hjälp av zonindelningen i parken, placeringen av servicestrukturerna och uppföljningen styrs besökarna att röra sig i parken så att naturvärdena inte störs för mycket och slitskadorna blir så små som möjligt. Friluftskonstruktionerna och guidningen av besökarna koncentreras till friluft- och naturturismzonen. Största delen av planeringsområdet (52 %) är s.k. vildmarkszon som bevaras så lugn som möjligt och i naturtillstånd. Även begränsnings- och naturvärdezonernas andel (17 %) är betydande. Man strävar efter att i samarbete med aktörerna i området utnyttja Seitseminens koppling till Helvetinjärvi nationalpark och andra skyddsområden i närområdet samt statens marker för att utveckla ett hållbart rekreationsbruk och naturturism.

Planen har utarbetats i samarbete med olika aktörer i området med iakttagande av ett inkluderande planeringssätt.

Nyckelord	skötsel- och användningsplan
Övriga uppgifter	Projektchef Teemu Rintala. Till projektgruppen som beredde skötsel- och användningsplanen hörde Tuula Peltonen, Raisa Vesterbacka, Tanja Tenhunen, Pekka Vesterinen och Juha Tuomola.

Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 186		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-119-2		
Sidantal	107 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

YHTEENVETO	7
Suunnittelualueen nimi, sijainti ja pinta-ala.....	7
I Suunnittelualueen yleiskuvaus	7
II Keskeiset arvot ja uhat	8
III Tavoitteen asettelu	8
IV Toteutus ja toimenpiteet.....	10
V Ympäristövaikutusten arviointi	13
VI Suunnitelman seuranta	14
Osallistaminen.....	14
Vahvistaminen.....	15
Lisätietoa suunnittelusta.....	15
NYKYTILAN KUVAUS	16
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne.....	16
2 Perustamistarkoitukset	19
3 Vesistöt ja geologia	20
4 Luontodirektiivin luontotyytit	22
5 Yhteenveto lajistosta	24
6 Kulttuuriympäristö.....	25
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	28
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	33
8 Erätalous	34
9 Tutkimus.....	37
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	38
10B Poronhoito	39
KESKEISET ARVOT JA UHKAT	40
11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat.....	40
TAVOITTEEN ASETTELU.....	45
12 Päämäärät ja tavoitteet	45
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.....	47
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	48
TOTEUTUS	50
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	50
15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet.....	52
16 Erätalouden toimenpiteet	54
17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö	56
17B Poronhoidon toimenpiteet	58
18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto	59
19 Resurssit	61
20 Vaikutusten arviointi	62
21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta.....	73
22 Osallistaminen.....	80
LÄHTEET	81
LIITTEET	83
Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista	83
Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit	84
Liite 3 Lausunnotkooste	89
Liite 4 Kartat	93
Liite 5 Ympäristöministeriön lausunto Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta.....	103
Liite 6 Metsähallituksen hyväksymispäätös.....	107

YHTEENVETO

Suunnittelualan nimi, sijainti ja pinta-ala

Seitsemisen kansallispuisto, Ikaalinen, Ylöjärvi, 4 721,36 ha.

I Suunnittelualan yleiskuvaus

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

Metsähallitus hallinnoi suunnittelualan valtionmaita ja yleisiä vesialueita. Pirkanmaan ELY-keskus antaa lausunnon luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaisista Natura-alueille tai sen läheisyyteen suunniteltavien hankkeiden vaikutusten arvioinnista. ELY-keskus ottaa vastaan Ls-lain 35b §:n mukaiset ilmoitukset Natura-alueeseen vaikuttavista toimenpiteistä ja voi tarvittaessa kieltää tai rajoittaa toimenpiteen toteuttamista.

Suunnittelualueeseen kuuluvat Seitsemisen kansallispuisto, Seitsemisen Natura 2000 -alue sekä kansallispuiston ja Naturen ulkopuoliset Metso-ohjelman kohde, kansallispuistoon liitettäväksi hankittu yksityismaakiinteistö sekä Metsähallituksen Hauturin suojelumetsä. Suunnittelualan yhteispinta-ala on 4 721 ha. Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Ylöjärven ja Ikaalisten kaupunkien alueilla. Pinta-alaltaan se on noin 4 613 ha. Kansallispuisto on perustettu noin 3 060 ha:n kokoisena 1.1.1982. Tämän jälkeen vuosina 1989, 2005, 2008 2018 ja 2022 kansallispuistoa on lakisääteisesti laajennettu yhteensä noin 1 568 ha. Kansallispuisto on kokonaisuudessaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Puiston läpi pohjoisesta etelään kulkeva yleinen maantie ei kuitenkaan kuulu kansallispuistokiinteistöön eikä ole Metsähallituksen hallinnassa. Suojelun toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki.

Alue kuuluu Seitsemisen ja Helvetinjärven virkistyskäytön ja matkailun painopistealueeseen ja alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) ja alue kuuluu Metsähallituksen palojatkumoalueisiin.

Suunnittelualan kokonaispinta-ala on 4 721 ha. Seitsemisen Natura-alueen toteutustapana on luonnonsuojelulaki, ja alueen suojelu on toteutettu käytännössä kokonaan Seitsemisen kansallispuistolla (4 613 ha). Suunnittelualueeseen sisältyy Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu suojelumetsä (33 ha) sekä ympäristöministeriön hallinnassa oleva METSO-kohde (21 ha) ja kaupalla hankittu yksityismaakiinteistö (53) ha. Edellä mainitut kohteet on hankittu liitettäväksi Seitsemisen kansallispuistoon. Seitsemisen alueelle on laadittu Metsähallituksen toimesta hoito- ja käyttösuunnitelma viimeksi 2009, ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma sekä luontomatkailusuunnitelma alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Kansallispuisto on osa palojatkumoalueiden verkostoa, jossa poltetaan säännöllisesti metsää paloalueiden jatkumon ylläpitämiseksi. Alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue. Euroopan neuvosto on myöntänyt Seitsemisen kansallispuistolle kansallispuistojen suojelualuediplomin vuonna 1996.

Seitsemisen perustamistarkoitukset liittyvät erityisesti metsäisten luontotyyppien ja suoluonnon sekä niillä esiintyvän lajiston suojelemiseen. Noin 99 % Natura-alueesta on suojeltu 1982 perustetulla Seitsemisen kansallispuistolla, jonka perustamistarkoituksena on luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen. Kansallispuiston monimuotoinen metsä- ja järviluonto tarjoaa elinympäristöjä vaateliaalle lajistolle. Luontoa rikastuttavat lisäksi alueen hoidetut perinnebiotoopit ja suoluonto.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen:

Suunnittelualan maankäytön, luonnon, kulttuuriympäristön, virkistyskäytön, erätalouden ja muun käytön nykytilaa on kuvattu tarkemmin hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeilla 1–10. Keskeisiä suojelu- ja käyttöarvoja on tarkasteltu myös alueeseen sisältyvien Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA). (ks. kohta lisätietoa suunnittelusta).

II Keskeiset arvot ja uhat

Arvojen määrittely perustuu alueen nykytilan tarkasteluun, ja keskeisiksi arvoiksi on määritelty:

- Seitsemisissä esiintyy Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä, mm. Multiharjun aarniometsä. Harjumetsiä on aluetta pohjoisesta etelään halkovilla harjumuodostelmilla. Suurin ja maisemallisesti edustavin on länsiosassa sijaitseva Seitsemisharju. Seitsemisissä on edustavia laajoja luonnontilaisia keidassoita sekä puustoisia soita. Suot ovat osa soidensuojeluverkostoa ja kattavat yli puolet alueen pinta-alasta. Ojitetuista soista valtaosa on ennallistettu. Alueen perinnebiotoopit ovat maakunnallisesti arvokkaita. Direktiivilajeista luontotyypeillä esiintyy metsäpeura, liito-orava, lahokapo, hitupihtisammal ja saukko.
- Seitsemisissä tavataan lukuisia, erityisesti vanhoissa metsissä esiintyviä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Alueella esiintyy 6 erityisesti suojeltavaa lajia, 1 äärimmäisen uhanalainen laji, 11 erittäin uhanalaista lajia sekä useita vaarantuneita lajeja.
- Koveron perinnemaisema peltoineen, laitumineen ja rakennuksineen on elävä kulttuurimaisema, joka säilyy perinteisten viljelytapojen ja maankäyttömuotojen avulla.
- Koveron kruununmetsätorppa on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Koverossa on 5 asetuksella (480/85) suojeltua rakennusta, joiden suojelustatus on S1 (suojeltu kokonaan), sekä 4 asetuksella varjeltua rakennusta (V2). Pitkäjärven kämpmä ja sen pihapiirissä oleva talli ovat suojeltu asetuksella (480/85), ja niiden suojelustatus on S1.
- Seitsemisen arkeologiset kohteet kertovat alueen monipuolisesta historiasta kivikaudelta historialliseen aikaan.
- Kansallispuisto on ollut pitkään erityisesti ennallistamisen tutkimus- ja seurantakohteena. Alueelle on perustettu lukuisia erityyppisiä koaloja ennallistamisen vaikutusten seurantaan.
- Seitsemisen on valtakunnallisesti suosittu päiväretkeilykohde, joka muodostaa yhdessä Helvetinjärven kansallispuiston ja näiden väliin jäävien alueiden kanssa Pirkanmaan merkittävimmän luontomatkailukohteen. Monipuolinen ja helppo retkeilykohde, jossa on kattava palveluvarustus ja luontokeskus. Koveron perinnetila on alueen suosittu käyntikohde. Alue sijaitsee lähellä suosittuja mökkialueita sekä Tamperetta, mutta on myös lähialueen asukkaille arvokas lähivirkistysalue. Alueella toimii lukuisia luontomatkailuyrittäjiä.

Seitsemisen alue muodostaa valtakunnallisesti merkittävän arvotiivistymän, jonka keskiössä ovat maisema, arvokas luonto ja kulttuuriperintö. Seitsemisen arvoa lisää myös läheisten Aurejärven ja Petäjäjärven Natura-alueiden sekä Helvetinjärven kansallispuiston läheisyys ja keskinäinen kytkeytyneisyypotentiaali. Keskeiset arvot voidaan säilyttää pitkäjänteisillä ja riittävästi resursoituilla luonnon- ja kulttuuriperinnön hoitotoilla, mutta myös yhteistyöllä ja aktiivisella edunvalvonnalla alueen toimijoiden kanssa.

III Tavoitteen asettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnitelmassa alueen hoidolle ja käytölle asetetaan seuraavat **päämäärät** ja tavoitteet (•):

Luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso turvataan.

- Koveron ja Löytyn perinnebiotooppien ja niihin liittyvän arvokkaan lajiston suojelutaso turvataan. Vieraslajien, kuten lupiinien, leviäminen alueelle pyritään estämään.
- Lajistoa ja luontotyyppien tilaa seurataan.
- Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.
- Luontotyyppien ja lajiesiintymien kytkeytyneisyys lähialueen suojelualueisiin turvataan.
- Suoluontotyyppien edustavuus paranee.
- Virkistyskäyttöä ohjataan maastopalveluiden sijoittelulla ja mitoittamisella siten, että maaston kulumisen ja häiriöt lajistolle ovat mahdollisimman vähäisiä ja luontoarvot saadaan turvattua.

Arvokkaat kulttuuriperintökohteet ja perinnemaisemat tunnistetaan ja niiden arvot säilytetään.

- Kulttuuriperintökohteet on hyvin hoidettu ja ne otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.

Seitsemisen merkitys tutkimus- ja seurantakohteena säilytetään.

- Seitsemisen kansallispuisto säilytetään merkittävänä ennallistamisen seurannan ja tutkimuksen kohteena.

Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.

- Aluetta voidaan käyttää hirven ajoin metsästyksen yhteydessä.
- Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.
- Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.
- Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät.
- Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät.
- Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.
- Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävän matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitetta.

Lisäksi alueelle on määritetty seuraavat **kehittämiskohteet** ja niiden tavoitteet (•):

Seitseminen on hiilineutraali luontomatkailukohde.

- Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.

Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja.

- Seitsemisen, Aurejärven, Petäjäjärven, Riuttaskorven ja Helvetinjärven muodostaman kokonaisuuden ja alueen arvotiivistymän tunnistaminen sekä kytkeminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Alueen erämaisen maiseman ja arvokkaan kulttuuriperinnön säilyttäminen. Suojelualueiden kytkeytyvyyden parantaminen ja alueiden eristäytymisen vähentäminen. Metsä- ja suolajiston, kuten metsäpeuran ja metsäkanalintujen, siirtymisen helppottaminen soveliaiden elinalueiden välillä ja ekosysteemien toiminnan parantaminen. Alueen tunnistaminen maakuntakaavassa poikkeuksellisen merkittävänä, laajana ja yhtenäisenä luonnon ydinalueena ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuutena, jolla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueiden säilyttäminen osana maakunnan ekologista verkostoa, joka tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Alueelle on määritelty käytön ohjaamiseksi seuraavat vyöhykkeet:

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke 1 396,91 ha (29,6 % suunnittelualueen pinta-alasta)

Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.

Osa-alueet:

- Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke. Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä. Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyyksiin ja luontokasvatukseen kuitenkin Natura-alueen luontoarvot huomioiden. Vyöhyke toimii suunnittelualueen virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. retkeilyreittejä, luontopolku, päivä- ja vuokratupa, nähtävyyksirakenteita sekä taukopaikkoja. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta kunnostetaan ja uutta kehitetään vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeita

Syrjävyöhyke 2 518,41 ha (53,3 %)

Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltujen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti.

Osa-alueet:

- Syrjävyöhyke. Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä pääsääntöisesti rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokaisenoikeuksien mukaisesti. Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden Natura-alueen suojeluarvot. Syrjävyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä vyöhykkeelle pääsääntöisesti ohjata kävijöitä tai rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokaisenoikeuksiin perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien ylläpito on mahdollista. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla. Uusi rengasreitti voidaan linjata kulkemaan osittain pohjoisella syrjävyöhykkeellä, hyödyntäen pääasiassa olemassa olevia polkuja ja polkupyöräteitä.

Rajoitusvyöhyke 805,73 ha (17,1 %)

Yleismääräys: Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyksististä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltövyöhyke ja rajavyöhyke.

Osa-alueet:

- Iso Seitsemisjärvi. Iso-Seitsemisjärven rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.–15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi. Edellisessä HKS:ssa määritellylle Pakkulankaan eteläpuoliselle rajoitusosalle ei ole luonnonsuojelullisia perusteita, joten alue on muutettu osaksi luontomatka- ja virkistysvyöhykettä.
- Multiharju. Multiharjun vanhojen metsien alue on erittäin herkkä kulutukselle. Rajoitusosalla liikkuminen on sallittua ainoastaan polkuja pitkin.
- Soljastensuo. Soljastensuon rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.–15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Suunnitelmassa esitetään keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi tarpeelliset toimenpiteet.

Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Luonnonsuojelu

- Suon ennallistaminen. Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen. Ennallistettava pinta-ala on arviolta 15 ha.
- Metsän ennallistaminen. Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoalueella.
- Avoimen perinneympäristön hoito. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Puustoisien perinneympäristön hoito. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Haitallisen lajin vähentäminen/poisto. Haitallisten vieraslajien, kuten lupiin, leviäminen puiston alueelle pyritään estämään. Vieraslajien esiintymiä tarkkaillaan ja torjunta aloitetaan välittömästi leviämisen ehkäisemiseksi.
- Laji- tai lajistoinventointi. Lajistoarvot selvitetään tarkoitukseen soveltuvalla tavalla siellä missä

rakennetaan uutta palveluvarustusta. Samassa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös direktiivilajien ja erityistä suojelua edellyttävien lajien esiintymätarkistuksia.

- Laji- tai lajistoinventointi. Linnuston linjalaskentaa jatketaan n. 10 vuoden välein. Ennallistettujen soiden tilaa seurataan luontotyyppitasolla.
- Seuranta. Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.

Kulttuuriperinnön suojelu

- Rakennusperinnön kunnossapito. Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.
- Maisemanhoito. Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.
- Muu kulttuuriperinnön suojelu ja hoito. Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.

Luonnon virkistyskäytön toimenpiteet

Seitsemisen kansallispuiston monipuolinen reitistö ja palvelurakenteet mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne myös tukevat luontomatkailuyrittäjyyttä. Kohde on suosittu päiväretki- ja vaelluskohde, myös pyörämatkailua ja esteettömiä palveluja kehitetään. Pyrkimyksenä on tuottaa positiivisia luontokokemuksia monipuoliselle asiakaskunnalle ja sillä tavalla kehittää heidän luontoyhteyttään. Oikein mitoitettu reitistö ehkäisee myös kulumista. Kestävyyttä seurataan LAC-mittariston avulla.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Huollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Esimerkiksi jätehuollossa ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/suotonesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois. Polttopuun käyttöä pyritään minimoimaan. LAC-mittaristolla seurataan keskeisiä muuttujia/tunnuslukuja.
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Olemassa olevaa rengasreitistöä kehitetään toteuttamalla Kivijärven itäinen kiertoreitti. Mikäli esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa, Saari-Soljasen kiertävä reitti voidaan muuttaa esteettömäksi. Pyöräilyyn suositeltaviksi reiteiksi lisätään luontokeskuksen ja Koveron välinen reitti sekä Honkaniemen taukopaikalle johtava reitti. Ratsastusreitteinä säilytetään Soljasen ja Pitkäjärven väli. Talvella se voi toimia latureittinä ja voidaan osoittaa myös koiravaljakoille. Latujen osalta pääyhteys puistossa olisi Liesjärven ja luontokeskuksen väli, mutta latureitistöä voidaan laajentaakin. Talviretkeilyreitteinä (mm. talvipyöräily) voidaan ylläpitää luontokeskuksen ja Koveron välistä latupohjaksi linjattua reittiyhteyttä. Latu- ja talvireiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset. Telttailu sallitaan kaikilla huolletuilla taukopaikoilla pois lukien luontokeskus, varauskeittokatokset sekä vuokrakämpät. Honkaniemeen tai Haukilammen rannalle rakennetaan laavu. Kivijärven kiertävän uuden reitin varrelle on mahdollista rakentaa tarvittaessa taukopaikka. Luontokeskuksen lähiympäristöä kehitetään mm. rakentamalla uusi varattava keittokatos. Yritystoiminnan mahdollisuuksia monipuolistetaan myös Koverossa. Toimenpidesuunnittelun pohjaksi tehdään tarvittaessa riittävät ja oikea-aikaiset selvitykset (sekä lajit että luontotyypit). Myös reittien ja palveluiden häiriövaikutus on tärkeä huomioida, mikäli herkkiä arvoja, kuten pesimä- tai soidinalueita, on suunnittelualueen läheisyydessä. Suunnittelussa tulee huomioida palveluvarustuksen huoltotarve ja kestävät huoltomahdollisuudet muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Puiston olemassa olevat ja säilytettävät rakennukset (luontokeskus), reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.
- Muu retkeily tai luontomatkailun toimenpide. Säännöllisesti toteutettavat kävijätutkimukset. Eri kanavista tulevan asiakaspalautteen huomioiminen. Vuosittain toteutettavat LAC-seurannat ja kestävyydestä viestiminen.
- Muu retkeily tai luontomatkailun toimenpide. Suunnitellaan reitit kokonaisuutena (esim. Pirkan-taival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tärkeimpi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suojelualueiden ulkopuolelle on tarpeellista.

Opastus ja viestintä

- Opastus maastossa/palvelupisteessä. Opasteiden sijoittelu on tarkoituksenmukaista ja sisältö ajan tasalla. Opasteet palvelevat kohderyhmiä ja ovat informatiivisia. Reittien lähtöpisteet ovat selkeät. Seitsemisissä on huomioitu esteettömyys.
- Opastus maastossa/palvelupisteessä. Viestintämateriaaleihin liittyvät kartat ja maasto-opasteet ovat helposti löydettävissä ja ajan tasalla.
- Muu opastuksen tai viestinnän toimenpide. Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.
- Muu opastuksen tai viestinnän toimenpide. Kävijöiden opastuksessa hyödynnetään eri viestintäkanavia ja yhteistyömuotoja. Puistoalueelle laaditaan luonto- ja ympäristökasvatuksen toimintasuunnitelma.

Erätalouden toimenpiteet

- Metsästyskäytön muutos: Nykyisiin metsästysjärjestelyihin ei esitetä muutoksia.
- Kalastuskäytön muutos: Alueen kalastuskäyttöön ei esitetä muutoksia.

Toimenpiteet

- Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa. Hirven ajometsästys toteutetaan vuokrasopimusten kautta.

Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Liikkuminen ja leirytyminen

Pyöräily. Ei muutu. Pyöräily on sallittu jokaisenoikeuksilla rajoitusosia lukuun ottamatta. Pyöräilijöitä ohjataan ottamaan huomioon muut poluilla liikkuvat. Pyöräilyn mahdollisuuksia pyritään parantamaan erityisesti puiston ulkopuolisilla alueilla, jolloin voidaan toteuttaa pidempiä reittejä ja pystytään paremmin huomioimaan puiston erämaisuus ja luontoarvojen säilyminen.

Leirytyminen. Ei muutu. Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leirytyminen ainoastaan huolletuilla taukopaikoilla.

Tulenteko. Ei muutu. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla, käyttäen ainoastaan paikalle tarkoitusta varten erikseen tuotua polttopuuta. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty.

Luonnonvarojen käyttö

Polttopuun otto. Ei muutu. Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty.

Muu käyttö

Muu käyttö. Ei muutu. Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle.

Luontaiselinkeinot

Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.

Metsätalous

Alueella ei ole metsätaloustoimintaa.

Metsähallituksen hallinnassa olevasta alueesta 0 ha on metsätalousskäytössä ja 0 ha rajoitetussa metsätalousskäytössä.

Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

- Käytön ohjaus vyöhykkeiden tai rajoitusalueiden avulla. Vyöhykejaon tavoitteena on turvata luontoarvoja, ja vyöhykejako vastaa kasvaneisiin käyntimääriin. Rajoitusvyöhykkeet merkitään tarvittavilta osin maastoon infotauluihin.
- Järjestyssäännön laatiminen/päivitys. Päivitetty järjestyssääntö ohjaa virkistyskäyttöä luontoarvojen säilymisen kannalta suotuisaan suuntaan. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan järjestyssäännön valvonta ja "pelisääntöjen" helppo löydettävyys. Ongelmatilanteissa aktiivinen tiedottaminen on tärkeää.
- Sopimusten laatiminen. Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja matkailu on kestävä.
- Edunvalvonta. Suojelualueet huomioidaan valtionmaiden yhteissuunnittelussa, alue-ekologisessa verkostossa ja maakuntakaavassa.
- Sidosryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot. Huomioidaan läheisen Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kirjaukset aluekokonaisuuden kehittämiseksi. Selvitetään soveltuvien alueiden huomioimista mahdollisena OECM-alueena (other effective area-based conservation measures), jossa on tunnistettuja luontoarvoja, jota turvataan suunnitelmallisesti ja josta on saatavilla paikkatietoaineisto. Edistetään laajemman aluekokonaisuuden yhteissuunnittelua kehittämishankkeina. Laaditaan esimerkiksi Masterplan-tyyppinen luontomatkailusuunnitelma ja perustetaan pysyvä foorumi luonnossa liikkumisen ja luontomatkailun kehittämiseksi.
- Sidosryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Kerätään yrityspalautteja ja jatketaan yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteistyössä on tavoitteena yhteisten asiakkaiden palveleminen.

Muut toimenpiteet

- Muu toimenpide. Seitsemisen pitkä ennallistamis- ja seurantahistoria tarjoaa tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden tutkimuslaitosten tarpeisiin.
- Muu toimenpide. Parannetaan alueen saavutettavuutta julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa (esim. Visit Tampere). Kehitetään luontokeskuksen ja vuokratupien keskeisiä energiaratkaisuja (tulisijat ja latauspisteet).

V Ympäristövaikutusten arviointi

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Seitsemisen Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-vaikutusten arviointi ole tarpeellinen. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000 -luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Ennallistaminen ja luonnonhoito edistävät myös Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä. Palveluvarustuksen laajentamisella vastataan kasvavan kävijäpaineen tarpeisiin ja ehkäistään maaston kulumista, roskaantumista ja luvatonta tulentekoa. Vyöhykejaolla ja retkeilyrakenteiden sijoittelulla suojellaan häiriölle herkkien lajien elinympäristöjä ja turvataan kansallispuiston erämaisyyden säilyminen. Ympäristöstävällisillä huollon ratkaisulla, kuten uusilla käymälöillä, vähennetään ympäristön kuormitusta. Inventoinneilla ja luontokartoituksilla kerätään ja ylläpidetään ajan tasalla olevaa tietoa

suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että kansallispuiston suojelutavoitteet toteutuvat. Puiston retkeilypalveluiden kehittäminen ja ylläpito parantaa mahdollisuuksia kestävään virkistävyyteen ja retkeilyyn sekä parantaa koko läheisen luontomatkailualueen vetovoimaisuutta. Tietoa alueen säännöistä, luonnosta ja kulttuuriarvoista tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Lisääntynyt kävijämäärä ja luontomatkailun kehittäminen tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen ja tukee ympäröivän alueen elinvoimaisuutta. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla.

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet kohdennetaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Soiden ennallistamisessa vaikutetaan hiilitaseeseen positiivisesti. Kun turvetta syntyy enemmän, se sitoo hiiltä enemmän. Puuston kasvu sitoo hiiltä ja kertyvä lahopuusto puolestaan toimii hiilivarastona. HKS-tarkastelujaksolla (10–15 vuotta) alueelle sitoutuu hiiltä enemmän kuin mitä sieltä vapautuu. Ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkää Koveron tilan perinnebiotooppia hoidetaan rehevöitymisen ja umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa seurataan ja tarvittaessa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä. Seitsemisen kytkeytyneisyys lähiseudun muihin suojelualueisiin ja alue-ekologiseen verkostoon turvaa lajiston monimuotoisuutta muuttuvassa ilmastossa.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätälanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Seitsemisissä on suunniteltu uusia tapoja ja yhteyksiä huoltaa kohteita lumettomien talvien takia. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että poltopuun kuluusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti.

Lisääntyviin olosuhteiden muutoksiin varaudutaan myös huomioimalla virkistyskäytön rakenteiden ja kulkureittien turvallisuus sekä kestävyys. Esimerkiksi puiston uudet maasto-opasteet tulevat olemaan metallisia, jotka kestävät säävaihteluita. Merkittävä haaste ilmastonmuutoksen hillinnässä on yksityisautoilun haitallinen ympäristövaikutus. Suurin osa kävijöistä saapuu Seitsemisen kansallispuistoon autolla, vaikka tarjolla on myös bussikuljetuksia. Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa pyritään parantamaan kansallispuiston kestävästä saavutettavuutta, esimerkiksi kehittämällä sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteitä, joukkoliikenneyhteyksiä ja ajoneuvojen yhteiskäyttöä. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Virkistyskäytön ja luontomatkailun ympäristövaikutuksia arvioidaan myös menetelmällä, joka perustuu hyväksyttävän muutoksen rajan (Limits of Acceptable Change, LAC) määrittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suunnittelualueen yleisen tilan lisäksi suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Joitakin mittareita seurataan vuosittain. Laajemmin suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määrääjain, noin viiden vuoden välein. Samassa yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Osallistaminen

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen sekä ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnittelu-prosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa sekä näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Vahvistaminen

Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 6.11.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualan hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 16.1.2024.

Lisätietoa suunnittelusta

Projektipäällikkö Teemu Rintala. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat: Tuula Peltonen, Raisa Vesterbacka, Tanja Tenhunen, Pekka Vesterinen ja Juha Tuomola.

Suunnittelun tukena on lisäksi toiminut paikallisista toimijoista koostunut yhteistyöryhmä.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnon-suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.
---------------	---

Suunnittelualueen nimi	Seitsemisen kansallispuisto	Pinta-ala (ha)	4 721,36
		Josta vesialuetta (ha)	196,64

Maakunta	Kunta
Pirkanmaan maakunta	Ylöjärvi
	Ikaalinen

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Suunnittelualueeseen kuuluvat Seitsemisen kansallispuisto, Seitsemisen Natura 2000 -alue sekä kansallispuiston ja Naturan ulkopuoliset Metso-ohjelman kohde, kansallispuistoon liitettäväksi hankittu yksityismaakiinteistö sekä Metsähallituksen Hauturin suojelumetsä. Suunnittelualueen yhteispinta-ala on 4721 ha. Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Ylöjärven ja Ikaalisten kaupunkien alueilla. Pinta-alaltaan se on noin 4 613 ha. Kansallispuisto on perustettu noin 3 060 ha:n kokoisena 1.1.1982. Tämän jälkeen vuosina 1989, 2005, 2008, 2018 ja 2022 kansallispuistoa on lakisääteisesti laajennettu yhteensä noin 1 568 ha. Kansallispuisto on kokonaisuudessaan Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa. Puiston läpi pohjoisesta etelään kulkeva yleinen maantie ei kuitenkaan kuulu kansallispuistokiinteistöön eikä ole Metsähallituksen hallinnassa. Suojelun toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki.

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Seitsemisen	FI0311002	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki	4 501,19	99,4

Suunnittelualueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi	Perustamis-ajankohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Seitsemisen kansallispuisto	Kansallispuisto	1982	4 613,73	03.03.2011

Suojeluun varatut valtion alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Suojelumetsä (MH)	1	33,12	Hauturin suojelumetsä

Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Muut alueet		74,52	YM:n hallinnassa oleva kansallispuistoon liitettävä METSO-kohde 21,4 ha, kansallispuistoon kaupalla (28.10.2022) liitetty kiinteistö 53 ha.

Kansainväliset sitoumukset ja suojeleuohjelmat

Nimi	Tyyppi	Lisätietoja

Saamelaiden kotiseutualue

Suunnittelualue sijaitsee saamelaiden kotiseutualueella

	Osittain	Kokonaan	X	Ei ollenkaan
			X	

Lisätietoja

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu

Kaava

Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueella koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Kurun ranta-asemakaava (viite 03).	2012	1	Ahvenlammin alue luontokeskukselta Pakkulankankaalle (n. 20 ha). Alueella SL-merkintä, Ahvenlammen vesialue W-merkinnällä ja osittain SL-merkinnällä. Lammen rannalla eteläosassa kapea M-merkinnän alue, jonka määräyksissä ranta-alue jätettävä luonnontilaiseksi.

Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto

Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueella koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Seitsemisen suojelualuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma (viite 04).	2009	99	Suunnitelman toimenpiteillä on tarkoitus turvata alueen luontotyytit ja lajisto sekä kulttuuriperintöarvot. Suunnitelmassa esitetään myös toimenpiteitä alueen virkistyskäyttöarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.
Seitsemisen kansallispuiston perinnebiotooppien hoitosuunnitelma (viite 06).	2007	1	Koveron ja Löytyn perinnebiotooppien hoitotoimenpiteet.
Seitsemisen kansallispuiston ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma (viite 07).	1994	99	Toimenpiteet alueen ojitettujen soiden ennallistamiseksi.

Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma (viite 08).	2008	100	Suunnitelman tavoitteena on tehdä Seitsemisen ja Helvetinjärven aluekokonaisuudesta yhä tunnetumpi monipuolisempi luontomatkailukeskittymä, jota käytetään kestävästi ja luontoa säästäen.
Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen			
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelu- aluetta (%)	Suunnittelualueita koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Seitsemisen kansallispuiston Koveron perinnetilan erityissuunnitelma (viite 09).		1	Koveron perinnetilan hoitotoimenpiteet.
Seitsemisen kansallispuiston kävijä-tutkimus 2019 (viite 10).	2020	99	
Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita			
Alue kuuluu Seitsemisen ja Helvetinjärven virkistyskäytön ja matkailun painopistealueeseen ja alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) ja alue kuuluu Metsähallituksen palojatkumoalueisiin.			
Perustietojen yhteenveto			
Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 4721 ha. Seitsemisen Natura-alueen alueen toteutustapana on luonnonsuojelulaki, ja alueen suojeleminen on toteutettu käytännössä kokonaan Seitsemisen kansallispuistolla (4613 ha). Suunnittelualueeseen sisältyy Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu suojelumetsä (33 ha) sekä Ympäristöministeriön hallinnassa oleva METSO-kohde (21 ha) ja kaupalla hankittu yksityismaakiinteistö (53) ha. Edellä mainitut kohteet on hankittu liitettäväksi Seitsemisen kansallispuistoon. Seitsemisen alueelle on laadittu Metsähallituksen toimesta hoito- ja käyttösuunnitelma viimeksi 2009, ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma sekä luontomatkailusuunnitelma alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Kansallispuisto on osa palojatkumoalueiden verkostoa, jossa poltetaan säännöllisesti metsää paloalueiden jatkumon ylläpitämiseksi. Alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue. Euroopan neuvosto on myöntänyt Seitsemisen kansallispuistolle kansallispuistojen suojelualuediplomin vuonna 2024.			
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen			
Pääpiirteittäin			
Lisätietoja			

2 Perustamistarkoitukset

Selite Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Hauturi (Metso 10000)	Suojelumetsä (MH)	Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu alue	
Jaulinnevan aarnialue	Soidensuojeluohjelma (SSO)	Soidensuojeluohjelma	Säilyttää riittävästi suoymdistymiä luonnontilaisina kaikkien suoymdistymätyyppien alueilla. Suojelun perusteita ovat mm. suoalueen vesitalouteen ja pinnanmuodostukseen liittyvät erityispiirteet sekä alueella esiintyvien erisuotyyppien ja suolintujen määrä ja jakauma, uhanalaiset eliölajit, kohteen tutkimus- ja opetuskäyttö sekä sen maasemallinen merkitys.
Seitsemisen kansallispuisto	Kansallispuisto	Kansallispuistolaki (1981), perustuu vanhaan luonnonsuojelulakiin (1923)	Luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen.
Särkivehmas	Vanhojen metsien suojeluohjelma (AMO)	Vanhojen metsien suojeluohjelma	Vanhojen luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen

Yhteenveto

Seitsemisen perustamistarkoitukset liittyvät erityisesti metsäisten luontotyyppien ja suoluonnon sekä niillä esiintyvän lajiston suojelemiseen. Noin 99 % Natura-alueesta on suojeltu 1982 perustetulla Seitsemisen kansallispuistolla, jonka perustamistarkoituksena on luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen. Kansallispuiston monimuotoinen metsä, -ja järviluonto tarjoaa elinympäristöjä vaateliaalle lajistolle. Luontoa rikastuttavat lisäksi alueen hoidetut perinnebiotoopit ja suoluonto.

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Seitsemisen kansallispuistossa on runsaasti (31 kpl) eri kokoisia lampia ja järviä. Lampia on erityisen runsaasti, 22 kpl, ja niistä melkein kaikki ovat humuspitoisia ja luonnontilaisuudeltaan heikentyneitä. Järvistä suurin on humuspitoinen Iso Kivijärvi, joka ei kuulu aivan kokonaisuudessaan Seitsemisen kansallispuistoon. Iso Seitsemisjärvi on tyypiltään luontaisesti rehevä ja pienehkö Kirkas-Soljanen on alueen ainut karu ja kirkasvetinen järvi. Seitsemisjoki, Liesijoki ja Haukilamminoja eivät ole luonnontilaisia, vaan molempiin jokiin sekä Haukilamminojaan laskee myös useita kuivatusoja alueen ojitetuilta soilta. Suunnittelualue kuuluu Kokemäenjoen päävesistöalueeseen, suurimmalta osaltaan ensimmäisen jakovaiheen osa-alueeseen nimeltä Ikaalisten reitin vesistöalue. Seitsemisen kansallispuistossa on kolme avolähdettä: Mullikummunmaan, Seitsemisharjun ja Koverolammin lähteet. Seitsemisharjun lähteen ympärillä on myös melko laaja lähteen tihkupinta-alue (04).

Kuvaus alueen pohjavesistä

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi pohjavesialuetta, molemmat Seitsemisen kansallispuistossa. Hiittenhautakankaan pohjavesialueesta 139 ha (96 %) sijaitsee kansallispuiston alueella ja kuuluu luokkaan 2E (vedenhankintaan soveltuva alue, josta pintavesi- tai maaekosysteemi riippuvainen). Seitsemisharjun pohjavesialueesta 285 ha (56 %) sijaitsee kansallispuiston alueella, ja se kuuluu luokkaan 2 (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue). Tärkeään muodostumisalueeseen kuuluva osa pohjavesialueesta sijaitsee kuitenkin kansallispuiston ulkopuolella, luontokeskukselta pohjoiseen (12,13).

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

SYKEN valtakunnallisessa pohjavesiseurantaverkostossa on Seitsemisharjulla kahdeksan pohja-vesiasemaa (13).

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta	
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä	13,3		VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
Järvet p-ala	192,34	4,1	Tyydyttävä	0,0		Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	2,08	0,0	Välttävähuono	0,0		Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	86,7		Säännöstelty vesistö

Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Seitsemisen sijaitsee Tampereen liuskejakson pohjoispuolella ja kuuluu kallioperältään laajaan Keski-Suomen syväkivialueeseen, jolle ovat ominaisia pihhappoiset syväkivilajit. Seitsemisessä näitä ovat karkearakenteinen graniitti, granodioriitti ja kvartsidioriitti. Emäksisiä syväkivilajeja edustavat kaksi pientä gabroesiintymää puiston eteläosassa. Pintakivilajeista Seitsemisessä tavataan vain kiilleliusketta, amfiboliittia ja uraliittiporfyyriittia. Seitsemisen kallioperä on lähes kaikkialla maaperän peitossa. Vain Löytyssä ja Soljastenkankaalla on pienialaisia kalliopaljastumia (14,15).

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)	
<p>Seitsemisen kansallispuiston maaperä on soita lukuun ottamatta viimeiseltä jääkaudelta. Suurin osa maaperästä on turvemaata, jota pilkkovat moreenikumpareet. Seitsemisen harju syntyi ja vanhin moreeni kerrostui noin 9 800 vuotta sitten. Jäätikkö eteni alueen yli uudelleen, ja viimeisimmän kerran jää sulii Seitsemisen seudulta noin 9 000 vuotta sitten, jolloin Salmiharju ja nuorin moreeni kerrostuivat. Meri ei enää ylettynyt Seitsemisen ylimmille paikoille, joten suot alkoivat kehittyä heti jään hävittyä. Puisto on geologisesti Sisä-Suomen reunamuodostumavyöhykkeessä ja on laakeaa Sisä-Suomen vedenjakaja-aluetta (Kutvonen & Rainio 1996). Seitsemisharju on osa kolmisenkymmentä kilometriä pitkää harjujaksosta, ja sillä on parin–kolmen metrin moreenipeite, mikä näkyy harjun pinnalla monin tavoin: kivisyytenä, vedenpitävyytenä ja kasvillisuuden rehevyytenä. Seitsemisharjun laki on puistossa enimmäkseen 185–195 metrin korkeudella merenpinnasta. Harju nousee ympäristöstään 20–25 metriä (14).</p>	
Muuta	
☐	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
☐	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		12,14	0,00	0,0	12,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3150 - Luontaisesti ravinteiset järvet		23,49	0,00	0,0	12,29	52,3	11,20	47,7	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		147,59	0,24	0,2	53,38	36,2	93,97	63,7	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3260 - Pikkujoet ja purot		5,27	0,00	0,0	0,06	1,2	5,21	98,8	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	1,91	0,19	9,8	0,45	23,8	1,27	66,4	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
7110 - Keidassuot	P	1 289,13	0,00	0,0	878,86	68,2	410,27	31,8	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
7120 - Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidas-suot		0,87	0,00	0,0	0,00	0,0	0,87	100,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		221,79	0,00	0,0	39,31	17,7	168,95	76,2	13,52	6,1		Sakti 25.01.2022
7160 - Lähteet ja lähdesuot		0,19	0,00	0,0	0,16	81,8	0,04	18,2	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
7230 - Letot		0,96	0,00	0,0	0,96	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
9010 - Luonnonmetsät	P	726,15	59,08	8,1	120,25	16,6	546,82	75,3	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
9060 - Harjumetsät		296,69	0,00	0,0	0,00	0,0	264,71	89,2	31,98	10,8	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet		3,25	0,00	0,0	2,99	92,0	0,26	8,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
91D0 - Puustoiset suot	P	872,45	5,23	0,6	178,67	20,5	643,22	73,7	45,34	5,2	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-ali tiedot

Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha) 3 159,83

Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha) 1 480,59

Inventoimaton alue (ha)	27,85
Lisätietoja	
<p>Perinnebiotooppien edustavuuden säilyminen edellyttää kohteiden jatkuvaa hoitoa. Koveron ja Löytyn kohteita on hoidettu 1990 vuodesta lähtien. Molemmissa kohteissa on sekä niittoa että laidunnusta. Alueen soita on ennallistettu vuosien 1992-2021 välisenä aikana n. 1300 ha. Myös alueen lähteitä ja pienvesiä on ennallistettu ja kunnostettu soiden ennallistamisen yhteydessä. Metsien ennallistaminen aloitettiin vuonna 1997 polttamalla 12 ha entistä talousmetsää. Polttoja, lahoppuun lisäämistä ja pienaukotusta on tehty yhteensä n. 200 ha vuoteen 2021 mennessä. Alueella on vielä n. 25 ha ennallistamistarpeessa olevia soita, jotka ennallistetaan v:een 2025 mennessä. Alueella tullaan jatkamaan metsien polttoja palojatkumon turvaamiseksi, myös perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.</p>	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
<p>Alueen keskeisiä suojeluperusteita ovat keidassuot, puustoiset suot, luonnonmetsät, harjumetsät, hakamaat ja kaskilaitumet sekä runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt. Ennallistamistarvetta on vielä keidassoilla ja puustoisilla soilla. Soihin liittyvien humuspitoisten järvien ja lampien luonnontila tai edustavuus saattaa olla laskenut läheisten ojitusten takia. Soiden ennallistaminen tulee parantamaan myös pienvesien tilaa. Metsien polttoja jatketaan palojatkumon turvaamiseksi. Perinnebiotooppien lajisto ja rakenne vaatii jatkuvaa hoitoa, joten alueen niityt ja hakamaat ovat laidunnus- ja niittokohteita.</p>	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokittukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.
Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	8
Muut uhanalaiset lajit	41
Silmälläpidettävät lajit	54
Alueellisesti uhanalaiset lajit	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	5
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	21
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	2
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	0

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Kansallispuiston monimuotoinen metsä- ja suoluonto tarjoaa elinympäristöjä uhanalaiselle lajistolle. Luontodirektiivin lajeista alueella esiintyy mm. metsäpeura, liito-orava, hitupihtisammal ja lahokapo. Lintudirektiivin lajeja ovat mm. viirupöllö, kaakkuri, sääksi ja pikkusieppo. Hyönteis-, kääväkäs-, sammal- ja jäkälälajisto on poikkeuksellisen arvokas ja ilmentää vanhojen metsien arvoa. Etenkin Multiharjun runsas lahoppuusto ylläpitää lukuisten lahopuiden rungoilla esiintyvien uhanalaisten lajien kuten kanadankäävän, liekohärän ja lehtohitujäkälän esiintymiä. Tulevaisuudessa alueen metsien ikääntyessä, puuston järeytyessä ja lahoppuun lisääntyessä näille lajeille syntyy lisää sopivia elinympäristöjä. Palolajistolle ja haapalajistolle luodaan sopivia elinympäristöjä polttokohteilla, joilla puuston sukcession myötä syntyy haapa- ja muunkin lehtipuuston jatkumoa. Seitsemisen luontoa rikastuttaa myös perinnebiotoopeilla ja eri suoluontotyypeillä elävä lajisto. Perinnebiotoopeilla tavataan muun muassa ahonoidanlukkua, joka hyötyy hoitotoimista. Soiden ennallistaminen hyödyttää pitkällä aikavälillä soilla eläviä päiväperhosia kuten suokirjosiipeä. Villiminkki ja supikoira ovat alueella tavattuja haitallisia vieraspetoja. Alueelle on palautettu siirtoistuttamalla euroopanmajava. Seitsemiin on vapautettu tarhattuja metsäpeuroja ja populaatio elää puistossa ja sen lähialueella luonnonvaraisena.

6 Kulttuuriympäristö

Selite	Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.
---------------	--

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Seitsemisen alueella on hyvin todennäköisesti liikuttu jo esihistoriallisella ajalla (noin 8000 eaa-1200 jaa). Alueelta ei tunneta asuinpaikkoja, mutta Seitsemis- ja Hirviharjulta on löytynyt runsaasti pyyntikuoppia. Niitä käytettiin peuran metsästykseseen. Syrjäistä aluetta hyödynnettiin pitkän aikaa erätalouden, kalastuksen ja metsästyksen harjoittamiseen. Asutus vakiintui Seitsemisessä vasta 1800-luvulla perustettujen kruununmetsätorppien myötä. Metsätalous savotoineen ja tukinuittoineen on ollut tärkeä alueen historiaa. Siitä kertovat lukuiset uittoon liittyvät rakenteet, kuten uittopadot- ja kanava. Alueen puustoa on hyödynnetty myös hiilen ja tervan valmistukseen (16).

Koveron kruununmetsätorppa on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (RKY; Museovirasto, 2009). Seitsemisen kansallispuiston merkittävimmät kulttuuriperintökohteet ovat kaksi asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985) suojeltua rakennusryhmää: Pitkäjärvi ja Kovero. Pirkanmaan maakuntakaavaan ainoastaan Kovero on merkitty valtakunnallisesti arvokkaana kulttuuriperintökohteena. Muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi Metsähallituksen sisäisessä arvioinnissa arvoitettuja kohteita ovat Kortosalon asutustila, modernia rakennusperintöä postmodernistisella arkkitehtuurillaan edustava Luontokeskuksen rakennuskokonaisuus sekä hoidettu arvokohde Kettulammin mylly. Kohteet on inventoitu ja kuntokartoitettu kesällä 2021 (17,18).

Kohteet		
Arkeologiset kohteet		
Luokka	Lkm	Kuvaus
Muinaismuistolaiilla suojellut kiinteät muinaisjäänökset	4	Alkavanahde pyyntikuopat; Majaniemi 1 kivilatamus; Seitsemisharju 1 pyyntikuopat; Sikomäki pyyntikuopat; Liesijoki 1 pato; Soljanen hiilimiilu
Muut suojellut arkeologiset kohteet (kaava)	14	Kirkkaanlamminahde kolmiomittaustorni; Korsukangas suojarustukset; Koveronristi tervahauta; Kulomäki palotorni; Liesijoki 2 uittopato; Liesilampi uittokanava; Löytty pientilan rauniot; Majaniemi 2 rajamerkki; Ojajärvi hiiltämö ja kuopat; Rappumännynmäki tielinja; Seitsemisharju 2 tielinja; Tasainenkangas hiilikämpä ja hiiltämö;
Muut arkeologiset kohteet	2	Hirviharju 1 pyyntikuopat; Saari-Soljanen irtolöytöpaikka
Rakennusperintö		
Luokka	Lkm	Kuvaus
Suojeltu rakennusperintö (suojellut rakennukset, rakennelmat ja sillat)	7	Kovero aitta; Kovero liiteri (ent. varikeittiö); Kovero navetta/talli; Kovero pakaritupa; Kovero päärakennus; Pitkäjärven kämpä, vuokratupa; Pitkäjärvi talli
Muu rakennusperintö	18	Kettulammen myllyn vesiränni; Kettulammi mylly; Kortesalo vuokratupa; Kovero aitta; Kovero lato 1; Kovero laleirikoulutila to 2; Kovero lato 3; Kovero liiteri (ent. varikeittiö); Kovero navetta/talli; Kovero niittylato 1; Kovero niittylato 2; Kovero paja; Kovero pakaritupa; Kovero Pehkulato; Kovero riihi; Kovero savusauna; Pitkäjärvi polttopuusoja; Pitkäjärvi sauna

Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja
Kettulammi mylly	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero aitta	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero kaivo	Rakennelma	Keskinkertainen	
Kovero lato 1	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero lato 2	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero lato 3	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero liiteri (ent. varikeittiö)	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero navetta/talli	Rakennus	Keskinkertainen	

Kovero niitty lato 1	Rakennus	Huono	
Kovero niitty lato 2	Rakennus	Huono	
Kovero paja	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero pakaritupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero pää rakennus	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero riihi	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero savusauna	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero viljamakasiini	Rakennus	Keskinkertainen	
Koverolampi Turvelato	Rakennus	Huono	
Pitkäjärven kämppä, vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Pitkäjärvi talli	Rakennus	Keskinkertainen	
Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja			

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualan vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimäärästä ja asiakastytyvyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
---------------	---

Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Seitsemisen kansallispuisto on suosittu päiväretkeily- ja muutaman päivän vaelluskohde. Seitsemisen alueella toimii pääosin pieniä luontomatkailuyrityksiä, jotka tarjoavat mm. majoitus-, ruoka-/kahvila- ja ohjelmapalvelutoimintaa sekä kuljetuspalveluja ja välinevuokrausta. Kansallispuisto sijaitsee kohtuullisen matkan päässä merkittävistä kasvukeskuksista; esimerkiksi Tampereelta noin tunnin ajomatkan päässä ja Helsingistä alle kolmen tunnin ajomatkan päässä. Seitsemisen suosituimpia käyntikohteita ovat Koveron perinnetila, luontokeskus ja Multiharjun vanha metsä. Seitsemisen luontokeskus toimii puiston "porttina", sillä se sijaitsee puiston päätuloväylän varrella. Luontokeskuksen toimintoja on muutettu yritysvoimaisemmiksi viime vuosien aikana samalla kun Metsähallituksen oman opastustoiminnan määrä on vähentynyt. Koveron perinnetila on ollut avoinna kesäaikaan. Kovero on arvokas rakennussuojelu-, perinne- maisema- ja nähtävyyshahde.

Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Vuonna 2019 tehdyn kävijätutkimuksen mukaan kävijät harrastivat Seitsemisessä useimmiten kävelyä, luonnon tarkkailua ja retkeilyä. Myös eväretkeily, käynti luontokeskuksessa, telttailu ja luontovalokuvaus olivat suosittuja aktiviteetteja. Käynnin tärkeimmäksi aktiviteetiksi mainittiin useimmin retkeily. Seitsemisen kansallispuistossa liikuttiin omin voimin keskimäärin 11,6 km käyntikertaa kohden. Vastaajista 91 % liikkui patikoiden ja keskimääräinen patikointimatka oli 12,4 km. Hiihtäen oli liikkunut 8 % vastaajista, keskimäärin 7,3 km. Kävijätutkimuksen mukaan 61 % oli käymässä Seitsemisen kansallispuistossa päiväseltään, 39 % yöpyi. Päiväkävijät viipyivät puistossa keskimäärin noin neljä tuntia, yöpyjät yhden vuorokauden. Puistossa yöpyvillä suosituin oli oma majoite, telttatms. (75 %) ja toiseksi suosituin asuntoauto tai -vaunu (15 %). Kävijöistä 47 % oli ensikertalaisia. Vastaajista 70 % ilmoitti kansallispuiston matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi. 90 % vastaajista saapui alueelle henkilöautolla (10).

Retkeilykäytön määrä

Kävijälaskentakohteet			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Seitsemisen suosituimpia käyntikohteita ovat Koveron perinnetila, luontokeskus ja Multiharjun vanha metsä. Luontokeskus toimii puiston "porttina", sillä se sijaitsee puiston päätuloväylän varrella. Seitsemisen käyntimäärä vuositasolla on ollut yli 40 000. Vuonna 2020 määrä kasvoi covid-pandemian vuoksi poikkeuksellisesti 61 000 henkilöön ja vastaavasti 2021 laski noin 48 000 kävijään. Luontokeskuksen käyntimäärä oli pitkään vakiintunut noin 30 000 vierailun tasolle, mutta käyntimäärät ovat pienentyneet v. 2018 alkaen mm toimintakonseptin muutosten takia. Aukioloaikojen supistaminen ja Covid-pandemia ovat myös vaikuttaneet käyntimääriin. Vuonna 2022 vierailijoita oli noin 17 600. Koveron käyntimäärät ovat olleet yli 10 000 käynnin tasolla, mutta raportoidut käyntimäärät ovat viime vuosina olleet pienemmät aukioloaikojen supistamisen ja laskennan haasteiden takia. Koveron kävijämäärä vuonna 2022 oli noin 4 200.
864	Seitsemisen kansallispuisto		
Kävijälaskentatiedot			
Vuosi	Käyntimäärä		
2017	44 400		
2018	42 500		
2019	45 900		
2020	60 800		

2021	48 200	
2022	43 500	
Polttopuun käyttö ja jäte		
	Vuosi	Määrä (m ³)
Sekajäte	2022	4
Polttopuu	2022	150

Kävijäprofiili				
Kävijätutkimuksen nimi	Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019		Vuosi	2019
Kävijätyytyväisyys		Matkailijoiden osuus		
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,228	Paikalliset kävijät (%)	12,0	
Tyytyväisyys palveluihin	4,077	Kotimaiset matkailijat (%)	12,0	
Tyytyväisyys ympäristöön	4,233	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	4,0	
Odotusten täyttyminen	4,337			
Häiriötekijöiden kokeminen	4,540			
Paikallistoloudelliset vaikutukset		Viipymä		
Vuosi	2019	Päiväkävijät (%)	61,0	
Työllisyysvaikutus (htv)	11	Yöpyjät (%)	39,0	
Tulovaikutus (milj. €)	1,20	Päiväkävijät (h)	4	
		Yöpyjät (vrk)	2	
		Kävijävuorokaudet	33 305	

Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistoloudellisista vaikutuksista

Seitsemisen kävijätutkimuksessa keräyspäiviä oli 53 ja vastauksia saatiin kaikkiaan 384 kpl. Seitsemisiin saavuttiin useimmin oman perheen kanssa, 2–5 henkilön seurueissa. Suurimmat ikäluokat olivat 35–44-vuotiaat sekä 25–34-vuotiaat. Tärkeimmät syyt puistovierailulle olivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Suosituimpia aktiviteetteja olivat kävely, luonnon tarkkailu, ja retkeily. Kävelyn lisäksi puistossa liikuttiin hiihtäen, pyöräillen, juosten ja lumikenkäillen. Kävijät liikkuvat puistossa keskimäärin 11,6 km puistovierailunsa aikana. Keskimääräinen rahankäyttö puistossa ja sen lähialueella käyntikertaa kohden oli kasvanut 13 eurosta 29 euroon vuodesta 2012 vuoteen 2019 verrattuna. Suurin osa kasvusta aiheutui majoittumisesta lähialueella. Seitsemisen kansallispuiston kokonaistulovaikutukset olivat tutkimuksen perusteella 1,2 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutukset 11 henkilötyövuotta. Kasvua vuoteen 2012 verrattuna oli tullut yli 900 000 euroa.

Matkailun yhteistyö							
Matkailun yhteistyön kuvaus							
Seitsemisissä toimii noin 50 matkailun yhteistyöyrittästä. Yrityspalautekyselyn mukaan tyytyväisyys palveluihin ja yhteistyöhön sai arvosanan 3,9 (1-5). Koronarajoitukset vaikuttivat vuonna 2022 opastettujen asiakkaiden määrään.							
Vuosi	2022	Yhteistyöyrittäjien lukumäärä	49	Yhteistyöyrittäjien suunnittelualueella palveleminen asiakkaiden lukumäärä	390	Yhteistyöyrittäjien tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	3,900
Lisätietoja							

Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Luontokeskus	1		1				1			Seitsemisen luontokeskus, Järvi-Suomen luontopalvelut, Opastusrakennus, kunto:hyvä,
Vuokratupa tai -kämppä	1		1				1			Kortesalo leirikoulutila vuokratupa, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Vuokratupa tai -kämppä	1			1			1			Pitkäjärven kämppä, vuokratupa, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Laavu	1			1			1			Liesijärvi laavu, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Keittokatos	1		1				1			Kirkas-Soljanen varauskeittokatos, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Keittokatos	1			1			1			Seitsemisen luontokeskus takkakatos, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Keittokatos	1		1				1			Kirkas-Soljanen varauskeittokatos, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1		1				1			Pitkäjärvi tulentekopaikka, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä

Tulentekopaikka	1		1				1		Jokiristi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1		1				1		Haukilampi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1			1			1		Liesijärvi tulentekopaikka 2,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Tulentekopaikka	1				1		1		Honkaniemi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto: huono
Tulentekopaikka	1		1				1		Kirkas-Soljanen tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1		1				1		Koverolampi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1		1				1		Saari-Soljanen tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1			1			1		Liesijärvi tulentekopaikka 1,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Tulentekopaikka	1		1				1		Kortesalo tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä
Tulentekopaikka	1			1			1		Iso Kivijärvi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1			1			1		Kirkas-Soljanen telttailualue,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1					1	1		Haukilampi telttailualue,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:ei määritely
Telttailualue	1			1			1		Jokiristi telttailualue,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1			1			1		Koverolampi telttailualue,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1					1	1		Liesijärvi telttailualue,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:ei määritely
Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)									
Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)			42,4						
Talvireitit yhteensä (km)									
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)			42,4						

Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti	41,5	0,6	9,4	41,5	0,0		
Luontopolku	5,7	0,5	1,8	5,6	0,1		
Pyöräilyreitti	18,0		1,9	16,0	2,0		
Lisätietoja							
Tietojen johtamisessa PAVEsta ongelmia, tiedot syötetty H.Eeronheimon toimittamasta koosteesta. TIEDOT TARKISTETTU 2/2023							

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2017	41 581	Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011-2012	2012	4,4
2018	36 695			
2019	29 472			
2020	25 201			
2021	22 987			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2021	302 000	2021	131	0

Lisätietoja

Henkilöopastuksen määrää on vähennetty, mutta sesonkiaikoina asiakaspalvelua on edelleen ollut tarjolla luontokeskuksella ja Koverossa. Viestintävälineiden määrä on monipuolistunut ja retkeilyneuvontaa on tarjottu yhä enemmän Luontoon.fissä, some-kanavissa, sähköpostitse ja puhelimitse. Yritysten tarjoamien opaspalvelujen määrä on myös kasvanut ja esim. luontokeskuksen päivystystä sesonkiaikoina on tilattu opasringiltä. Seitsemisen luontokeskuksen toimintakonseptia on muutettu laajentamalla yritystoiminnan osuutta mm majoitustoimintaan. Kysynnän perusteella on tunnistettu tarve kehittää luontokeskusta enemmän retkeilykeskus-sisältöiseksi.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)

Lisätietoja

8 Erätalous

Selite Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.

Metsästys

Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä

Seitsemisen kansallispuistossa voidaan harjoittaa hirvenajoa järjestyssäännön nojalla, muu metsästys kansallispuistossa on kielletty.

Kuvaus alueen riistakannoista

Alueella on merkitystä lähinnä hirvieläinten ajometsästyksen kannalta. Metsäpeura-LIFEssa (2016–2023) metsäpeuroja vapautetaan totutustarhauksen jälkeen sen alkuperäisille esiintymisalueille eteläiselle Suomenselälle. Seitsemisen kansallispuiston alue on yksi vapautusalueista. Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2019 lopussa alueelle vapautettiin ensimmäiset seitsemän metsäpeuraa. Toukokuussa 2020 alueelle syntyi ensimmäinen vasa. Kansallispuiston ulkopuolella olevasta totutustarhasta on vapautettu alueelle lisää yksilöitä, joten metsäpeurojen kokonaismäärä alueella on heinäkuussa 2020 yhteensä 20 yksilöä. Keväällä 2022 vapautetaan noin 10–15 yksilöä. Metsäpeura LIFE-hankkeelle on tavoitteena hakea jatkorahoitusta. Todennäköistä on, että tarhaus ei tule jatkumaan tässä muodossa Seitsemisissä. Talviaikainen elinympäristö on osoittautunut rajalliseksi. Voidaan olettaa, että Seitsemisen voi säilyä metsäpeuran kannalta tärkeänä alueena.

Arvio metsästyspaikneesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	X	Pieni
------------------------------------	--	-------	--	-----------------	---	-------

Tarkennus

Metsästys rajoittuu ainoastaan hirvenajoon.

Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	0,00	
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	0,00	
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	0,00	
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00	
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	0,00	

Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	2 621,00	Länsi-Kurun metsästäjät ry Hirvieläintenmetsästys + suurpedot (aluelu-pana) Sopimus nro 48362
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue	0,00	
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset	0,00	
YSA -alueiden metsästyskieltoalueet	0,00	
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla		
Kalastus		
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä		
Luonnonsuojelulain 50 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti kalastus on kansallispuistossa sallittu kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti. Siten onkimisen ja pilkkimisen lisäksi myös jokaisenoikeuksiin rinnastettava viehekalastus yhdellä vieheellä on kansallispuistossa sallittu kalastonhoitomaksun suorittaneille sekä alle 18-vuotiaille ja 65 vuotta täyttäneille. Iso Seitsemisjärvellä, Soljastensuon lammessa sekä Polvijärven pohjoisosien rannoilla on kuitenkin liikkuminen kielletty lintujen pesimisajankohtana 1.4.–31.7.		
Vesistön tila kalaston kannalta		
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet		
Arvio kalastuspaineesta alueella	☐	Suuri
	☐	Keskinkertainen
	☒	Pieni
Tarkennus		
Kalastus rajoittuu jokaisenoikeudella tapahtuvaan onkimiseen ja pilkkimiseen.		
Alueella on	☐	Kaupallista kalastusta
	☐	Kalastusopastustoimintaa
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus	☐	Kielletty
	☐	Sallittu osittain
Lisätieto		

Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoi- keudet	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	0,00	
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hal- linnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	1,50	Kyseessä Seitsemisjoki, joka on jäänyt Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen mukaan. Viehekalastus ei ole puistossa sal- littua.
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue	0,00	
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoite- tussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
YSA-alueiden kalastuskieltoalueet	0,00	
Kalastusrajoitukset	0,00	
Paikalliset erityisoikeudet	0,00	
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue	0,00	
Kalasto		
Lisätietoja kalavesien hoidosta		

9 Tutkimus

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.

Alueella tehty tutkimus

Seitsemisessä on tehty useita luontoon ja ennallistamiseen liittyviä seurantoja ja tutkimuksia. Seitseminen on Suomen tunnetuin ennallistamisen seurantakohte (19). Metsähallitus on tehnyt alueella ennallistettujen soiden kasvillisuusseurantaa ja hydrologista seurantaa. Alueella on tehty myös metsien ennallistamistutkimusta, kuten hyönteisseurantoja sekä linnuston linjalaskentoja noin 10 vuoden välein 1980-, 1990-, 2000- ja 2010-luvuilla (20). 1990-luvulla Metsäntutkimuslaitos perusti luonnontilaisten metsien rakenteen ja kehityksen valtakunnallisen koealaverkoston, jonka koealoista 18 sijaitsee suunnitelma-alueella Seitsemisessä ja Petäjäjärvellä. Seitsemisen ja Petäjäjärven metsikkökuvioita on hyödynnetty myös Metlan tekemissä monimuotoisuustutkimuksissa, joissa vertailtiin luonnontilaisten metsien ja talousmetsien lajistoeroja. Kävijätutkimuksia on tehty 1990-luvulta alkaen. Kattavimmat kävijätutkimukset ovat v:ita 2006, 2012, ja 2019 (10).

Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys

Seitsemisen kansallispuiston alueella on tehty erilaisia luontoarvoin, kuten kasvillisuuteen, kääpäälajeihin ja sammaliin liittyviä kartoituksia ja tutkimuksia. Metsähallitus jatkaa kansallispuiston ennallistamis- ja luonnonhoitoseurantoja, joilla seurataan soiden ja metsien luonnontilaan palautumista ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien vaikutusta lajistoon. Kävijätutkimuksia toteutetaan puistossa säännöllisin, n. 5 vuoden väliajoin.

Tutkimustahot

SYKE, LUKE, Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopisto

	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon	X	Alueella on koealoja	X	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon
Lisätietoja	Seitsemisessä on kaksi Metsähallituksen lahopuunlisäyksen seurantaverkoston kohdetta, soiden ennallistamisen seurantaverkoston koealoja sekä erillinen ennallistamistutkimuksen koealaverkosto sararämeille (Jyväskylän yliopisto). Soiden ennallistamisen seurantaverkoston kehittämisyhteistyötä tehdään LUKE:n kanssa (Aleksi Räsänen) ja siinä koealoja hyödynnetään tukemassa kaukokartoitusanalyysijä. Seurantojen hydrologista dataa analysoi Oulun yliopisto ja kasvillisuusdataa Jyväskylän yliopisto. Lisäksi alueella on purppuranahakkoe ennallistettujen soiden taimettumisen ehkäisemiseksi.				

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset

Metsätalous

Metsähallituksen alueet

Mt-käytössä (ha)	0,00	Raj. käytössä (ha)	0,00	
Rajoitusten kuvaus				

Yksityinen maa

Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet

Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Laidunvuokrasopimus	1	11,00	Laidunalue, sopimusnro 38090, päättyy 30.4.2022
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	2 546,00	Hirvieläinmetsästys + suurpeto, sopimusnro 48362, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	691,00	Hirvieläinmetsästys, sopimusnro 23862, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	1 739,00	Hirvieläinmetsästys, sopimusnro 43225, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	4,50	Hirvieläinmetsästys + suurpeto, sopimusnro 35588, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	496,00	Pienriistametsästys, sopimusnro 36660, toistaiseksi

10B Poronhoito

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen poronhoidon tilanne

Poronhoidon nykytilan kuvaus

Paliskunta		Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan pinta-alasta suunnittelualueella (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä		Talvi- ja kesälaidunten kunto
Raken-	teet					
	Porokäm-pät		Erotusaitaukset		Muut rakenteet	

Saamelainen poronhoito

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.
---------------	--

:						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyypit ja lajit						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisissä esiintyy Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä, mm. Multiharjun aarniometsä. Harjumetsiä on aluetta pohjoisesta etelään halkovilla harjumuodostelmilla. Suurin ja maisemallisesti edustavin on länsiosassa sijaitseva Seitsemisharju. Seitsemisissä on edustavia laajoja luonnontilaisia keidassoita sekä puustoisia soita. Suot ovat osa soidensuojeluverkosta ja kattavat yli puolet alueen pinta-alasta. Ojitetuista soista valtaosa on ennallistettu. Alueen perinnebiotoopit ovat maakunnallisesti arvokkaita. Direktiivilajeista luontotyypeillä esiintyy metsäpeura, liito-orava, lahokapo, hitupihtisammal ja saukko.	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon, eli uhkaa mm. uhanalaisten ja harvinaisten kulolajien säilymistä alueella.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Palojatkumon ylläpito
	Natura-alueeseen rajautuvien avohakkuiden aiheuttama reunavaikutus.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen käyttö	Ulkopuolella		Avohakkuita kansallispuiston läheisyydessä olisi vältettävä mahdollisuuksien mukaan. Valtionmaiden osalta käytetään yhteissuunnittelua.
	Resurssipula uhkaa luontoarvoja ja perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen laidunnuksen ja hoidon osalta.
	Seitsemisen kansallispuiston alue on ollut aikoinaan tehokkaassa metsätalouksikäytössä. Metsätalouden jäljet näkyvät kansallispuiston metsäluonnossa mm. puustorakenteen yksipuolisuutena, nuoruutena ja lahoppuun vähäisyytenä. Metsätalouden jälkiä näkyy edelleen suurimassa osassa puistoa.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella		Ennallistaminen on vaikuttanut suotuisasti luonnontilaisuuden palautumiseen viime vuosina. Aiemmin harjoitetun metsätalouden haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät myös jatkossa aktiivisten ennallistamistoimien ja luontaisen palautumisen avulla.

	Uhkana Koveron ja Löytyn perinnebiotooppikasvillisuuden häviäminen, mikäli hoitoa (laidunnusta) ei pystytä jatkamaan. Kasvillisuuden säilyminen edellyttää jatkuvaa hoitoa.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Tällä hetkellä hoito on jatkuvaa ja suunnitelmallista. Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat mahdollisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden.
	Yli puolet puiston soista on aikoinaan ojitettu. Ojitus on suojeleluun siirtymisen jälkeen kuitenkin loppunut.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistaminen on palautanut suoelinympäristöjä kohti luonnontilaa ja suotuisa luontainen kehitys vähentää myös jatkossa ojitusten haitallisia vaikutuksia.

Luontoarvot: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisissä tavataan lukuisia, erityisesti vanhoissa metsissä esiintyviä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Alueella esiintyy 6 erityisesti suojeltavaa lajia, 1 äärimmäisen uhanalainen, 11 erittäin uhanalaista lajia sekä useita vaarantuneita lajeja.	Haitalliset vieraspedot kuten minkki ja supikoira esiintyvät alueella ja voivat aiheuttaa vahinkoa varsinkin maassa pesiville lintulajeille. Alueella esiintyy myös lupiinia, jonka leviäminen etenkin uhanalaisille perinnebiotoopeille on uhka.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa saadaan torjua tai poistaa sellaisia kasvilajeja, jotka ovat vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa (1709/2015) tarkoitettuja haitallisia vieraslajeja. Sallittua on myös minikin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.
	Käyntimäärät ovat kasvussa, ja todennäköisesti myös haitalliset vaikutukset luonnon- ja virkistyskäyttöarvoihin voivat lisääntyä uusien aktiviteettien suosion kasvaessa.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Virkistyskäytön ohjaaminen ja valvonta. LAC-seuranta.
	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon, eli uhkaa mm. uhanalaisten ja harvinaisten kulolajien säilymistä alueella.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Palojatkumon ylläpito tärkeää.
	Natura-alueeseen rajautuvien avohakuiden aiheuttama reunavaikutus.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen käyttö	Ulkopuolella		Jatkuvapeitteisen metsänhoidon suosiminen puiston läheisyydessä.

	Resurssipula uhkaa luontoarvoja ja perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa sekä lajistoseurantaa.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.
	Seitsemisen kansallispuiston alue on ollut aikoinaan tehokkaassa metsätaloudeksi käytössä. Metsätalouden jäljet näkyvät kansallispuiston metsäluonnossa mm. puustorakenteen yksipuolisuutena ja nuoruutena ja lahoppuun vähäisyytenä. Metsätalouden jälkiä näkyy siis edelleen suurimmassa osassa puistoa.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistamisen kautta luonnontilaisuuden palautuminen on edistynyt viime vuosina. Tulevaisuudessa aikaisemman metsätalouden haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät entisestään ajan myötä tapahtuvan luonnontilaistumisen kautta sekä mm. aktiivisten ennallistamistoimenpiteiden avulla
	Yli puolet puiston soista on aikoinaan ojitettu. Ojitus on suojeluun siirtymisen jälkeen kuitenkin loppunut.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistamisen kautta luonnontilaisuuden palautuminen on edistynyt viime vuosina. Tulevaisuudessa ojitusten haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät entisestään ajan myötä tapahtuvan luonnontilaistumisen kautta.
Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Koveron perinnemaisema peltoineen, laitumineen ja rakennuksineen on elävä kulttuurimaisema, joka säilyy perinteisten viljelytapojen ja maankäyttömuotojen avulla.	Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat maisemallisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden, joka edellyttää jatkuvaa ylläpitoa. Hoidon keskeytyminen tai lopettaminen vaikuttaa arvoon heikentävästi.	Suuri	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Hoito- huolto- ja ylläpitotoimia jatkettava.
	Resurssipula uhkaa sekä luonto-, kulttuuri- että virkistysarvoja. Perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa. Myös rakennusten ylläpito suojelustatuksen mukaisesti vaikeutuisi resurssipulan myötä. Resurssipula uhka myös virkistyskäyttöraakenteiden ylläpidolle ja ennallistamistoimenpiteille.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.

	Seitsemisentie halkoo Koveron kulttuuri-perintömaisemaa. Kohtalaisen vilkkaasti liikennöity tie uhka myös virkistyskäytölle Koveron tuntumassa.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Opasteiden ja ohjeiden lisääminen.
Kulttuuriarvot: Arvokkaat rakennukset						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Koveron kruununmetsätorppa on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Koverossa on 5 asetuksella (480/85) suojeltua rakennusta, joiden suojelustatus on S1 (suojeltu kokonaan), sekä 4 asetuksella varjeltua rakennusta (V2). Pitkäjärven kämpä ja sen pihapiirissä oleva talli ovat suojeltu asetuksella (480/85), ja niiden suojelustatus on S1.	Ilmastomuutoksen aiheuttama kosteuden lisääntyminen uhkaa arvokasta rakennuskantaa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Hoito- huolto- ja ylläpitotoimia jatkettava.
	Resurssipula uhkaa kulttuuriarvoja. Rakennusten ylläpito suojelustuksen mukaisesti vaikeutuu resurssipulan myötä.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.
Kulttuuriarvot: Arkeologiset kohteet						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisen arkeologiset kohteet kertovat alueen monipuolisesta historiasta kivilaudelta historialliseen aikaan.	Lisääntynyt virkistyskäyttö lisää erityisesti reittien välittömässä läheisyydessä olevien kohteiden kulumista ja ilkivaltaa.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Säännöllinen seuranta ja opastuksen lisääminen. LAC-seuranta mahdollisesti.
Tutkimus- ja seurantamerkitys: Merkitys seurantakohteena						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kansallispuisto on ollut pitkään erityisesti ennallistamisen tutkimus- ja seurantakohteena. Alueelle on perustettu lukuisia erityyppisiä koealoja ennallistamisen vaikutusten seurantaan.	Pitkien seurantojen keskeytyminen esimerkiksi tutkimuslaitosten resurssipulan vuoksi.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Rahoituksen varmistaminen
Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitseminen on valtakunnallisesti suosittu päiväretkelykohde, joka muodostaa yhdessä Helvetinjärven kansallispuiston ja näiden väliin jäävien alueiden kanssa Pirkanmaan merkittävimmän luontomatkailukohteen. Monipuolinen ja helppo retkeilykohde, jossa on kattava palveluvarustus ja luontokeskus. Koveron perinnetila on alueen suosittu käyntikohde. Alue	Haitalliset vaikutukset luonnon- ja virkistyskäyttöarvoihin voivat lisääntyä uusien aktiviteettien esim. maastopyöräilyn suosion kasvaessa. Maastopalveluiden huolto ja ylläpito edellyttävät riittäviä resursseja.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Virkistyskäytön ohjaaminen, viestintä ja LAC-seuranta.

sijaitsee lähellä suosittuja mökkialueita sekä Tamperetta, mutta on myös lähialueen asukkaille arvokas lähivirkistysalue. Alueella toimii lukuisia luontomatkailuyrittäjiä.	Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat maisemallisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Hoidon,- huollon,- ja ylläpidon jatkaminen.
---	--	----------	---------------	--------------	--	---

Yhteenveto
<p>Seitsemisen alue muodostaa valtakunnallisesti merkittävän arvotiivistymän, jonka keskiössä ovat maisema, arvokas luonto ja kulttuuriperintö. Seitsemisen arvoa lisää myös läheisten Aurejärven ja Petäjäjärven Natura-alueiden sekä Helvetinjärven kansallispuiston läheisyys ja keskinäinen kytkeytyneisyyspotentiaali. Keskeiset arvot voidaan säilyttää pitkäjänteisillä ja riittävästi resursoiduilla luonnon- ja kulttuuriperinnön hoitotoilla, mutta myös yhteistyöllä ja aktiivisella edunvalvonnalla alueen toimijoiden kanssa.</p>

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet

Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojele- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.
---------------	---

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso turvataan.	Koveron ja Löyttyin perinnebiotooppien ja niihin liittyvän arvokkaan lajiston suojelutaso turvataan. Vieraslajien kuten lupiinin leviäminen alueelle pyritään estämään.	Perinnebiotooppien hoito.
		Perinnebiotooppien hoito.
		Vieraslajien torjunta.
	Lajistoa ja luontotyyppien tilaa seurataan.	Linnuston linjalaskennat ja ennallistettujen soiden tilan seuranta.
	Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.	Palojatkumoa alueen ennallistamispolto.
	Luontotyyppien ja lajiesiintymien kytkeytyneisyys lähialueen suojelualueisiin turvataan.	Maankäyttöratkaisuihin osallistuminen.
	Suoluontotyyppien edustavuus paranee.	Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen.
Virkistyskäyttöä ohjataan maastopalveluiden sijoittelulla ja mitoittamisella siten, että maaston kulumisen ja häiriöt lajistolle ovat mahdollisimman vähäisiä ja luontoarvot saadaan turvattua.	Lajistoselvitykset.	
	LAC-seuranta.	
Arvokkaat kulttuuriperintökohteet ja perinnemaisemat tunnistetaan ja niiden arvot säilytetään.	Kulttuuriperintökohteet on hyvin hoidettu ja ne otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.	Elävän kulttuuriperinnön säilymiseksi riittävä resurssi Koveron opastus- ja tapahtumatoimintaan.
		Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.
		Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.
		Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.
Seitsemisen merkitys tutkimus- ja seurantakohteena säilytetään.	Seitsemisen kansallispuisto säilytetään merkittävänä ennallistamisen seurannan ja tutkimuksen kohteena.	Riittävä resurssointi ja viestintä alueen merkityksestä.
Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.	Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.	Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa.

	Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.	Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen. Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista. Järjestyssäännön päivittäminen.
	Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.	Riittävä resurssointi ja viestintä.
	Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät.	Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta. Opastus ja verkkoviestintä. Vyöhykejaon päivitys.
	Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät.	Nykyisten rakenteiden ylläpito. Palveluvarustuksen huollon ja ylläpidon resurssointi Palveluvarustuksen kehittäminen. Opasterakenteet.
	Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.	Reittiyhteydet Seitsemisistä.
	Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävä matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitetta.	Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta. Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.
Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Seitseminen on hiilineutraali luontomatkailukohde.	Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.	Saavutettavuuden kohentaminen.
Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja.	Seitsemisen, Aurejärven, Petäjäjärven, Riuttaskorven ja Helvetinjärven muodostaman kokonaisuuden ja alueen arvotiivistymän tunnistaminen sekä kytkeminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Alueen erämaisen maiseman ja arvokkaan kulttuuriperinnön säilyttäminen. Suojelualueiden kytkeytyvyyden parantaminen ja alueiden eristäytymisen vähentäminen. Metsä- ja suolajiston, kuten metsäpeuran ja metsäkanalintujen, siirtymisen helpottaminen soveliaiden elinalueiden välillä ja ekosysteemien toiminnan parantaminen. Alueen tunnistaminen maakuntakaavassa poikkeuksellisen merkittävänä, laajana ja yhtenäisenä luonnon ydinalueena ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuutena, jolla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueiden säilyttäminen osana maakunnan ekologista verkostoa, joka tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.	Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite Suunnittelualan yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus

Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä. Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyyshankkeisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin Natura-alueen luontoarvot huomioiden.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	1 396,91
	Vyöhyke toimii suunnittelualan virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. retkeilyreittejä, luontopolku, päivä- ja vuokratupa, nähtävyyshankkeita sekä taukopaikkoja. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta kunnostetaan ja uutta kehitetään vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeita		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	1 396,91	29,6

Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.

Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti

Nimi **Vyöhykkeen tavoite** **Kävijämääräennuste:**

Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä pääsääntöisesti rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokaisenoikeuksien mukaisesti. Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden Natura-alueen suojeluarvot.

Yleismääräyksen tarkennus **Pinta-ala (ha):** 2 518,41

Syrjävyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä vyöhykkeelle pääsääntöisesti ohjata kävijöitä tai rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokaisenoikeuksiin perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien ylläpito on mahdollista. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla. Uusi rengasreitti voidaan linjata kulkemaan osittain pohjoisella syrjävyöhykkeellä, hyödyntäen pääasiassa olemassa olevia polkuja ja polkupyöriteitä.

Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%) **2 518,41** **53,3**

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.
---------------	--

Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (LsL 9/2023, vanha LsL 1096/1996 31.5.2023 saakka) perustuvalla järjestysäännöllä, alueen perustamissääädöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Liikkumis- tai mairinnousurajoitus voidaan antaa, jos se on välttämätöntä eliölajien tai luontotyyppien säilymiselle (LsL 9/2023 56 § ja 58 §, vanha luonnonsuojelulaki 1096/1996 18 ja 20 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.
Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.

Rajoitusvyöhyke

Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Iso Seitsemisjärvi	01.04	15.07	165,62	Iso-Seitsemisjärven rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.-15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi. Edellisessä HKS:ssa määritellylle Pakkulankankaan eteläpuoliselle rajoitusosalle ei ole luonnonsuojelullisia perusteita, joten alue on muutettu osaksi luontomatkailu- ja virkistysvyöhykettä.
Multiharju			104,15	Multiharjun vanhojen metsien alue on erittäin herkkä kulutukselle. Rajoitusosalla liikkuminen on sallittua ainoastaan polkuja pitkin.
Soljastensuo	01.04	15.07	535,96	Soljastensuon rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.-15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi.
Pinta-ala yhteensä (ha):			805,73	Osuus suunnittelualueesta (%): 17,1

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

--

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnon-suojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.
---------------	---

Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Soiden ennallistamisen loppuun saat-taminen.	Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen. Ennallistettava pinta-ala on arviolta 15 ha.	Kiireellinen (3-5 v)
Palojatkumoa alueen ennallistamispol-tot.	Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoa alueella.	Kiireellinen (3-5 v)
Perinnebiotooppien hoito.	Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Perinnebiotooppien hoito.	Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Vieraslajien torjunta.	Haitallisten vieraslajien kuten lupiinin leviäminen puiston alueelle pyritään estämään. Vieraslajien esiintymiä tarkkaillaan ja torjunta aloitetaan välittömästi leviämisen ehkäisemiseksi.	Kiireellinen (3-5 v)
Lajistoselvitykset.	Lajistoarvot selvitetään tarkoitukseen soveltuvalla tavalla siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta. Sa-massa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös direktiivilajien ja erityistä suojelua edellyttävien lajien esiintymä-tarkistuksia.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Linnuston linjalaskennat ja ennallis-tettujen soiden tilan seuranta.	Linnuston linjalaskentaa jatketaan n. 10 vuoden välein. Ennallistettujen soiden tilaa seurataan luontotyyppita-solla.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
LAC-seuranta.	Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteute-taan suunnitelmallisesti.	Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.	Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Riittävä resurssointi ja viestintä.	Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.		
Käyntimääräennuste	60 000	Vuosi	2033
Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan			
Seitsemisen kansallispuiston monipuolinen reitistö ja palvelurakenteet mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne myös tukevat luontomatkailuyrittäjyyttä. Kohde on suosittu päiväretki- ja vaelluskohde, myös pyörämatkailua ja esteettömiä palveluja kehitetään. Pyrkimyksenä on tuottaa positiivisia luontokokemuksia monipuoliselle asiakaskunnalle ja sillä tavalla kehittää heidän luontoyhteyttään. Oikein mitoitettu reitistö ehkäisee myös kulumista. Kestävyyttä seurataan LAC-mittariston avulla.			
Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys	
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Huollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Esimerkiksi jätehuollossa ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/suononesteiden erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois. Polttopuun käyttöä pyritään minimoimaan. LAC-mittaristolla seurataan keskeisiä muuttujia/tunnuslukuja.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	
Palveluvarustuksen kehittäminen.	Olemassa olevaa rengasreitistöä kehitetään toteuttamalla Kivijärven itäinen kiertoreitti. Mikäli esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa, Saari-Soljasen kiertävä reitti voidaan muuttaa esteettömäksi. Pyöräilyyn suositeltaviksi reiteiksi lisätään luontokeskuksen ja Koveron välinen reitti sekä Honkaniemen taukopaikalle johtava reitti. Ratsastusreitteinä säilytetään Soljasen ja Pitkälän väli. Talvella se voi toimia latureittinä ja voidaan osoittaa myös koiravaljakoille. Latujen osalta pääyhteys puistossa olisi Liesjärven ja luontokeskuksen väli, mutta latureitistöä voidaan laajentaakin. Talviretkeyreitteinä (mm talvipyöräily) voidaan ylläpitää luontokeskuksen ja Koveron välistä latupohjaksi linjattua reittiyhteyttä. Latu- ja talvireiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, Telttailu sallitaan kaikilla huolletuilla taukopaikoilla pois lukien luontokeskus, varauskeittokatokset sekä vuokratämpät. Honkaniemeen tai Haukilammen rannalle rakennetaan laavu. Kivijärven kiertävän uuden reitin varrelle on mahdollista rakentaa tarvittaessa taukopaikka. Luontokeskuksen lähiympäristöä kehitetään mm rakentamalla uusi varattava keittokatos. Yritystoiminnan mahdollisuuksia monipuolistetaan myös Koverossa. Toimenpidesuunnittelun pohjaksi tehdään tarvittaessa riittävät ja oikea-aikaiset selvitykset (sekä lajit että luontotyytit). Myös reittien ja palveluiden häiriövaikutus on tärkeä huomioida, mikäli herkkiä arvoja, kuten pesimä- tai soidinalueita, on suunnittelualueen läheisyydessä. Suunnittelussa tulee huomioida palveluvarustuksen huoltotarve ja kestävät huolto- mahdollisuudet muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	
Nykyisten rakenteiden ylläpito.	Puiston olemassa olevat ja säilytettävät rakennukset (luontokeskus), reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	
Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen.	Säännöllisesti toteutettavat kävijätutkimukset. Eri kanavista tulevan asiakaspalautteen huomioiminen. Vuosittain toteutettavat LAC-seurannat ja kestävydestä viestiminen.	Kiireellinen (3-5 v)	
Reittiyhteydet Seitsemisistä.	Suunnitellaan reitit kokonaisuutena (esim. Pirkantaival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suojelualueiden ulkopuolelle on tarpeellista.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	

Opastus ja viestintä		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Opasterakenteet.	Opasteiden sijoittelu on tarkoituksenmukaista ja sisältö ajan tasalla. Opasteet palvelevat kohderyhmiä ja ovat informatiivisia. Reittien lähtöpisteet ovat selkeät. Seitsemisissä on huomioitu esteettömyys.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Opastus ja verkkoviestintä.	Viestintämateriaaleihin liittyvät kartat ja maasto-opasteet ovat helposti löydettävissä ja ajan tasalla.	Kiireellinen (3-5 v)
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.	Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista.	Kävijöiden opastuksessa hyödynnetään eri viestintäkanavia ja yhteistyömuotoja. Puistoalueelle laaditaan luonto- ja ympäristökasvatuksen toimintasuunnitelma.	Kiireellinen (3-5 v)
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Nykyisiin metsästysjärjestelyihin ei esitetä muutoksia.

Alueen metsästysjärjestelyt

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa.	Hirven ajometsästys toteutetaan vuokrasopimusten kautta.	Kiireellinen (3-5 v)

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus

Alueen kalastuskäytön muutos

Alueen kalastuskäyttöön ei esitetä muutoksia.

Alueen kalastuskäyttö

Kalaveden ja kalakantojen hoito

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
------------	--------	---------------

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Erävalvonta

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on kansallispuistossa sallittu jokaisenoikeuksilla.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus		
Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.		
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Liikkuminen ja leiriytyminen		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Pyöräily	Ei muutu	Pyöräily on sallittu jokaisenoikeuksilla rajoitusosia lukuun ottamatta. Pyöräilijöitä ohjataan ottamaan huomioon muut poluilla liikkuvat. Pyöräilyn mahdollisuuksia pyritään parantamaan erityisesti puiston ulkopuolisilla alueilla, jolloin voidaan toteuttaa pidempiä reittejä ja pystytään paremmin huomiomaan puiston erämaisuus ja luontoarvojen säilyminen.
Leiriytyminen	Ei muutu	Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leiriytyminen ainoastaan huolletuilla taukopaikoilla.
Tulenteko	Ei muutu	Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla, käyttäen ainoastaan paikalle tarkoitusta varten erikseen tuotua polttopuuta. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty.
Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus

Muu käyttö	Ei muutu	Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle.
------------	----------	--

Metsätalous		
Tavoitteet		
Alueella ei ole metsätaloustoimintaa		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuviolla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

17B Poronhoidon toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään poronhoitoon liittyvät toimenpiteet ja käytännöt.
---------------	--

Poronhoito

Toimenpiteet ja käytännöt	
---------------------------	--

Suosituksset	
--------------	--

Saamelaisporonhoidon tavoitteet

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Metsähallitus hallinnoi suunnittelualueen valtionmaita ja yleisiä vesialueita. Pirkanmaan ELY-keskus antaa lausunnon Luonnonsuojelulain (9/2023) 35§ mukaisista Natura-alueille tai sen läheisyyteen suunniteltavien hankkeiden vaikutusten arvioinnista. ELY-keskus ottaa vastaan ls-lain 35b § mukaiset ilmoitukset Natura-alueeseen vaikuttavista toimenpiteistä ja voi tarvittaessa kieltää tai rajoittaa toimenpiteen toteuttamista.

Toimenpiteet	
Suojelualueen perustamistoimet	
Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen	
Toimenpide	Kuvaus
Vyöhykejaon päivitys.	Vyöhykejaon tavoitteena on turvata luontoarvoja ja vyöhykejako vastaa kasvaneisiin käyntimääriin. Rajoitusvyöhykkeet merkitään tarvittavilta osin maastoon infotauluin.
Järjestyssäännön päivittäminen.	Päivitetty järjestyssääntö ohjaa virkistyskäyttöä luontoarvojen säilymisen kannalta suotuisaan suuntaan. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan järjestyssäännön valvonta ja "pelisääntöjen" helppo löydettävyys. Ongelmatilanteissa aktiivinen tiedottaminen on tärkeää.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja matkailu on kestävä.
Maankäyttöratkaisuihin osallistuminen.	Suojelualueet huomioidaan valtionmaiden yhteissuunnittelussa, alue-ekologisessa verkostossa ja maakuntakaavassa.
Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.	Monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot. Huomioidaan läheisen Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kirjaukset aluekokonaisuuden kehittämisessä. Selvitetään soveltuvien alueiden huomioimista mahdollisena OECM-alueena (other effective area-based conservation measures), jossa on tunnistettuja luontoarvoja, jota turvataan suunnitelmallisesti ja josta on saatavilla paikkatietoaineisto. Edistetään laajemman aluekokonaisuuden yhteissuunnittelua kehittämishankkeina. Laaditaan esimerkiksi Masterplan- tyyppinen luontomatkailusuunnitelma ja perustetaan pysyvä foorumi luonnossa liikkumisen ja luontomatkailun kehittämiseksi.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	Kerätään yrityspalaute ja jatketaan yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteistyössä on tavoitteena yhteisten asiakkaiden palveleminen.

Muu rakennuskanta			
Toimenpide	Kuvaus		
Muut toimenpiteet			
Toimenpide	Kuvaus		
Riittävä resurssointi ja viestintä alueen merkityksestä.	Seitsemisen pitkä ennallistamis- ja seurantahistoria tarjoaa tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden tutkimuslaitosten tarpeisiin.		
Saavutettavuuden kohentaminen.	Parannetaan alueen saavutettavuutta julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa (esim. Visit Tampere). Kehitetään luontokeskuksen ja vuokratupien kestäviä energiaratkaisuja (tulisiijat ja latauspisteet).		
Valmiudet			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Metsäpalontorjuntasuunnitelma	On	Valvotaan ja noudatetaan viranomaisten määräyksiä. Metsähallituksen metsäpalojen torjuntaohje, Ympäristö- ja laatukäsikirja 6.2.14	
Palvelurakenteiden turvallisuus			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Rakennusten palotarkastus	On	Rakennuksille on tehty palo- ja pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmat rakennusten osalta päivitetään, jos tulee muutoksia henkilöissä tai toimintatavoissa. Palotarkastukset tehdään noin kolmen vuoden välein.	
Yhteistyö			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta			
Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Kuvaus
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet			

19 Resurssit

Selite Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytke- mistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mi- käli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.

Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat 2023

	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	91 000	350 000	Luontokeskus, Kortosalon, Koveron, Pitkälampi, Huoltotukikohdan rakentaminen Venesjärvelle, Koveron päärakennuksen korjaus, Seitsemisen luontokeskuksen jätevesijärjestelmän uusiminen.
Rakennelmat	27 000		Taukopaikkojen ym. rakenteiden ylläpito ja korjaukset
Reitit	38 000		Lisäksi tiet: lanaus, niitto, vesakon murskaus, huoltomurske, oijen perkaus, auraukset
Opastuspalvelut ja opastusvies- tintä	57 000	50 000	Retkeilynäyttelyn uudistus, digitaaliset sisällöt, auditorion esitystekniikka
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	2 000	20 000	Kävijätutkimus, uusia laskureita 2 kpl
Virkistyskäyttö yhteensä	215 000	420 000	
Ennallistaminen		20 000	Metsien ennallistamispoltot 2 kpl.
Ennallistaminen		10 000	Soiden ennallistaminen.
Muu luonnonhoito	1 000		Perinnebiotooppien hoito.
Luonnonsuojelun seurannat		10 000	Linnuston linjalaskenta. Ostopalveluna 10 x 5 km linja
Luonnonsuojelun seurannat		5 000	Ennallistettujen soiden tilan arviointi
Luonnonsuojelun seurannat		5 000	Retkeilyrakenteiden sijoitteluun ja vaikutusten arviointiin tarvittavat lajistokartoitukset (LAC) ml. muut lajistokartoitukset ja esiintymätarkastukset.
Luonnonsuojelu yhteensä	1 000	50 000	
Suojelualueen perustaminen ja merkintä		2 000	Rajoitusvyöhykkeiden infotaulut tarvittaviin paikkoihin, mm. reittien kohdalle ja teiden varsille.
Hallinto- ja muut kulut yhteensä		2 000	
Kaikki yhteensä	216 000	472 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €
			3 712 000

20 Vaikutusten arviointi

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin siältyvät riskit ja riskien torjunta.

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Seitsemisen Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-vaikutusten arviointi ole tarpeellinen. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000-luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Ennallistaminen ja luonnonhoito edistävät myös Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä. Palveluvarustuksen laajentamisella vastataan kasvavan kävijäpaineen tarpeisiin ja ehkäistään maaston kulumista, roskaantumista ja luvatonta tulentekoa. Vyöhykejaolla ja retkeilyrakenteiden sijoittelulla suojellaan häiriölle herkkien lajien elinympäristöjä ja turvataan kansallispuiston erämaisyyden säilyminen. Ympäristöystävällisillä huollon ratkaisuilla, kuten uusilla käymälöillä, vähennetään ympäristön kuormitusta. Inventoinneilla ja luontokartoituksilla kerätään ja ylläpidetään ajan tasalla olevaa tietoa suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että kansallispuiston suojelutavoitteet toteutuvat. Puiston retkeilypalveluiden kehittäminen ja ylläpito parantaa mahdollisuuksia kestävään virkistytymiseen ja retkeilyyn sekä parantaa koko läheisen luontomatkailualueen vetovoimaisuutta. Tietoa alueen säännöistä, luonnosta ja kulttuuriarvoista tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Lisääntynyt kävijämäärä ja luontomatkailun kehittäminen tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen ja tukee ympäröivän alueen elinvoimaisuutta. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet kohdennetaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Soiden ennallistamisessa vaikutetaan hiilitaseeseen positiivisesti. Kun turvetta syntyy enemmän, se sitoo hiiltä enemmän. Puuston kasvu sitoo hiiltä ja kertyvä lahoppuusto puolestaan toimii hiilivarastona. HKS-tarkastelujaksolla (10-15 vuotta) alueelle sitoutuu hiiltä enemmän, kuin mitä sieltä vapautuu. Ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkää Koveron tilan perinnebiotooppia hoidetaan rehevöitymisen ja umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa seurataan ja tarvittaessa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä. Seitsemisen kytkeytyneisyys lähiseudun muihin suojelualueisiin ja alue-ekologiseen verkostoon turvaa lajiston monimuotoisuutta muuttuvassa ilmastossa.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Seitsemisissä on suunniteltu uusia tapoja ja yhteyksiä huoltaa kohteita lumettomien talvien takia. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Lisääntyviin olosuhteiden muutoksiin varaudutaan myös huomioimalla virkistyskäytön rakenteiden ja kulkureittien turvallisuus sekä kestävyys. Esimerkiksi puiston uudet maasto-opasteet tulevat olemaan metallisia, jotka kestävät säänvaihteluita. Merkittävä haaste ilmastonmuutoksen hillinnässä on yksityisautoilun haitallinen ympäristövaikutus. Suurin osa kävijöistä saapuu Seitsemisen kansallispuistoon autolla, vaikka tarjolla on myös bussikuljetuksia. Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa pyritään parantamaan kansallispuiston kestävää saavutettavuutta, esimerkiksi kehittämällä sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteitä, joukkoliikenneyhteyksiä ja ajoneuvojen yhteiskäyttöä. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön.

Tavoite: Koveron ja Löytyn perinnebiotooppien ja niihin liittyvän arvokkaan lajiston suojelutaso turvataan. Vieraslajien kuten lupiin leviäminen alueelle pyritään estämään.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Perinnebiotooppien hoito. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Koveron perinnebiotooppien hoidot parantavat avoimen perinneympäristön tilaa ja edistävät uhanalaisten lajien elinoloja sekä perinnemaiseman säilymistä. Perinnebiotooppien hoidon yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiivi-arvoille. Perinnebiotooppia hoidetaan niittämisellä ja lampaiden laidunnuksella. Hoito on tärkeää perinteisen maatalousympäristön niittyjen kasvilajistolle, joka muutoin häviäisi kilpailussa heinille ja pensaille. Perinnebiotooppi-inventoinnissa saadaan lisää tietoa alueella tavattavista, mahdollisesti uhanalaisista lajeista. Myös mahdollisten haitallisten vieraskasvilajien torjunta turvaa herkkää perinnebiotooppia.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on perinnebiotoopin umpeenkasvu ja rehevöityminen. Onnistunut perinneympäristön hoito edellyttää laidunuksen jatkuvuuden turvaamista. Etsitään aktiivisesti laiduntajia tilalle. Laidunus voidaan järjestää sopimuksin paikallisen maatalousyrittäjän kanssa.
Perinnebiotooppien hoito. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.						
Vieraslajien torjunta. Haitallisten vieraslajien kuten lupiin leviäminen puiston alueelle pyritään estämään. Vieraslajien esiintymiä tarkkaillaan ja torjunta aloitetaan välittömästi leviämisen ehkäisemiseksi.	Haitallisten vieraslajien torjunnalla voidaan ehkäistä etenkin perinnebiotooppien luontotyyppi- ja lajistoarvoja uhkaavan lupiin leviämistä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Torjuntatoimenpiteistä huolimatta lupiini saattaa levitä alueelle hyvin nopeasti. Kasvustot saattavat muodostua nopeasti niin suuriksi, ettei niiden torjunta ole enää teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.
Tavoite: Lajistoa ja luontotyyppien tilaa seurataan.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Linnuston linjalaskennat ja ennallistettujen soiden tilan seuranta. Linnuston linjalaskentaa jatketaan n. 10 vuoden välein. Ennallistettujen soiden tilaa seurataan luontotyyppitasolla.						

Tavoite: Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo-gi-nen	Sosiaa-linen	Talou-dellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Palojatkumoalueen ennallistamis-poltot. Ennallistamispoltoja jatke-taan palojatkumoalueella.	Metsien ennallistamispoltoilla luodaan elinympäristöjä pa-lamisesta ja palaneesta aineksesta riippuvaisille lajeille, kuten useille hyönteisille ja kääville. Metsien polttaminen monipuolistaa metsärakennetta; se saa aikaan metsien luonnontilaisen kaltaisia nuoria sukkessiovaiheita. Poltto-jen yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiivi-arvoille ja ennallistamispolto parantavat luonnonmetsien luonnontilaa ja edustavuutta.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Ennallistamispolton riskinä voi olla palon karkaaminen en-nallistamiskohteen ulkopuolelle, Puutteellisesti suunniteltu ennallistamispolto saattaa myös vaikuttaa epäsuotuisasti muihin kuin suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Riskinä voi olla myös poltossa syntyneiden yhdis-teiden huuhtoutuminen vesistöihin. Poltoilla on myös mai-semavaikutuksia, jotka voivat häiritä joitakin alueen käyttä-jä. Ennallistamispolto järjestetään suunnittelemalla polton ajankohta, paikka ja toteutustapa vastuullisesti suojelupe-rusteena olevat luontoarvot ja turvallisuus huomioiden. Polttokohteelta kartoitetaan arvokkaat luontotyypit, laji-esiintymät ja kulttuuriperintökohteet. Polttokohteiden tur-vallisuus- ja pelastussuunnitelma tehdään osana kohde-kohtaista toteutussuunnittelua. Mahdolliset kulttuuriperin-tökohteet otetaan huomioon ja tarvittavat toimet niiden suojaamiseksi käydään läpi Metsähallituksen kulttuuripe-rintöasiantuntijan kanssa. Poltojen toteuttamisesta tiedo-tetaan tarvittavalla laajuudella.
Tavoite: Luontotyyppien ja lajiesiintymien kytkeytyneisyys lähialueen suojelualueisiin turvataan.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo-gi-nen	Sosiaa-linen	Talou-dellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Maankäyttöratkaisuihin osallistu-minen. Suojelualueet huomioi-daan valtionmaiden yhteissuun-nittelussa, alue-ekologisessa ver-kostossa ja maakuntakaavassa.	Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston lähei-syyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luonto- ja maisema-arvoille tai erämaisyydelle ai-heutuisi merkittäviä haittoja. Kokonaisvaikutus kansallis-puistolle on positiivinen.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Kansallispuiston arvoihin vaikuttavien hankkeiden yhteis-vaikutuksia on vaikea arvioida pitkällä aikavälillä. Aktiivi-nen edunvalvonta ja asiantuntijoiden osallistaminen on ensiarvoisen tärkeää.
Tavoite: Suoluontotyyppien edustavuus paranee.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo-gi-nen	Sosiaa-linen	Talou-dellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen. Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen.	Ojitettujen soiden ennallistamisella parannetaan soiden luonnontilaa ja edustavuutta, palauttamalla suon luontai-nen vesitalous. Soiden ennallistamisen yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiivi-arvoille. Suo-ajat tukitaan	x	x		Mahdollinen vaikutus	Ennallistamissuunnittelun yhteydessä tarkastellaan toi-mien mahdollisesti aiheuttamia riskejä sekä esitetään kei-noja, jotka vähentävät riskiä suojeluperusteina oleville luonto- ja kulttuuriarvoille. Ennallistamistoimien

Ennallistettava pinta-ala on arviolta 15 ha.	ja mahdollinen ojituksen seurauksena kasvanut puusto poistetaan tarvittaessa. Ennallistamistoimista syntyvistä ravinnekuormituksista aiheutuu lyhytaikaisesti veden laadun heikkenemistä alapuolisissa vesistöissä, mutta pidemmällä aikavälillä ojitukset parantavat valuma-alueen vesistöjen luonnontilaa. Koneellisesti toteutettavat soiden ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt voivat aiheuttaa tilapäisiä haittoja, kuten kasvillisuuden vahingoittumista, jälkiä maastoon (ajouria) tai maisemahaittoja. Myös lintujen pesintä voi häiriintyä konetyöstä.					aiheuttamaa kiintoainekuormitusta ehkäistään asentamalla vesistöihin laskevien ojien päihin suodatinkangaspatoja ja jättämällä tarvittaessa vesistöjen reunavyöhykkeet toimenpiteiden ulkopuolelle. Ennallistamistoimenpiteitä tehdään vähitellen asteittain, jolloin toimenpiteen aiheuttamat ravinnepiikit ovat mahdollisimman pieniä. Kaivinkoneen kulkureitit suunnitellaan siten, että maastovauriot minimoidaan ja koneella tehtävät työt pyritään ajoittamaan talviaikaan.
--	---	--	--	--	--	---

Tavoite: Virkistyskäyttöä ohjataan maastopalveluiden sijoittelulla ja mitoittamisella siten, että maaston kuluminen ja häiriöt lajistolle ovat mahdollisimman vähäisiä ja luontoarvot saadaan turvattua.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
LAC-seuranta. Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.	Säännöllisen seurannan ja LAC-mittareiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoidaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin luontoarvojen turvaamiseksi	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	LAC-seurannan onnistuminen edellyttää hyvin valittuja mittareita, jotta luonnonolojen muutoksia ja hyväksyttävän muutoksen rajojen ylittymistä pystytään luotettavasti mitataamaan.
Lajistoselvitykset. Lajistoarvot selvitetään tarkoitukseen soveltuvalla tavalla siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta. Samassa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös direktiivilajien ja erityistä suojelua edellyttävien lajien esiintymätarkistuksia.	Lajistokartoitukset tehdään palveluvarustuksen toimenpidesuunnitelmien yhteydessä ennen uuden maastorakentamisen aloittamista. Lajistoinventointien avulla voidaan pienentää riskiä, että herkäät lajiesiintymät kärsisivät rakennustoimista. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille, missä se uhkasi lajistoarvojen säilymistä.	x			Mahdollinen vaikutus	Uusien reittien ja rakenteiden sijoittamisessa huomioidaan kulutuskestävyys ja riittävä etäisyys herkästi häiriintyvistä tai uhanalaisista lajeista.

Tavoite: Kulttuuriperintökohteet on hyvin hoidettu ja ne otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna. Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.						
Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.		x	x		Ei vaikutusta	

Arvokkaat rakennusperintökohdet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.						
Elävän kulttuuriperinnön säilymiseksi riittävä resursointi Koveron opastus- ja tapahtumatoimintaan.						
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen. Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Riittävät resurssit, seuranta ja hoidon suunnittelu varmistavat kulttuurihistoriallisten kohteiden säilymisen.	x	x	x	Ei vaikutusta	Jos jatkuvan perusrahoituksen taso ei ole riittävä, on riskinä suojeltujen rakennusten arvon heikkeneminen ja korjausvelan kasvu.
Tavoite: Seitsemisen kansallispuisto säilytetään merkittävänä ennallistamisen seurannan ja tutkimuksen kohteena.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Riittävä resursointi ja viestintä alueen merkityksestä. Seitsemisen pitkä ennallistamis- ja seurantahistoria tarjoaa tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden tutkimuslaitosten tarpeisiin.	Tutkimuksen ja seurannan avulla saadaan arvokasta tietoa luonnossa tapahtuvista muutoksista, joita voidaan hyödyntää myös viestinnässä ja virkistyspalveluissa.	x	x	x	Ei vaikutusta	Tutkimus- ja seurantatoimet on suunniteltava ja toteutettava siten, että niistä ei aiheudu häiriötä luonnolle ja puiston virkistys- tai huoltopalveluille. Yhteistyö ja viestintä on tärkeää tutkimusorganisaatioiden ja Metsähallituksen välillä. Tutkimustoiminta on luvanvaraista ja lupa myönnetään harkitusti.
Tavoite: Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa. Hirven ajometsästys toteutetaan vuokrasopimusten kautta.	Hirven ajometsästyksellä ei ole negatiivisia vaikutuksia puiston luonto- tai virkistysarvoihin.	x	x	x	Ei vaikutusta	Metsästysturvallisuudesta on huolehdittava kaikissa olosuhteissa. Hirven metsästys edellyttää, että se on hyvin organisoitua ja johdettua.

Tavoite: Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- gi- nen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Järjestyssäännön päivittäminen. Päivitetty järjestyssääntö ohjaa virkistyskäyttöä luontoarvojen säilymisen kannalta suotuisaan suuntaan. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan järjestyssäännön valvonta ja "pelisääntöjen" helppo löydettävyys. Ongelmatilanteissa aktiivinen tiedottaminen on tärkeää.	Vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta laadittavan järjestyssäännön avulla sekä siitä viestimällä kävijöiden tieto sallituista, rajoitetuista tai kielletyistä toimista puistossa kasvaa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Järjestyssääntöä ei noudateta, mistä aiheutuu haittaa luonnolle ja muille kävijöille. Varmistetaan, että järjestyssäännön ohjeistukset löytyvät maastosta sekä eri viestintäkanavista helposti ja selkeästi esille tuotuina. Riittämättömät resurssit vaikuttavat valvontaan ja tiedottamiseen negatiivisesti. Järjestyssäännön noudattamista valvotaan, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin mahdollisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi.
Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen. Säännöllisesti toteutettavat kävijätutkimukset. Eri kanavista tulevan asiakaspalautteen huomioiminen. Vuosittain toteutettavat LAC-seurannat ja kestävydestä viestiminen.	Kävijätutkimusten, LAC-seurannan sekä asiakaspalautteen ja niihin liittyvän viestinnän avulla voidaan tarpeen mukaan ohjata tai rajoittaa puiston käyttöpaineita.	x	x	x	Ei vaikutusta	Palaute voi olla keskenään ristiriitaista. Pyritään lisäämään asiakasymmärrystä ja yhteensovittamaan asiakas-toiveita.
Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista. Kävijöiden opastuksessa hyödynnetään eri viestintäkanavia ja yhteistyömuotoja. Puistoalueelle laaditaan luonto- ja ympäristökasvatuksen toimintasuunnitelma.	Laadukas ja monipuolinen opastusviestintä lisää kävijöiden tietämystä kansallispuistossa toimimisen säännöistä sekä luonto- ja kulttuuriperinnöstä ja sen huomioonottamisesta. Se tukee arvokkaiden luonto-, maisema- ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä. Luonnosta oppiminen lisää myös kävijöiden hyvinvointia.					Riskinä riittämätön resurssointi. Viestintä on eri kohderyhmät huomioivaa, selkeää ja kattavaa hyödyntäen eri viestintäkanavia. Viestintää toteutetaan laajan yhteistyön kautta, jolloin on varmistettava, että luonto- ja kulttuuriarvoista viestitään yhdenmukaisesti ja selkeästi.
Tavoite: Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.						
Toimenpide						
Riittävä resurssointi ja viestintä. Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvo-kohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Kulttuuriperintökohteiden suojeluarvot säilyvät ja kohteet kestävät paremmin käyttöä ja kulutusta. Viestintä lisää kävijöiden tietoisuutta alueen rikkaasta kulttuuriperinnöstä ja edesauttaa osaltaan suojelun toteutumista. Hyvin hoidettua kulttuuriperintöä voidaan käyttää apuna kulttuurisessa transformaatiossa kohti kestävää kehitystä.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Lailla suojellut kohteet menettävät suojeluarvonsa ja kansallispuiston imago kärsii. Ilman hoitotoimia on mahdollista, että rakennetut kulttuuriympäristöt voivat vahingoitua. Suunnitellaan ja toteutetaan toimet yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa.

Tavoite: Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät.

Toimenpide

<p>Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta. Huollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Esimerkiksi jätehuollossa ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/suotonesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois. Polttopuun käyttöä pyritään minimoimaan. LAC-mittaristolla seurataan keskeisiä muuttujia/tunnuslukuja.</p>	<p>Kestävästi järjestetyllä huollolla ja siihen liittyvällä seurannalla on ympäristön ja luonnon kannalta positiivisia vaikutuksia.</p>	x	x	x	Ei vaikutusta	<p>Riskinä, että käyntimäärien kasvu lisää jätemääriä ja huollon tarvetta kestävämmälle tasolle. Käyntimäärien kasvu lisää huollon kustannuksia. Riittävällä mitoituksella, hyvällä suunnittelulla, huollon organisoimisella pyritään huomioimaan käyntimäärien mahdollinen kasvu.</p>
<p>Opastus ja verkkoviestintä. Viestintämateriaaleihin liittyvät kartat ja maasto-opasteet ovat helposti löydettävissä ja ajan tasalla.</p>	<p>Hyvä maasto-opastus ohjaa kävijöitä, luo turvallisuutta maastossa ja suojaa arvokkaita luontokohteita</p>	x	x	x	Ei vaikutusta	<p>Hyvällä suunnittelulla voidaan välttää riskejä, kuten eksymistä ja hallitsematonta virkistyskäytön aiheuttamaa maaston kulumista alueella.</p>
<p>Vyöhykejaon päivitys. Vyöhykejaon tavoitteena on turvata luontoarvoja ja vyöhykejako vastaa kasvaneisiin käyntimääriin. Rajoitusvyöhykkeet merkitään tarvittavilta osin maastoon infotauluin.</p>	<p>Vyöhykejaolla ohjataan erilaisten toimintojen sijoittumista kansallispuistossa siten, että niiden käyttö esim. virkistykseen ja luontomatkailuun ei uhkaa alueen luontoarvojen säilymistä. Vyöhykejako on periaatteellinen linjaus, joka ohjaa alueen kehittämistä koko suunnitelmakauden (15 v.) ajan. Mahdollisesti esiin nousevat uudet kehitystarpeet alueen palvelutarjonnassa tulee sovittaa vyöhykeratkaisuun. Vyöhykkeistämisen toimenpide edistää lajien ja niiden elinympäristöjen säilymistä sekä pitää yllä erämaisyyden kokemusta puistossa. Rajoitusvyöhyke varmistaa erityisesti linnuston pesimärauhaa ja Multiharjulla maaston liiallista kulumista.</p>	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	<p>Rajoitusosien kulkurajoituksia ei noudateta. On tärkeää, että maastossa ja kartta-aineistoissa on selkeästi merkityt rajoitusosat. Myös valvonta ja ohjaava viestintä keskeistä.</p>

Tavoite: Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät.

Toimenpide

<p>Nykyisten rakenteiden ylläpito. Puiston olemassa olevat ja säilytettävät rakennukset</p>	<p>Hyvässä kunnossa olevat reitit ja rakenteet lisäävät kävijätyytyväisyyttä ja edesauttavat matkailuyrittäjien toimintaa</p>	x	x	x	Ei vaikutusta	<p>Riskinä resurssien riittämättömyys ja rakenteiden huollon mitoitus. Lisääntyvän virkistyskäytön ja kulumisen aiheuttamat ongelmat. Huolehditaan palveluvarustuksen</p>
---	---	---	---	---	---------------	---

(luontokeskus), reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.	alueella. Reittien kestäväointi, pitkospuut ja portaat suojaavat kulumiselle alttiita rinteitä ja kosteikkoja maastossa.					huollosta ja turvallisuudesta. Kulumisen seurannalla voidaan reagoida riskiin.
Opasterakenteet. Opasteiden sijoittelu on tarkoituksenmukaista ja sisältö ajan tasalla. Opasteet palvelevat kohderyhmiä ja ovat informatiivisia. Reittien lähtöpisteet ovat selkeät. Seitsemisissä on huomioitu esteettömyys.	Hyvä maasto-opastus ohjaa kävijöitä, luo turvallisuutta maastossa ja suojaaa arvokkaita luontokohteita.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Hyvällä suunnittelulla ja huollolla voidaan välttää riskejä, kuten eksymistä ja hallitsematonta virkistyskäytön aiheuttamaa maaston kulumista alueella.
Palveluvarustuksen huollon ja ylläpidon resursointi.						
Palveluvarustuksen kehittäminen. Olemassa olevaa rengasreitistöä kehitetään toteuttamalla Kivijärven itäinen kiertoreitti. Mikäli esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa, Saari-Soljasen kiertävä reitti voidaan muuttaa esteettömäksi. Pyöräilyyn suositeltaviksi reiteiksi lisätään luontokeskuksen ja Koveron välinen reitti sekä Honkaniemen taukopaikalle johdettava reitti. Ratsastusreitteinä säilytetään Soljasen ja Pitkäjärven väli. Talvella se voi toimia latureitteinä ja voidaan osoittaa myös koiravaljakoille. Latujen osalta pääyhteys puistossa olisi Liesjärven ja luontokeskuksen väli, mutta latureitistöä voidaan laajentaakin. Talviretkeilyreitteinä (mm talvipyöräily) voidaan ylläpitää luontokeskuksen ja Koveron välistä latupohjaksi linjattua reittiyhteyttä. Latu- ja talvireiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, Telttailu sallitaan kaikilla huolletuilla taukopaikoilla pois lukien luontokeskus, varauskeittokatokset sekä vuokrakämpät. Honkaniemeen tai Haukilammen rannalle rakennetaan laavu. Kivijärven kiertävän uuden reitin varrelle on	Rengasreitistön kehittäminen mahdollistaa eri liikkuemuotojen (maastopyöräily, talvipyöräily, muu talviretkeily, hiihto, ratsastus, esteettömyys) paremman huomioinnin. Taukopaikkojen palvelujen monipuolistaminen palvelee kasvavaa kysyntää ja Seitsemisen kehittämistä päiväretkeilykohteena sekä muutaman päivän vaelluskohteena. Luontokeskuksen lähiympäristön palvelujen kehittäminen tukee yritystoimintaa ja vahvistaa luontokeskusta pääsisääntuloporttina puistoon. Koveron toimintojen monipuolistaminen lisää yritystoiminnan mahdollisuuksia.	x	x	x		Palveluvarustuksen kehittämistoimenpiteet lisäävät ylläpitokuluja ja paikoittain kulumista. Riskejä voidaan pienentää muun muassa sijoittamalla toimet alueille, jotka on jo osoitettu virkistys- ja luontomatkoille soveltuviksi alueiksi. Tärkeää on myös arvioida inventointitarpeet, jos riittäviä luonto- tai kulttuuriperintötietoja ei ole olemassa. Tavoitteena on toteuttaa kestäviä ratkaisuja, jolloin ylläpitokulut minimoidaan hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella. Kulumisen seuranta toteutetaan LAC-seurantaan ja asiakaspalautteeseen perustuen. Reittien eri käyttäjät pyritään huomioimaan asiakasturvallisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi koiravaljakkoreitti toteutetaan, jos sille on kysyntää, huomioiden muut talviaktiviteetit. Luontokeskuksen ja Koveron välisen pyöräilyreittein sekä Honkaniemen reitin osalta seurataan maaston kulumista ja reagoidaan tarvittaessa toimenpiteillä. Laduista sekä muista talviretkeilyreiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, joissa linjataan reunaehdot (esim. lumen syvyys ja reitin raivaus).

<p>mahdollista rakentaa tarvittaessa taukopaikka. Luontokeskuksen lähiympäristöä kehitetään mm rakentamalla uusi varattava keittokatos. Yritystoiminnan mahdollisuuksia monipuolistetaan myös Koverossa. Toimenpidesuunnittelun pohjaksi tehdään tarvittaessa riittävät ja oikea-aikaiset selvitykset (sekä lajit että luontotyypit). Myös reittien ja palveluiden häiriövaikutus on tärkeä huomioida, mikäli herkkiä arvoja, kuten pesimä- tai soidinalueita, on suunnittelualueen läheisyydessä. Suunnittelussa tulee huomioida palveluvarustuksen huoltotarve ja kestävät huoltomahdollisuudet muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.</p>						
<p>Tavoite: Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.</p>						
<p>Toimenpide</p>						
<p>Reittiyhteydet Seitsemisistä.. Suunnitellaan reitit kokonaisuutena (esim. Pirkantaival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suoje-lualueiden ulkopuolelle on tarpeellista.</p>	<p>Toimivilla, huolletuilla ja hyvin suunnitelluilla reittiyhteyksillä voidaan tarvittaessa ohjata virkistyskäyttöpainetta puiston ulkopuolelle.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Puisto koetaan kiinnostavaksi, joten käyttöpainetta ei saada ohjattua puiston ulkopuolelle. Ulkopuolisten reittien huolto ja ylläpito on sovittava. Kuntien resurssointi voi vaihdella.</p>

Tavoite: Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävän matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitetta.						
Toimenpide						
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta. Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja matkailu on kestävä.	Säännöllinen yhteistyö ja toiminnan suunnittelu alueen toimijoiden kanssa edistää toiminnan kehittymistä ja mahdollistaa voimavarojen tehokkaan hyödyntämisen luontomatkailutyössä.	x	x	x	Ei vaikutusta	Toimiva yritys yhteistyö edellyttää riittäviä resursseja.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta. Kerätään yrityspalaute ja jatketaan yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteistyössä on tavoitteena yhteisten asiakkaiden palveleminen.	Säännöllinen yhteistyö ja toiminnan suunnittelu alueen toimijoiden kanssa edistää toiminnan kehittymistä ja mahdollistaa voimavarojen tehokkaan hyödyntämisen luontomatkailutyössä.	x	x	x	Ei vaikutusta	Ristiriitaiset toiveet matkailun kehittämisen suhteen. Riittävän yrityspalautteen saaminen.
Tavoite: Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.						
Toimenpide						
Saavutettavuuden kohentaminen. Parannetaan alueen saavutettavuutta julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa (esim. Visit Tampere). Kehitetään luontokeskuksen ja vuokratupien kestäviä energiaratkaisuja (tulisijat ja latauspisteet).	Ympäristöystävällisillä ratkaisuilla vähennetään ympäristön kuormitusta.	x	x	x	Ei vaikutusta	Toimivia ja kannattavia palveluja ei saada kehitettyä tai pysyvästi käyttöön, yksityisautoilu koetaan edelleen helpoimmaksi tavaksi tulla puistoon.

Tavoite: Seitsemisen, Aurejärven, Petäjäjärven, Riuttaskorven ja Helvetinjärven muodostaman kokonaisuuden ja alueen arvotiivistymän tunnistaminen sekä kytkeminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Alueen erämaisen maiseman ja arvokkaan kulttuuriperinnön säilyttäminen. Suojelualueiden kytkeytyvyyden parantaminen ja alueiden eristäytymisen vähentäminen. Metsä- ja suolajiston, kuten metsäpeuran ja metsäkanalintujen, siirtymisen helpottaminen soveliaiden elinalueiden välillä ja ekosysteemien toiminnan parantaminen. Alueen tunnistaminen maakuntakaavassa poikkeuksellisen merkittävänä, laajana ja yhtenäisenä luonnon ydinalueena ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuutena, jolla on tarvetta retkeily- ja ulkoilun järjestämiseen. Alueiden säilyttäminen osana maakunnan ekologista verkostoa, joka tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.

Toimenpide

<p>Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.. Monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot. Huomioidaan läheisen Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kirjaukset aluekokonaisuuden kehittämisessä. Selvitetään soveltuvien alueiden huomioimista mahdollisena OECM-alueena (other effective area-based conservation measures), jossa on tunnistettuja luontoarvoja, jota turvataan suunnitelmallisesti ja josta on saatavilla paikkatietoaineisto. Edistetään laajemman aluekokonaisuuden yhteissuunnittelua kehittämishankkeina. Laaditaan esimerkiksi Masterplan- tyyppinen luontomatkailusuunnitelma ja perustetaan pysyvä foorumi luonnossa liikkumisen ja luontomatkailun kehittämiseksi.</p>	<p>Luontomatkailusuunnitelman laadinta voi lisätä kansallispuiston ja sen kytkösalueiden näkyvyyttä, merkittävyyttä ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämässä sekä luoda mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseen. Laajemman aluekokonaisuuden huomioiminen turvaisi merkittäväällä tavalla alueen luontoarvoja ja parantaisi luonnonsuojelualueiden kytkeytyneisyyttä.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Erilaisten arvojen ja toiveiden yhteensovittaminen, pitkäaikainen sitoutuminen. Vuoropuhelun kehittäminen ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen.</p>

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Polttopuun vuosikulutus (m3)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan			m ³	2027
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Sekajätteen määrä vuodessa (m3)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan			m ³	2027
LAC-seuranta.	Muu	LAC-mittaristo			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan.				2027
Opasterakenteet.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	PAVE			Opasterakenteiden ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä.			kpl	2027
Palojatkumoa alueen ennallistamis- poltot.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)	Polttokohteiden pinta-alat viedään kuviotietoina SAKTIin			Ennallistamispoltoja jatketaan noin viiden vuoden välein ja ne toteutetaan toimenpidesuunnitteluna. Alue säilyy palojatkumoa alueena.	1	3	ha	2027
Palveluvarustuksen kehittäminen.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)				Palvelurakenteiden ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä			kpl	2027
Perinnebiotooppien hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Hoitokohteiden pinta-alat viedään kuviotietoina SAKTIin			Perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.			ha	2027

Perinnebiotooppien hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Hoitokohteiden pinta-alat viedään kuviotietoina SAKTIin			Perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.			ha	2027
Reittiyhteydet Seitsemisistä.	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)	PAVE			Retkeilyreittien ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä			km	2027
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	PAVE			Luontopolkujen ja muiden opastusaineistojen ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä.			kpl	2027
Saavutettavuuden kohentaminen.	Muu	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan				2027
Soiden ennallistamisen loppuunsaattaminen.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat suot (ha)	Soiden ennallistamiskohteet viedään pinta-alatietona SAKTIin			Soiden ennallistaminen saatetaan alueella päätökseen.	1	2	ha	2027
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan.			kpl	2027

Vaikuttavuuden seurannan mittarit

Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Alueen merkitys paikallisille/lähialueella asuvien käyntimäärä kpl	x		5085	7000	5000		kpl	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Asiakaspalvelupisteiden asiakastytyväisyys	Asiakaspalvelupisteiden asiakastytyväisyys	x		4,45	4,6	4		1-5(5paras)	2026	Seitsemisen luontokeskus asiakastytyväisyys/ASTA

Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien palvelukokonaisuuksien määrä alueella	x		3	3	3		kpl	2026	PAVE
Kulttuuriperintöarvojen tila	Kulttuuriperintöarvojen tila /Kuntoluokan muutos	x			Määritellään 2023			1-5(5paras)	2026	Kohteiden kuntoluokka/ PAVE
Kävijätyytyväisyysindeksi	Alueen kävijätyytyväisyysindeksi	x		4,23	4,2	4		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijätyytyväisyysindeksi	Kävijöiden arvio häiriötekijöistä (indeksi)	x		4,53	4,5	4,20		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio ennako-odotusten täyttymisestä	Kävijöiden arvio ennako-odotusten toteutumisesta	x		4,34	4,4 (2019)	4,20		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Kävijätyytyväisyys/Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	x		4,10	4,1	3,90		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Palvelurakenteiden kunto/Kävijöiden arvio esteettömien kohteiden laadusta alueella	x		3,67	3,9	3,60		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Maaston kuluneisuus/kävijöiden arvio kävijätutkimuksessa	x		4,42	4,4	4		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijätyytyväisyys/Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	x		4,23	4,3	4,10		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden kokemus roskaisuudesta	x		4,61	Nykytason säilyttäminen 4,61 (2019)	4,20		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttamasta häiriöstä	x		4,63	4,6	4,20		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen kävijämäärän	x		4,50	4,6	4,20		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA

	aiheuttamasta häiriöstä									
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Paikal.tal.vaikutukset/Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset	x		1200000	1,3 milj.€	1200000		€		Kävijätutkimus+käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Paikal.tal.vaikutukset/Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulovaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x		600000	700 000€	600000		€		Kävijätutkimus+käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Työl.vaikutukset/Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistyöllisyysvaikutukset	x		10	11	9		htv		Kävijätutkimus+käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Työl. vaikutukset/Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x		5	6	5		htv		Kävijätutkimus+käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden viipymä (vrk)	Viipymä/Suojelualueella käyneiden matkailijoiden kokonaisviipymä puistossa ja sen matkailu(lähi)alueella, vrk	x		2,80	3,5	2,50		vrk	2026	Kävijätutkimus+käyntimäärä/ASTA
Käytön määrä asiakaspalvelupisteissä (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (luontokeskus)	x		18700	25000	18000		kpl	2026	ASTA
Käytön määrä maastossa (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (kansallispuisto)	x		43500	60 0000	44000		kpl	2026	Minimiarvoa muokattu vastaamaan normaalia käyntimäärätasoa 2022 perusteella. ASTA
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikerrat luontoon.fi-sivuilla	x			300 000	200000		kpl	2026	Mittarin minimiarvoa täsmennetty normaaleihin käyntimääriin verrattuna. Google Analytics

Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Seitsemisen fb-sivun seuraajien määrä	x		10950	12000	10000		kpl	2026	Facebook
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Yleismittari: Herkät/uhanalaiset luontotyytit (Koveron perinnebiotoopit)			5,50	5,5 (2022)	5,50		ha	2026	SAKTI
Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)	Yrittäjien ja Mh:n henkilöstön opastamien asiakkaiden määrä (kpl)	x		387	500	300		kpl	2026	ASTA
Osallistuja- ja järjestäjämäärät tapahtumissa (kpl)	Osallistuja - ja järjestäjämäärät tapahtumissa/tapahtumien määrä	x		560	500	200		kpl	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Palvelurakenteiden kunto	Palvelurakenteiden kunto/Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus	x		14	10%		16	%	2026	PAVE
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Kalasaäsken onnistuneet pesinnät	x			2	2		kpl	2026	Laji.fi
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden kokemus terveys- ja hyvinvointivaikutuksista, "Terveysindeksi"	x		4,29	4,4	4		1-5(5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Omin voimin kuljettu matka (km/kävijä)	x		11,60	12	9		km	2026	Kävijätutkimus/Käyntimäärä/ASTA
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan	x		4	4,1	3,70		1-5(5paras)	2026	Yrityspalaute/Webropol
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yhteistyösopimusten määrä	x		50	60	45		kpl	2026	ASTA
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa/yhteistyöyritysten arvio kestävyiden periaatteiden toteutumisesta omassa toiminnassaan.	x		3,60	4,1	3,70		1-5(5paras)	2026	Webropol

Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun menekki (nuotiopaikat+vuokra-kämpät), kuutio (polttopuun menekki, suorana kulutuksena tai per 1000 käyntiä, 1-3 v. keskiarvo)	x		1,01	1		1,50	m ³	2026	PAVE
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Käymäläjätteen käsittely, suotonesteiden talteenotto, %-osuus käymälöiden kokonaismäärästä	x		62	100	60		%	2026	PAVE
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Luontokeskuksen energiankulutus (MWh)	x		138500	115 000		132000		2026	laskutusjärjestelmästä
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Alueelle saapuminen muilla kuin henkilöautolla, moottoripyörällä tai matkailuautolla	x		7	10	6		%	2026	Kävijätutkimus

Luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso turvataan.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja
Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)	Kalasääsken pesinnät	x		2	Ren-gastus-tieto kahdesta eri pesästä vuosittain.	1	2	yks.	2032	Taso v. 2021 2 rengastettua poikasta kahdessa erio pesässä
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Luonnonmetsien edustavuus erinomainen tai hyvä			24,70	Osuus inventoiduista luonnonmetsistä.	25		%	2032	Taso v. 2022 erinomainen ja hyvä yhteensä 24,7%

Arvokkaat kulttuuriperintökohteet ja perinnemaisemat tunnistetaan ja niiden arvot säilytetään.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja
Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla (kpl)	Ketonoidanlukon esiintymät			3	Esiintymät säilyvät elinvoimaisina (vähintään 10 kukkivaa verso)	3		kpl	2033	Taso v. 2022 3 erillistä esiintymää

Seitsemisen merkitys tutkimus- ja seurantakohteena säilytetään.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja

Seitseminen on hiilineutraali luontomatkailukohde.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja

Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoite-taso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoite-vuosi	Lisätietoja

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.
---------------	---

Kohdennettu osallistaminen

Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan ELY-keskus	Marita Saksa-Lapikisto
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan liitto	Johanna Kuusterä
HKS yhteistyöryhmä	SLL, Pirkanmaan piiri	Heikki Toivonen
HKS yhteistyöryhmä	Ikaalisten kaupunki	Kari Kallio
HKS yhteistyöryhmä	Ylöjärven kaupunki	Laura Kokko
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan maakuntamuseo	Miia Hinnerichsen

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Suunnittelualueella ei ole yksityisiä maanomistajia.

Avoim osallistaminen	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Maptionnaire-karttakysely	Internet	22.08.2022	92

Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)

Pyydetty lausunnot (kpl)	66	Saadut lausunnot (kpl)	9	Lausuntoaika	24.5.2023 - 26.6.2023
--------------------------	----	------------------------	---	--------------	-----------------------

Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan

Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualueen hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Ikaalisten kaupunki, Ylöjärven kaupunki, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan maakuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Pirkanmaan Maakuntamuseo. Yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa, jolloin suunnitelman sisältöä edistettiin vaiheittain. Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa alkuvuodesta 2022. Kansalaisia osallistettiin karttakyselyn avulla kesällä 2022, jolloin kysely oli avoinna 15.6.-22.8. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse. Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Seitsemisen kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisu vuosi
01	Anonyymi	Pirkanmaan maakuntakaava 2040	https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen	2017
02	Anonyymi	Kurun rantaosayleiskaava	https://www.ylojarvi.fi/ranta-asemakaavat-voimassa	
03	Anonyymi	Kurun ranta-asemakaava	https://www.ylojarvi.fi/ranta-asemakaavat-voimassa	
04	Metsähallitus	Seitsemisen suojelualuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 51	2009
05	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston metsien ennallistamissuunnitelma		
06	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston perinnebiotooppien hoitosuunnitelma		2007
07	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja B 13: 1-127	1994
08	Metsähallitus	Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 47	2008
09	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston Koveron perinnetilan erityissuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 29	1996
10	Toivonen, I. & Mikkola, M.	Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019	https://julkaisut.metsa.fi/fi/julkaisut/show/2489	2019
11	Anonyymi	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi 674/1981	https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1981/19810674	1981
12	Anonyymi	Ikaalisten pohjavesialueiden suojelusuunnitelma	Ikaalisten kaupunki, Ikaalisten Vesi Oy, Pirkanmaan ympäristökeskus	2001
13	Suomen ympäristökeskus	Pohjavesialueet	https://ckan.ymparisto.fi/dataset/pohjavesialueet	
14	Kutvonen, H. & Rainio, H.	Jääkauden Seitsemisen. Seitsemisen kansallispuisto.	Metsähallitus, luonnonsuojelu. Painopalveluyksikkö, Vantaa.	1996
15	Anonyymi	Geologinen tutkimuslaitos 1961: Suomen geologinen kartta.	Lehti 2213, Kuru. – 1:100 000. Valtioneuvoston kirjapaino, Helsinki.	1961
16	Luoto, K.	Seitsemisen kansallispuiston sekä Aure- ja Petäjäjärven Natura-alueiden arkeologinen inventointi Kurun ja Ikaalisten alueella.	Raportti. Metsähallitus. 9.5.–1.6.2007.	2007
17	Anonyymi	Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. –	Museovirasto Rakennushistorian osaston julkaisu 16.	1993

18	Saarihahti, S.	Seitsemisen kansallispuiston rakennusperinnön inventointi 2021-2022	Raportti. Metsähallitus. 2022	2022
19	Lindholm T. & Vesterinen P.	Seitsemisen kansallispuisto soiden ennallistamisen koekenttänä	Suoseura — Finnish Peatland Society	2016
20	Rajasärkkä, A., Sillanpää H., Toivanen, T. & Virolainen, E.	Linnut - vuosikirja 2012	https://lintulehti.birdlife.fi:8443/pdf/artikkelit/1834/tiedosto/Linnut_VK2012_082-093_Seitseminen_artikkelit_1834.pdf	2012

LIITTEET

Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista

Sisältö Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.

Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusi- mistarve	Lisätietoja

Liikkumisrajoitukset

Tunnus	Nimi	Alkaa	Päättyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja

YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)	0,00
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)	0,00

Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suoje-luperuste/arvo	Lisätiedot
Linnut	ampuhaukka <i>Falco columbarius</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	haapana <i>Mareca penelope</i>		-	VU					NATA 2021
Linnut	haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>		U	VU					NATA 2021
Linnut	helmipöllö <i>Aegolius funereus</i>	Li I	-	NT					NATA 2021
Linnut	härkälintu <i>Podiceps grisegena</i>	Li m	-	NT					NATA 2021
Linnut	hömötiainen <i>Poecile montanus</i>		U	EN					NATA 2021
Linnut	kaakkuri <i>Gavia stellata</i>	Li I	-	LC			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Linnut	kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>		-	NT					NATA 2021
Linnut	kapustarinta <i>Pluvialis apricaria</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	kuiikka <i>Gavia arctica</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	kuovi <i>Numenius arquata</i>		-	NT					NATA 2021
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	liro <i>Tringa glareola</i>	Li I	-	NT					NATA 2021
Linnut	mehiläishaukka <i>Pernis apivorus</i>	Li I	U	EN					NATA 2021
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	pajusirkku <i>Schoeniclus schoeniclus</i>		U	VU					NATA 2021
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li I	-	LC					NATA 2021
Linnut	pikkusieppo <i>Ficedula parva</i>	Li I	-	LC			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Linnut	pohjansirkku <i>Schoeniclus rusticus</i>	Li m	-	NT					NATA 2021
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-	LC					NATA 2021

Linnut	pyy <i>Tetrastes bonasia</i>	Li I	-	VU				NATA 2021
Linnut	riekko <i>Lagopus lagopus</i>		-	VU				NATA 2021
Linnut	räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>		U	EN				NATA 2021
Linnut	taivaanvuohi <i>Gallinago gallinago</i>		-	NT				NATA 2021
Linnut	teeri <i>Lyrurus tetrix</i>	Li I	-	LC				NATA 2021
Linnut	tervapääsäsky <i>Apus apus</i>		U	EN				NATA 2021
Linnut	tuulihaukka <i>Falco tinnunculus</i>	Li m	-	LC				NATA 2021
Linnut	töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>		U	VU				NATA 2021
Linnut	valkoviklo <i>Tringa nebularia</i>		-	NT				NATA 2021
Linnut	varpuspöllö <i>Glaucidium passerinum</i>	Li I	U	VU				NATA 2021
Linnut	viirupöllö <i>Strix uralensis</i>	Li I	-	LC		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	aarnihiippasammal <i>Nyholmiella gymnostoma</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	aarnisammal <i>Schistostega pennata</i>		U	VU		3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	etelänpihtisammal <i>Cephalozia lacinulata</i>		U	CR		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	etelänraippasammal <i>Anastrophyllum michauxii</i>		U	EN		3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	haapariippusammal <i>Neckera pennata</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	harsosammal <i>Trichocolea tomentella</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	hitupihtisammal <i>Cephalozia macounii</i>	Lu II	E	CR		10		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	itupyörösammal <i>Odontoschisma denudatum</i>		U	EN		5		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	kantopaanusammal <i>Calypogeia suecica</i>		E	EN		11		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	kantopihtisammal <i>Fuscocephaloziopsis catenulata</i>		E	CR		9		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	kantoraippasammal <i>Crossocalyx hellerianus</i>		U	VU		38		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	käyrälehtirahkasammal <i>Sphagnum contortum</i>	Lu V	-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	metsälövisammal <i>Lophozia guttulata</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	pikkulövisammal <i>Lophozia ascendens</i>		E	EN		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	pohjanpussisammal <i>Marsupella sphacelata</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS

Sammalet	rahkavarstasammal <i>Pohlia sphagnicola</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	rakkosammal <i>Nowellia curvifolia</i>		-	NT		3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	vesisiiransammal <i>Nardia compressa</i>		E	VU		4		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sammalet	vuoripussisammal <i>Marsupella sparsifolia</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Kovakuoriaiset	<i>Mycetoporus brucki</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Kovakuoriaiset	lahokapo <i>Boros schneideri</i>	Lu II	U	VU		3	Naturan keskeinen suojeleuseruste	Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Kovakuoriaiset	liekohärkä <i>Ceruchus chrysomelinus</i>		E	EN		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Kovakuoriaiset	murroskolva <i>Pytho abieticola</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	<i>Aporpium canescens</i> (sis. <i>Aporpium macroporum</i>)		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	aihkinahka <i>Crustoderma corneum</i>		-	NT		7		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	erakkokääpä <i>Antrodia infirma</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	hentokääpä <i>Postia lateritia</i>		-	NT		8		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	kalkkikääpä <i>Antrodia crassa</i>		U	EN		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	kanadankääpä <i>Tyromyces canadensis</i>		E	EN		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	korkkikerroskääpä <i>Perenniporia subacida</i>		-	NT		4		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	käpälakääpä <i>Anomoporia bombycina</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	mäntyraspikka <i>Odonticum romellii</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	raidantuoksukääpä <i>Haploporus odorus</i>		U	VU		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	riekonkääpä <i>Anthoporia albobrunnea</i>		-	NT		17		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-	NT		2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	salohelokka <i>Pholiota subochracea</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	sirppikääpä <i>Sidera lenis</i>		-	NT		7		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	talikääpä <i>Obba rivulosa</i>		U	VU		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	valkorihmakääpä <i>Anomoloma myceliosum</i>		-	NT		1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Sienet	välkkyludekääpä <i>Skeletocutis stellae</i>		U	VU		8		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS

Perhoset	hevosmuurahaiskoi Niditinea truncicolella		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Perhoset	naavamittari Alcis jubatus		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Perhoset	nuoliharmoyökkönen Xestia fennica		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Perhoset	rahhahopeatäplä Boloria frigga		-	NT			4		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Perhoset	suokirjosiipi Pyrgus centaureae		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Perhoset	vaaleaharmoyökkönen Xestia sincera		U	VU			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Agyrium rufum		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Arthothelium scandinavicum		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Chaenothecopsis viridireagens		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Japewia subaurifera		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Micarea elachista		U	VU			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Puttea margaritella		-	NT			9		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	Xylographa trunciseda		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	aarnikaihejäkälä Lopadium disciforme		U	VU			27		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	harmaanokijäkälä Acolium inquinans		-	NT			6		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	hentokesijäkälä Scytinium subtile		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	hentoneulajäkälä Chaenotheca gracillima		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	hongantorvijäkälä Cladonia parasitica		U	VU			12		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	jauhetassijäkälä Cliostomum leprosum		-	NT			4		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	kantokehräjäkälä Lecanora hypopta		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	karstajäkälä Parmeliella triptophylla		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	kastanjansuomujäkälä Carbonicola myrmecina		-	NT			5		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	kenttäjäkälä Sarcosagium campestre		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	kiiltonystyjäkälä Lecidea albofuscescens		-	NT			11		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	kissantassujäkälä Felipes leucopellaeus		U	VU			5		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	korpiluppo Alectoria sarmentosa		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS

Jäkälät	kuusenneulajäkälä <i>Chaenotheca subroscida</i>		-	NT			2		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	lehtohitujäkälä <i>Strangospora deplanata</i>		E	EN			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	norjantorvijäkälä <i>Cladonia norvegica</i>		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	palosuomujäkälä <i>Carbonicola anthracophila</i>		-	NT			10		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	raidankeuhkojäkälä <i>Lobaria pulmonaria</i>		-	NT			16		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	raidanpiilojäkälä <i>Arthonia incarnata</i>		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	ruskoneulajäkälä <i>Chaenotheca phaeocephala</i>		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	ryväsjäkälä <i>Hertelidea botryosa</i>		U	VU			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	silomunuaisjäkälä <i>Nephroma bellum</i>		-	NT			4		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Jäkälät	taigakaihojäkälä <i>Absconditella celata</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Nisäkkäät	euroopanmajava <i>Castor fiber</i>	Lu V	-	NT					NATA 2021
Nisäkkäät	liito-orava <i>Pteromys volans</i>	Lu II,IV	U	VU			35	Naturan keskeinen suojelupe- ruste	Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Nisäkkäät	metsäpeura <i>Rangifer tarandus fennicus</i>	Lu II	-	NT					Siirtoistutettu
Nisäkkäät	saukko <i>Lutra lutra</i>	Lu II,IV	-	LC					NATA 2021
Nilviäiset	metsäharjaetana <i>Lehmannia marginata</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Vesiperhoset	rimpiputkisirvikäs <i>Limnephilus diphyes</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Putkilokasvit	ahonoidanlukko <i>Sceptridium multifidum</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Putkilokasvit	ketonoidanlukko <i>Botrychium lunaria</i>		-	NT			3		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS
Putkilokasvit	pussikämmekkä <i>Coeloglossum viride</i>		-	NT			1		Nimet ja luokitukset 25.01.2022. 2022-01-25 LajiGIS

Selitykset	
Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	RE - Hävinneet (RE), EW - Luonnosta hävinneet (EW), CR - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), EN - Erittäin uhanalaiset (EN), VU - Vaarantuneet (VU), NT - Silläpidettävät (NT), LC - Elinvoimaiset (LC), DD - Puutteellisesti tunnetut (DD), NE - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, NA - Arviointiin soveltumattomat (NA)

Liite 3 Lausuntokooste

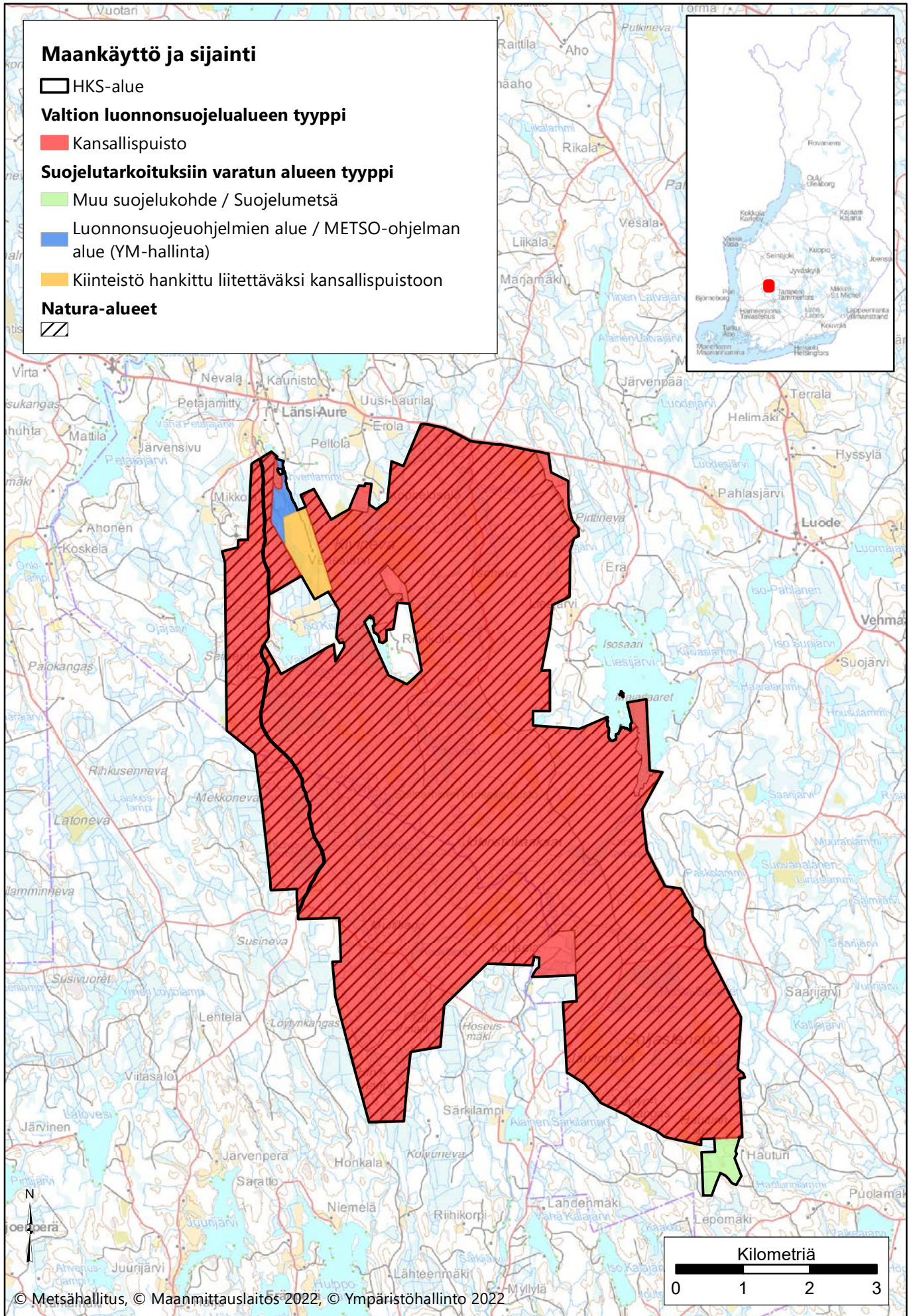
Pyydetty lausunnot (kpl)				66				Saadut lausunnot (kpl)				9			
Lausuja ja lausunto				Suunnitelman osa/lomake				Metsähallituksen vastine				Aiheutunut toimenpide			
Ikaalisten kaupunki: Ikaalisten kaupungin ympäristötoimi toteaa, että Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa on tarkasteltu monipuolisesti ja kattavasti erilaisia kehittämissivaihtoehtoja. Suunnitelmassa on huomioitu hyvin virkistyskäytön ja matkailun kestävä käytön periaatteita. Vyöhykejako auttaa ohjaamaan retkeily ja muu toiminta luontoa kunnioittaen kestäväällä tavalla.				KOKO SUUNNITELMA				Ei tarvetta vastineeseen.				ei toimenpiteitä			
Ylöjärven kaupunki: Ylöjärven kaupunki on tutustunut Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnokseen ja toteaa suunnitelman kattavaksi tavoitteiden asetteluun, kehittämiskohteiden ja toimenpiteiden osalta. Suojeluarvot voidaan turvata kestäväällä käytöllä osoittamalla alue eri käyttövyöhykkeisiin. Ylöjärven kaupunki pitää myös tärkeänä, että alueen keskeisten arvojen säilyttämiseen varataan riittävästi resursseja luonnon- ja kulttuuriperinnön hoitotöillä. Näillä toimenpiteillä ja toteutuksen riittävällä seurannalla voidaan myös parantaa alueen saavutettavuutta. Hoito- ja käyttösuunnitelma koskee Seitsemisen aluetta mutta suunnitelmassa on tuotu myös esille kansallispuistoa laajempi kokonaisuus ja kytkeytyminen ympäristöön. Kaupunki kannattaa toimenpiteitä monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi. Toimenpiteet eivät saa rajoittaa kansallispuistojen ulkopuolista metsästystä, maa- ja metsätaloukseen, käyttöä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tai loma-asumiseen.				KOKO SUUNNITELMA				Metsähallitus ei ota kantaa Seitsemisen hoito- ja käyttösuunnitelmassa kansallispuiston ulkopuolisiin yksityisomistuksessa olevien maiden käyttöön. Valtion maiden osalta alueiden yhteissuunnittelua tullaan edistämään jatkossa vuosittain yhdessä ympäröivien kuntien, matkailutoimijoiden ja viranomaisten kesken.				ei toimenpiteitä			
Pirkanmaan liitto: Pirkanmaan liitto esittää tekstilisäyksen suunnitelman osioon, jossa käsitellään suunnittelualueen kaavoitustilannetta. Tässä osiossa olisi perusteltua osoittaa myös aluetta koskevat maakuntakaavamerkinnot Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040. Vaihtoehtoisesti tässä osiossa voisi viitata suunnitelman karttaliitteeseen, jossa maakuntakaavamerkinnot esitetään (kartta 7). Lisäksi suunnitelman sisältöä voisi täsmentää sivuilla 31, 43 ja 55 kohdissa, jotka viittaavat Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 MK-kaavamerkintään. Lisäksi karttaliitteeseen 7 voisi lisätä MK-kaavamerkinnot selitteen: maa- ja metsätaloustalvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Pienen korjauksen tekstisisältöön voisi tehdä myös Koveron perinnetilan osalta, joka on valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi.				Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne				Metsähallitus pitää ehdotettuja lisäyksiä ja täsmennyksiä perusteltuina. Nykytilan kuvaukseen ja suunnittelu- aluetta koskeviin kirjauksiin lisätään maakuntakaavamerkinnot.				korjaukset tehty tekstiin			
Luonnonvarakeskus: Luonnonvarakeskuksen ja Helsingin yliopiston yhteishankkeessa Seitsemiseen istutettiin uhanalaisten lahoittajasiementen rihmastotappeja maapuihin ja eläviin raitoihin vuosina 2019 ja 2020. Tulevina vuosina on tarkoitus seurata istutuspuihin mahdollisesti ilmestyviä itiöemiä. Istutuspuiden koordinaatit ja tiedot istutuspuista sekä niihin istutetuista lajeista on toimitettu Metsähallitukselle ja Lajitietokeskukseen.				Lajisto				Metsähallitus huomioi yhteishankkeen toiminnassaan.				ei toimenpiteitä			
Pirkanmaan maakuntamuseo: Maakuntamuseo esittää, että Korttesalon vuokratuvan, Salmijärven ladon, Kettulammin myllyn ja Löytyn perinneympäristön säilyminen tulisi				Kulttuuriympäristö				Esitettyjä paikallisesti arvokkaita kohteita huolletaan ja niiden kuntoa seurataan säännöllisesti, vaikka ne				korjaukset tehty tekstiin			

<p>myös turvata ja kohteet lisätä hoidossa olevien kohteiden listaan (s. 13). Maakuntamu- seo toivoisi HKS:n huomioivan myös alueen nuoremman rakennuskannan ja retkeilyyn liittyvät rakenteet, kuten Luontokeskus, keittokatokset, liiterit ja pitkospuut, joilla voisi aja- tella olevan kulttuurihistoriallisia arvoja luontomatkailusta ja retkeilystä kertovina koh- teina.</p> <p>Venesjärven rakennusinventoinnin voisi lisätä HKS:n kulttuuriperintöä koskeviin toimen- piteisiin tai tutkimuksiin.</p> <p>Luettelossa on myös kaksi selvää ja korjaamista vaativaa virhettä: kiinteät muinaisjään- nökset Liesijoki 1 (muinaisjäänösrekisteritunnus 1000044933) ja Soljanen (1000044980) esitetään luettelossa virheellisesti muina kulttuuriperintökohteina. Kohtei- den suojelustatus tulee korjata vastaamaan muinaisjäänösrekisterin tietoja.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelman liitekartassa 1 olisi hyvä eritellä eri suojelustuksella (kiin- teä muinaisjäänös, muu kulttuuriperintökohde, mahdollinen muinaisjäänös) olevat koh- teet toisistaan eroavin merkinnöin.</p> <p>Arkeologisen inventoinnin päivittämisen tarve olisi syytä tuoda nykyistä selkeämmin esille hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Kulttuuriperintöön liittyvien arvojen säilyttämisen pää- määrää tukisi puolestaan ennestään tunnettujen arkeologisten kohteiden yhteyteen asennettavien opaskylttien laatiminen.</p>		<p>eivät kuulu valtakunnallisesti priorisoituun hoidettujen arvokohteiden listaukseen. Arvokohteet ovat suojel- luista tai kulttuurihistoriallisesti arvotetuista kohteista koottu, priorisoitu kohdejoukko, johon valittavat koh- teet täyttävät valtakunnallisesti niille asetetut kriteerit ja ovat poikkeuksellisen edustavia suhteessa muihin tyypinsä edustajiin.</p> <p>Metsähallitus on inventoinut Seitsemisen rakennus- kannan vuosina 2021-2022 ja tehnyt sen pohjalta ar- votuksen, johon kansallispuistojen rakennettujen ympä- ristöjen hoidon suunnittelu perustuu. Inventoinnissa on huomioitu myös Seitsemisen luontokeskus moder- nin arkkitehtuurin edustajana. Retkeilyrakenteiden osalta ei ole havaittu erityisiä kulttuurihistoriallisia ar- voja, jotka perustelisivat niiden huomioimisen kulttuu- rihistoriallisesti arvokkaina kohteina.</p> <p>Retkeilyinfrastruktuurin ylläpidolla on merkittävä teh- tävä mm. retkeilyn turvallisuuden varmistamisessa, ja kohteiden hoito perustuu hyvin pitkälti kuntouttavaan vankityöhön. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaina koh- teina hoidettavien retkeilyrakenteiden todellinen tun- nistaminen ja siten hoito- ja ylläpidettävän muuttami- sesta ja mahdollisesta uudelleenreitittämisestä synty- vien kustannusten jakaminen tarkoituksenmukaisesti ja kohteiden todellisten arvojen mukaan edellyttää kat- tavaa valtakunnallista inventointia. Tällä hetkellä ret- keilyn kulttuurihistoriaa vaalitaan mm. Kaarinan Kuu- sistossa sekä Aavasaksan keisarinmajalla, jossa sijait- sevien rakenteiden valtakunnallinen ja paikallinen eri- tyisyys on tunnistettu.</p> <p>Kiinteitä muinaisjäänöskohteita koskeva virhe korja- taan ja liitekarttaa muokataan.</p> <p>Arkeologisen inventoinnin päivitys tullaan tekemään heti rahoituksen varmistuttua.</p> <p>Metsähallitus huomioi kulttuuriperintökohteiden vies- tinnän lisäämisen kansallispuistoalueelle</p> <p>laadittavan luonto- ja ympäristökasvatuksen toiminta- suunnitelman yhteydessä.</p>	
--	--	---	--

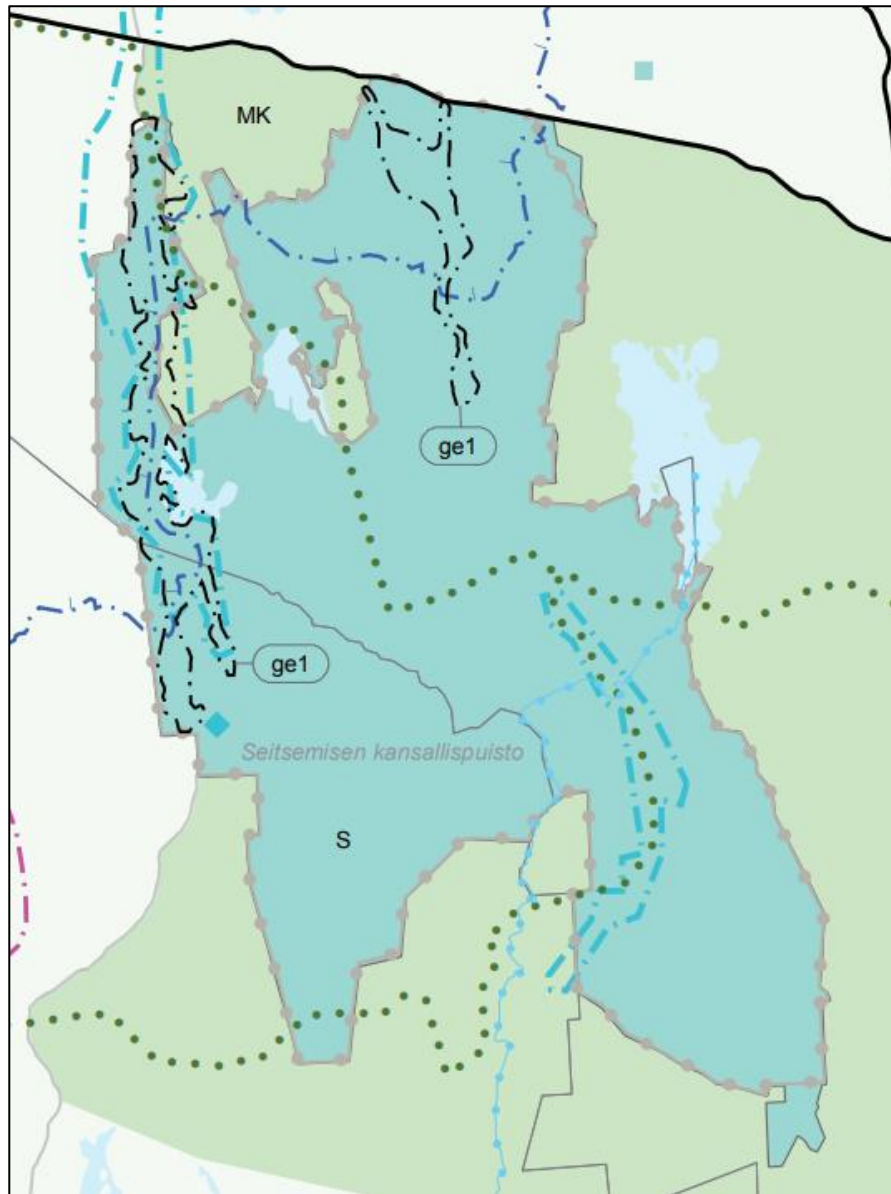
Pirkanmaan ELY-keskus: ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vieraslajien aiheuttamaan uhkaan olisi hyvä pyrkiä varautumaan jo ennakolta tai ainakin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jolloin haitallisia vaikutuksia ei ole syntynyt tai ne ovat hyvin lieviä.	Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat	Metsähallitus pitää huomiota perusteltuna. Lisätty Perinnebiotooppien hoitoon liittyvään riskit ja niiden torjunta -tekstiin: Haitallisten vieraslajien kuten lupiinin leviämistä seurataan, estetään ja esiintymät poistetaan jo etupainotteisesti, jolloin riski lajin leviämislle pienenee.	korjaukset tehty tekstiin
Pirkanmaan ELY-keskus: Uuden, 1.6.2023 voimaan tulleen luonnonsuojelulain (9/2023) vaikutus tiettyihin hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteisiin kannattaa vielä tarkistaa suunnitelmaa viimeisteltäessä. Samoin viitteet luonnonsuojelulain (1096/1996) pykäliin olisi perusteltua päivittää voimassa olevan lain mukaisiksi.	Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat	Metsähallitus pitää esitettyjä viitteiden päivityksiä tuoreeseen ls-lakiin perusteltuina. Päämääriin ja tavoitteisiin lisättiin seuraava viittaus ls-lakiin: Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa saadaan torjua tai poistaa sellaisia kasvilajeja, jotka ovat vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa (1709/2015) tarkoitettuja haitallisia vieraslajeja. Sallittua on myös minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.	korjaukset tehty tekstiin
Pirkanmaan liitto: Pirkanmaan liitto esittää, että alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota puiston käyttöpaineen mahdollisiin muutoksiin väestönkasvun ja luontomatkailun kasvun myötä.	Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat	Seitsemisen, Riuttaskorven ja Helvetinjärven alueiden yhteissuunnittelua tullaan edistämään jatkossa vuosittain yhdessä ympäryskuntien, matkailutoimijoiden ja viranomaisten kesken.	ei toimenpiteitä
Pirkanmaan ELY-keskus: Käyttöpaineen ohjaaminen puiston ulkopuolelle valtion maille esim. monikäyttömetsiin voisi olla perusteltua Natura-alueelle kohdistuvan kuormituksen vähentämisessä, mitä olisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyvä edistää jatkosuunnittelun keinoin.	Päämäärät ja tavoitteet	Seitsemisen, Riuttaskorven ja Helvetinjärven alueiden yhteissuunnittelua tullaan edistämään jatkossa vuosittain yhdessä ympäryskuntien, matkailutoimijoiden ja viranomaisten kesken.	ei toimenpiteitä
Pirkanmaan ELY-keskus: Luonnoksessa esitettyä, luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason säilymisen mittaamiseen sekä perinnebiotooppien arvojen seurantaan laadittua mittaristoa ELY-keskus pitää varsin suppeana. Erityisesti seuranta tulisi kohdistaa kohteen keskeisiin suojeluperustearvoihin. Ennallistamisen ja luonnonhoidon toteutuneiden pinta-alojen seurannan lisäksi olisi hyvä kiinnittää huomiota myös toimien onnistumisen seurantaan.	Päämäärät ja tavoitteet	Metsähallitus tunnistaa luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tasoon liittyvän mittariston puutteet. Toimivien mittareiden määrittäminen siten, että ne eivät sido kohtuuttomasti resursseja tai vaadi erityisosaimista on vaikeaa. Metsähallitus pyrkii kuitenkin hks-kauden aikana edistämään mittariston kehittämistä. Mittariston monipuolistamisen ja laajentamisen tarve koskee Seitsemisen lisäksi muitakin kansallispuistoja ja suojelualueita. Metsähallitus pyrkii mittariston kehittämistyössä hyödyntämään tutkimusorganisaatioiden ja viranomaisten (esimerkiksi LUKE, SYKE, ELY-keskukset) asiantuntemusta	ei toimenpiteitä
Pirkanmaan ELY-keskus: Virkistyskäytön kestävyys on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erityisen tärkeä kiinnittää huomiota kansallispuiston vierailuimmilla alueilla, joissa voi aiheutua mm. kulumista, mikäli liikkuminen siirtyy olemassa olevilta poluilta ja nuotiopaikoilta maaston puolelle.	Päämäärät ja tavoitteet	Virkistyskäytön kestävyttä seurataan jatkuvasti LAC-mittareilla. Jos virkistyskäytön aiheuttama käyttöpaine ylittää mittareille määritellyt raja-arvot, ryhdytään toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.	ei toimenpiteitä
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri: Seurantaan kehityt mittarit kaipaavat kuitenkin edelleen monipuolistamista. Tällä hetkellä ne liittyvät enimmäkseen kävijämääriin. Sen sijaan luonnontilan ja ennallistamistoimien vaikutusten seurantaan kehityt mittarit jäävät nykyisellään puutteelliseksi. Luonnontilan seuran tai keskittyä lähinnä yksittäisten	Päämäärät ja tavoitteet	Metsähallitus tunnistaa luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tasoon liittyvän mittariston puutteet. Toimivien mittareiden määrittäminen siten, että ne eivät sido kohtuuttomasti resursseja tai vaadi	ei toimenpiteitä

lajien, kuten ketonoidanlukon (<i>Botrychium lunaria</i>) ja sääksen <i>Pandion haliaetus</i> seurantaan.		erityisosaamista on vaikeaa. Metsähallitus pyrkii kuitenkin hks-kauden aikana edistämään mittariston kehittämistä. Mittariston monipuolistamisen ja laajentamisen tarve koskee Seitsemisen lisäksi muitakin kansallispuistoja ja suojelualueita. Metsähallitus pyrkii mittariston kehittämistyössä hyödyntämään tutkimusorganisaatioiden ja viranomaisten (esimerkiksi LUKE, SYKE, ELY-keskukset) asiantuntemusta	
Pirkanmaan ELY-keskus: Vaikutusten arvioinnissa tunnistettujen ennallistamistoimiin liittyvien riskien torjuntaan olisi hyvä kiinnittää lisähuomiota, jotta voidaan minimoida haitat mm. mahdollisille ennallistamisalueiden alapuolisille suojelun perusteena oleville vesiluontotyypeille ja vesistöille.	Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	Metsähallituksen ennallistamissuunnittelun yhteydessä tarkastellaan toimien mahdollisesti aiheuttamia riskejä sekä esitetään keinoja, jotka vähentävät riskiä suojeluperusteina oleville luonto- ja kulttuuriarvoille. Riskit arvioidaan myös mahdollisille ennallistamisalueiden alapuolisille suojelun perusteena oleville vesiluontotyypeille ja vesistöille.	korjaukset tehty tekstiin
Jussi Rantala: Kommenttina valmistumassa olevaan Seitsemisen hoito- ja käyttösuunnitelmaan, kannattaisin lämpimästi Saari-Soljasen reitin muuttamista esteettömäksi.	Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	Ei tarvetta vastineeseen.	ei toimenpiteitä

Liite 4 Kartat

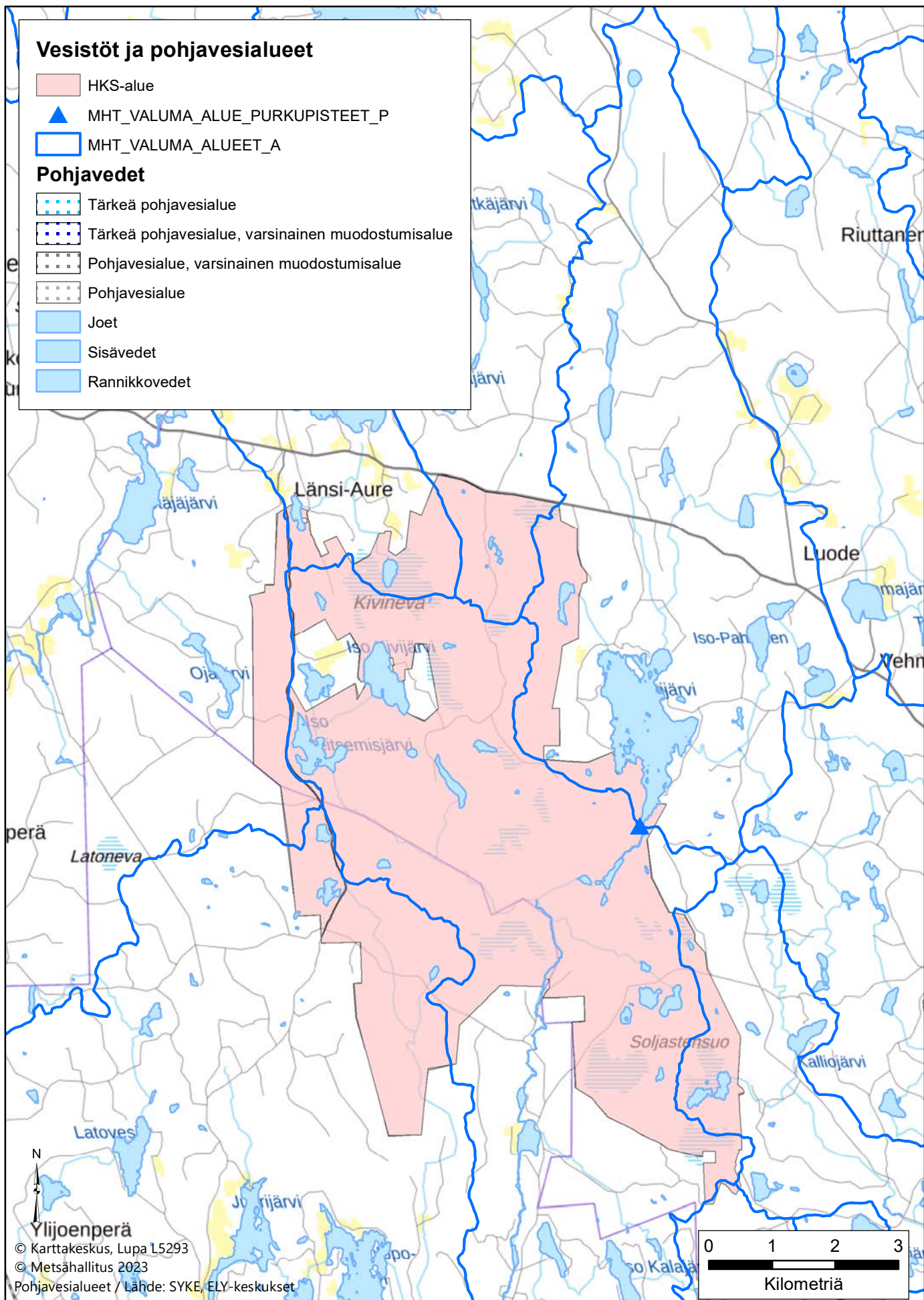

Seitsemisen hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualan sijainti ja maankäyttö

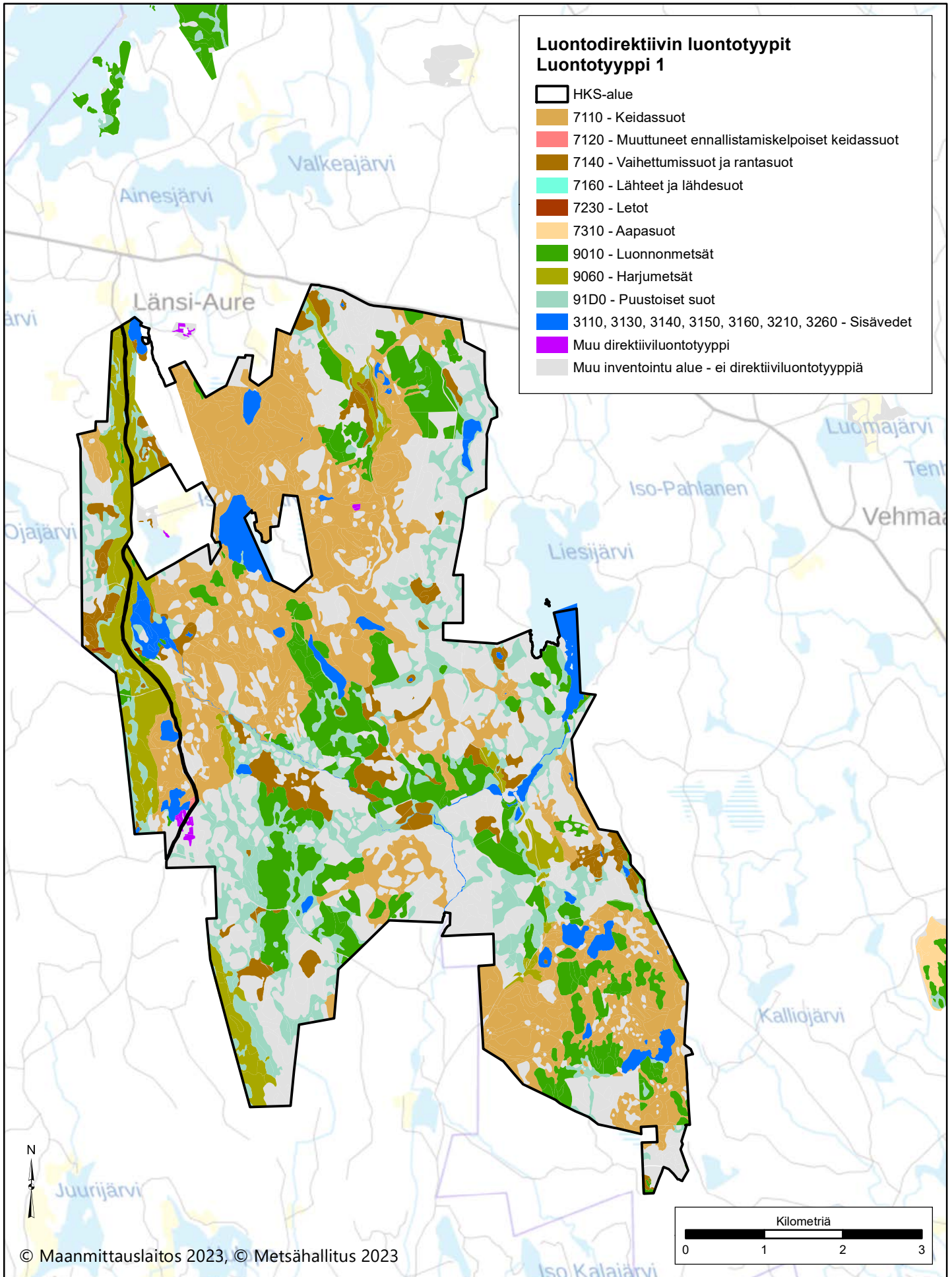

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitos

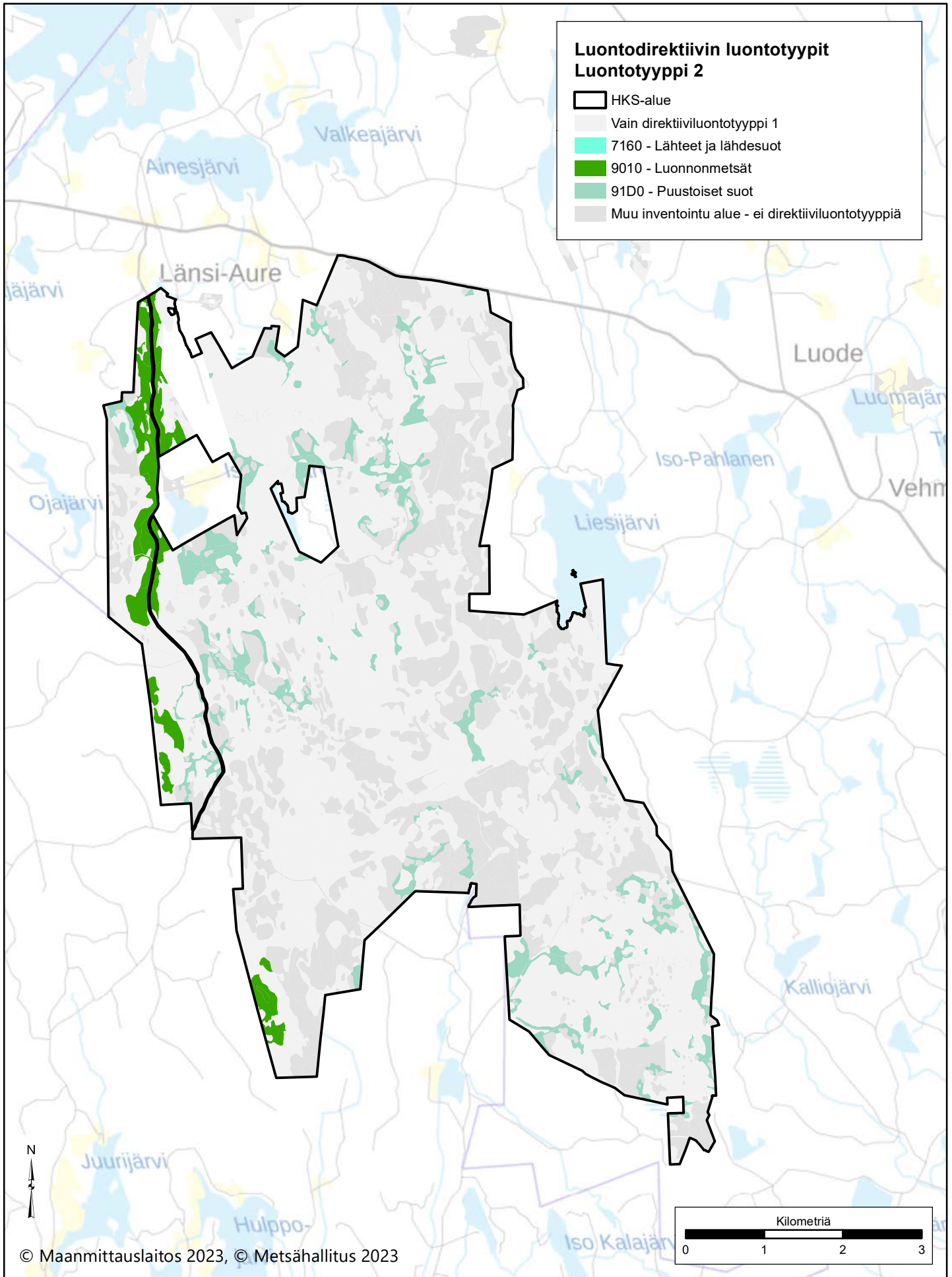
- S Suojelualue
- Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue
- ge1 Harjualue
- ◆ Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristön alueet (RKY 2009)
- Ulkoilureitti
- - - - - Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
- tu Turvetuotantoon liittyvä valmua-alue

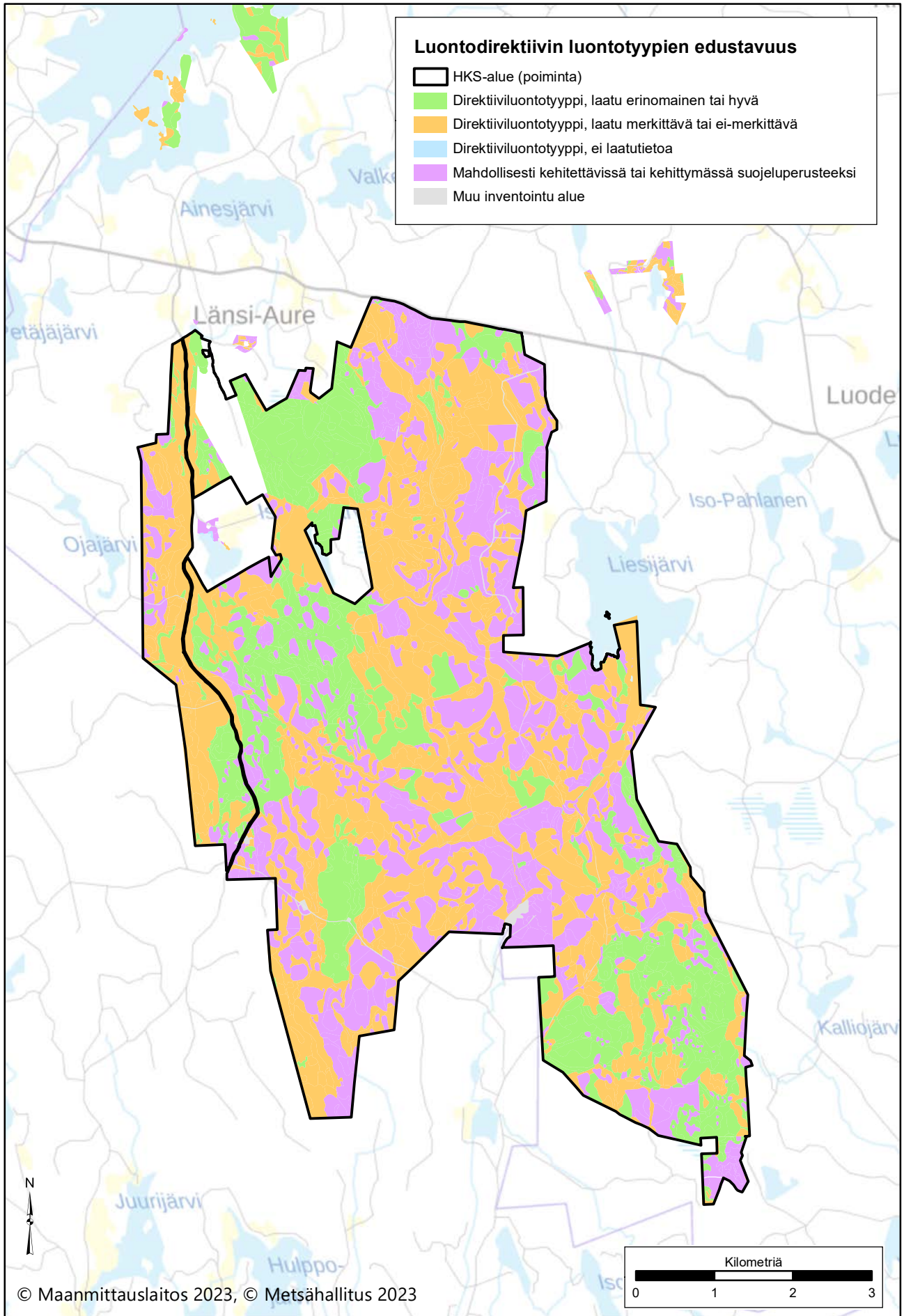
Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen vesistöt ja pohjavesialueet

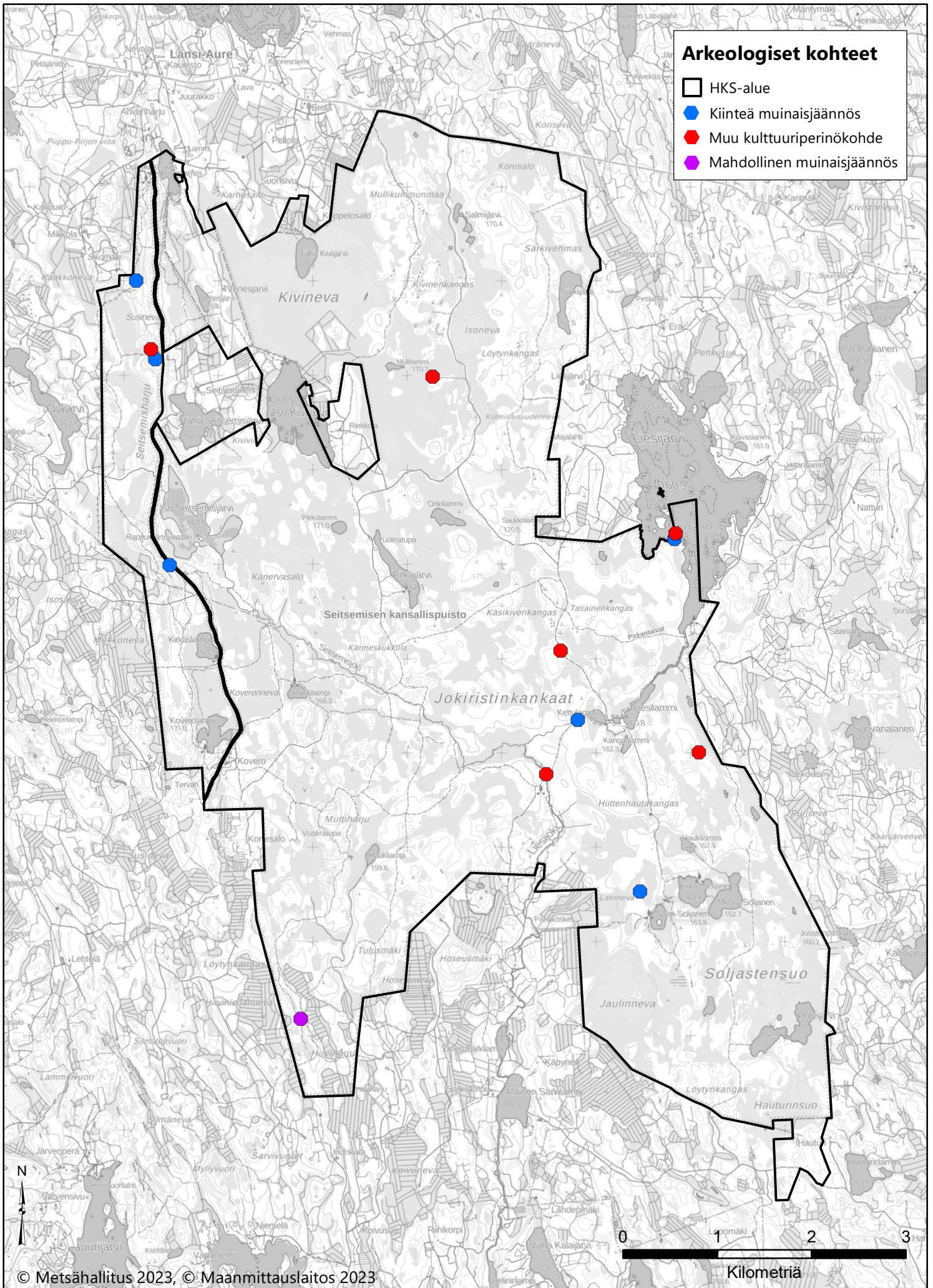
Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Natura-luontotyyppi 1.

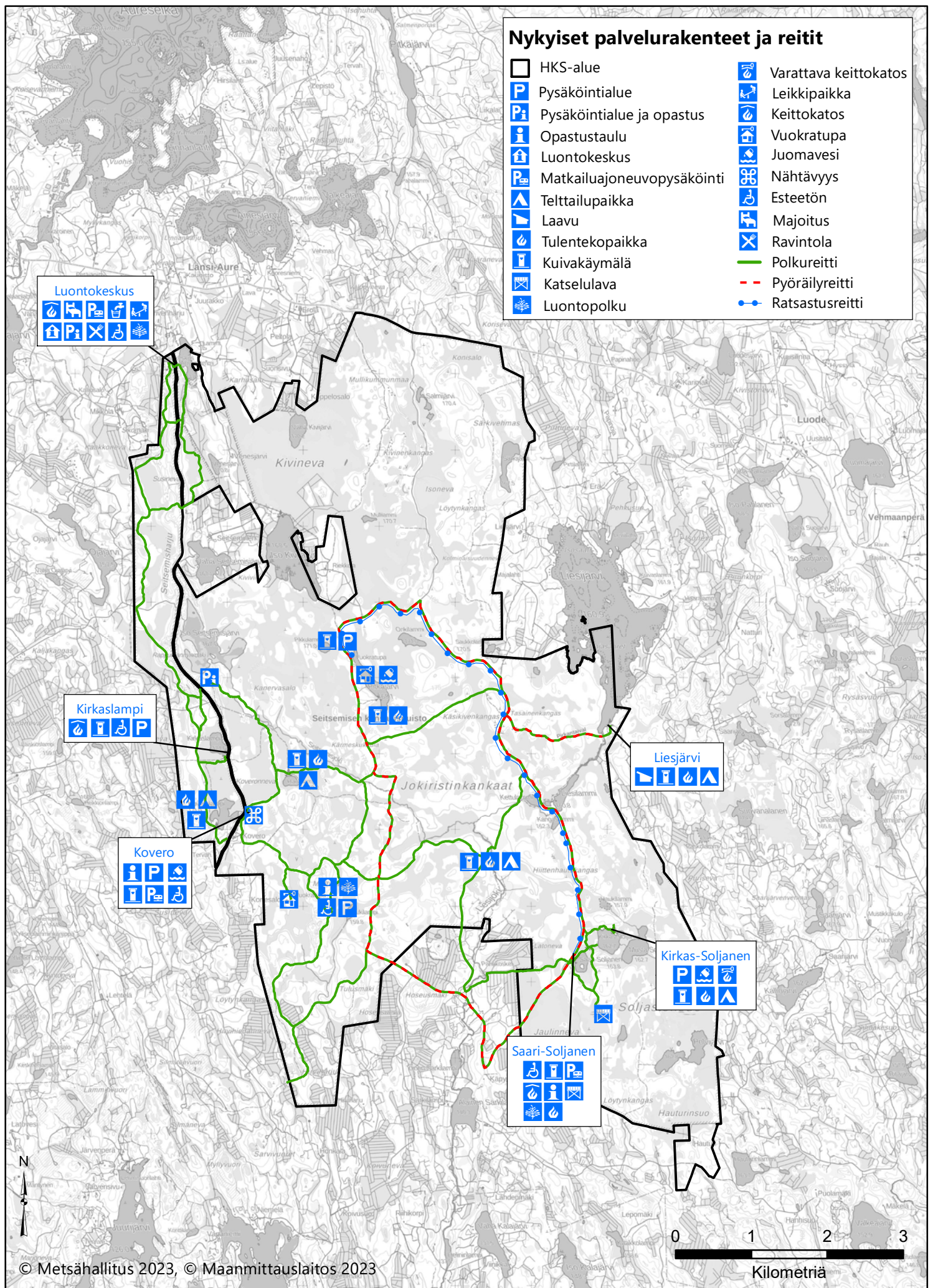
Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Natura-luontotyyppi 2.

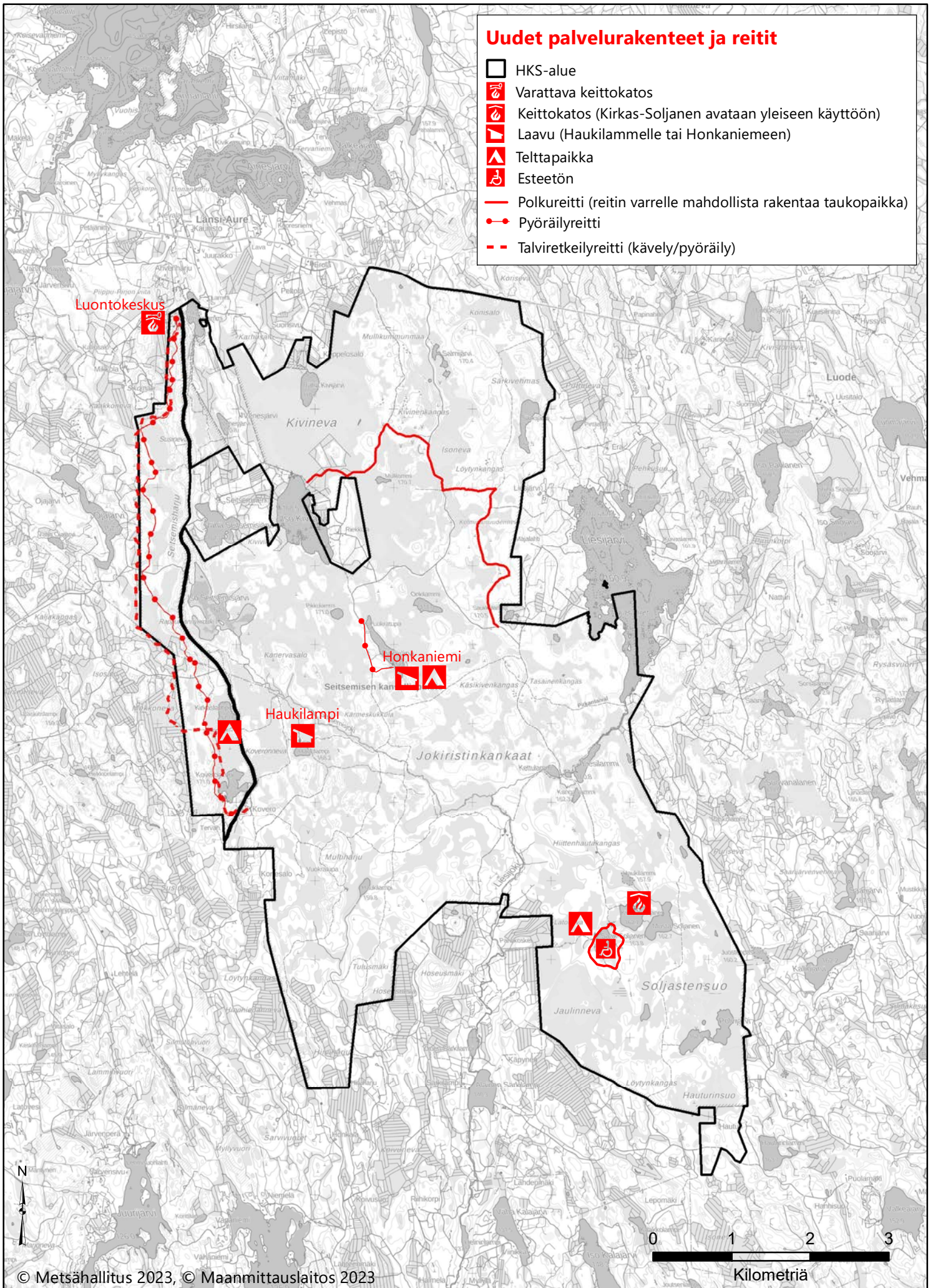
Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen luontotyyppien edustavuus.

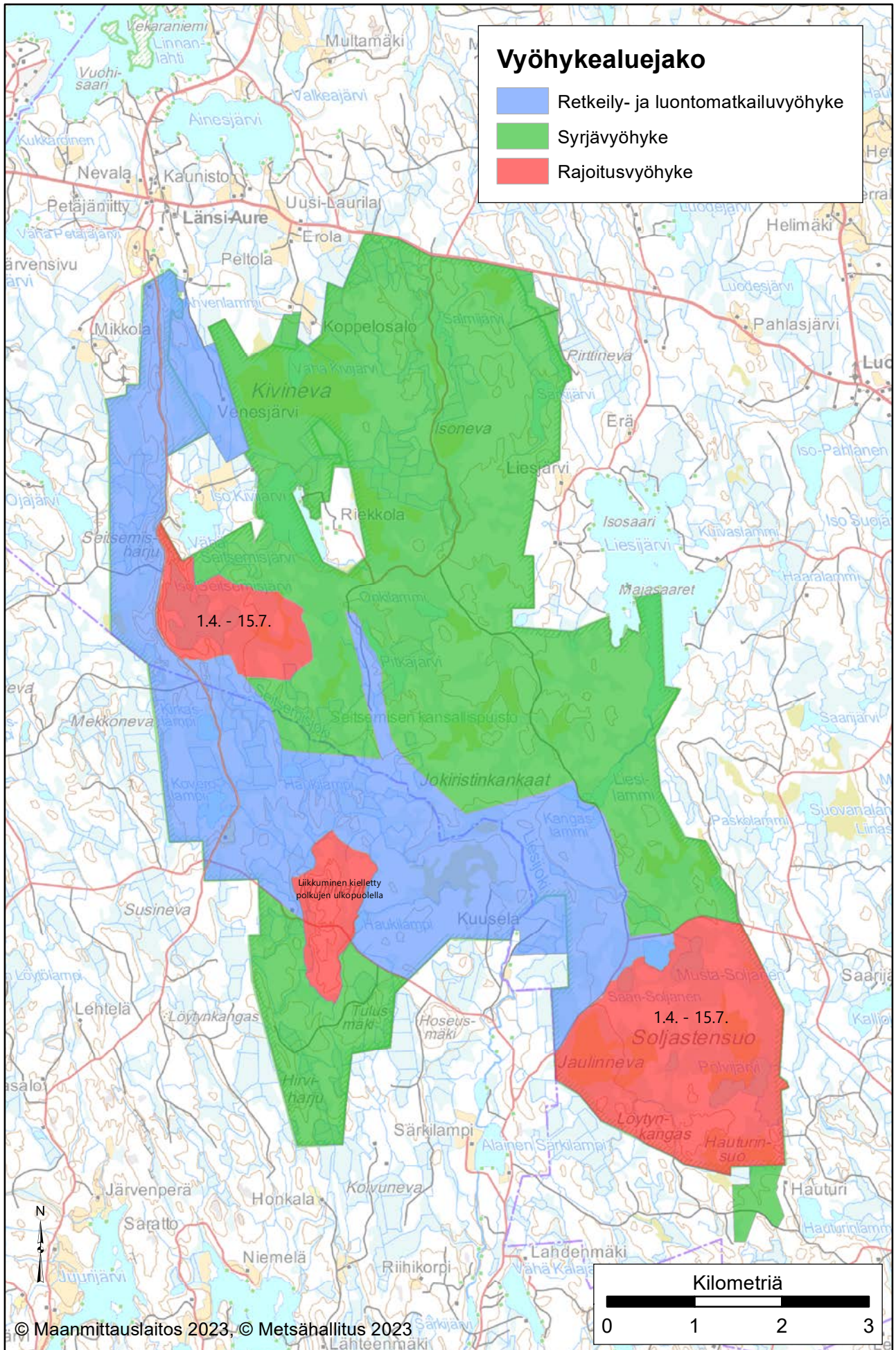
Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen arkeologiset kohteet.

Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen nykyiset palvelurakenteet ja reitit.

Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen uudet palvelurakenteet ja reitit.

Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualan vyöhykealuejako.

6.11.2023

VN/16835/2023
VN/16835/2023-YM-3

Metsähallitus

Ympäristöministeriön lausunto Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Metsähallitus on valmistellut luonnonsuojelulain (9/2023) 57 §:n 1 momentissa tarkoitetun Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja pyytää suunnitelmasta 5.10.2023 päivätyllä saattekirjeellä lain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ympäristöministeriön lausuntoa. Suunnittelualue kattaa Seitsemisen kansallispuiston, Seitsemisen Natura 2000-alueen (FI0311002 SAC) sekä kansallispuiston ja Natura-alueen ulkopuolella sijaitsevat Metso-ohjelman kohteen, kansallispuistoon liitettäväksi hankitun yksityismaakiinteistön ja Metsähallituksen Hauturin suojelumetsän. Suunnittelualueen kokonaisala on 4 721 hehtaaria.

Seitsemisen kansallispuisto perustettiin vuonna 1982 eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoksi ja luonnonpuistoksi annetulla lailla (674/1981). Kansallispuistoa on sittemmin laajennettu laeilla Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta (lait 116/1989 ja 53/2005) sekä kiinteistötekniisin liitoksin yhteensä noin 1 500 hehtaaria. Seitsemisen kansallispuiston rauhoitussäännökset on päivitetty uuden luonnonsuojelulain (9/2023) mukaisiksi 1.6.2023 lukien (laki 522/2023). Kansallispuisto sijaitsee Pirkanmaan maakunnassa Ylöjärven ja Ikaalisten kaupunkien alueilla ja se on pinta-alaltaan noin 4 613 hehtaaria. Kansallispuiston edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2009.

Ympäristöministeriö lausuu hoito- ja käyttösuunnitelmasta vain Seitsemisen kansallispuiston osalta. Ympäristöministeriö lausuu hoito- ja käyttösuunnitelmasta seuraavaa:

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus, jossa sovitaan kansallispuiston hoidon ja käytön yleiset toimintaperiaatteet. Suunnitelman avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueen hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita sovittaen yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5-6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Silloin arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä päätetään suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Arvot ja uhkat

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi on suunnitelmassa nostettu luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, luonnon- ja kulttuurimaisemat, arvokkaat rakennukset, arkeologiset kohteet, kansallispuiston merkitys tutkimus- ja seurantakohteena sekä virkistys- ja luontomatkailukäyttö.

Alueen metsäisiä luontotyyppisiä ja lajistoa uhkaa luontaisten metsäpalojen puuttuminen. Lisäksi alueen aiempi metsätaloustaloudskäyttö ja soiden ojitukset näkyvät edelleen muun muassa puustorakenteen yksipuolisuutena ja lahopuun vähäisyytenä. Perinnebiotoopit ja arvokkaat rakennukset, erityisesti Koveron perinnemaisema, vaativat jatkuvaa hoitoa säilyäkseen. Alueella esiintyvät vieraslajit kuten minkki, supikoira ja lupiini, voivat uhata muita lajeja. Lisäksi kasvavat käyntimäärät ja resursien vähäisyys luontotyyppien hoidossa sekä palvelurakenteiden ja arvokkaiden rakennusten ylläpidossa voivat uhata alueen luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvoja.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.ym@gov.fi

Päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet

Keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi suunnitelmassa on määritetty neljä päämäärää ja kaksi kehityskohdetta sekä niitä täydentävät tavoitteet ja toimenpiteet. Päämäärät ovat luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen, arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden ja perinnemaisemien tunnistaminen ja niiden arvojen säilyttäminen, Seitsemisen säilyminen merkittävänä tutkimus- ja seurantakohteena sekä virkistyskäytön ja matkailun kestävyys. Kehittämiskohteita ovat Seitsemisen kehittäminen hiilineutraaliksi luontomatkailukohteeksi sekä se, että Seitsemisen ja sitä ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja. Suunnitelman tärkeimpiä luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat muun muassa soiden ja metsien ennallistaminen, perinnebiotooppien hoito, vieraslajien torjunta sekä lajistoselvitykset.

Ympäristöministeriö pitää suunnitelmassa määriteltyjä päämääriä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisina ja katsoo niiden tukevan kansallispuiston perustamistarkoituksen toteutumista. Ministeriö myös tunnistaa suunnitelmassa esille tuodun haasteen koskien resurssien riittävyyttä tarpeellisiin luonnonhoitotoimenpiteisiin sekä riittävien palvelurakenteiden ja arvokkaiden rakennusten ylläpitoon. Suunnitelmassa esitetään kuitenkin myös uusien reittien ja muiden palvelurakenteiden rakentamista alueelle. Ministeriö katsoo, että palveluvarustuksen laajentamista harkittaessa tulee huomioida uusien rakenteiden huollon edellyttämät resurssit ja resurssien riittävyys. Ministeriö pitää tärkeänä, että luonnonhoidolliset toimenpiteet sekä olemassa olevien palvelurakenteiden ylläpito ja kunnostus eivät vaaranna. Resurssien priorisoinnissa tulee erityisesti huomioida ne suojeluperusteena olevat lajit ja luontotyypit, joiden suojelun tilan ja edustavuuden säilyminen nykytilassaan edellyttää jatkuvaa, katkeamatonta hoitoa.

Seitsemisen kansallispuisto on suosittu päiväretki- ja vaelluskohde ja kansallispuiston käyntimäärät ovat kasvaneet. Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston, Riuttaskorven virkistysmetsän sekä valtion monikäyttömetsien kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Suunnitelmassa pyritään ohjaamaan kasvavaa virkistyskäyttöä (esimerkiksi pyöräilyä) myös kansallispuiston ulkopuolisille alueille. Ympäristöministeriö pitää käytön ohjaamista kansallispuiston ulkopuolelle tärkeänä ja perusteltuna toimenpiteenä kansallispuistoon kohdistuvan kulutuksen hillitsemiseksi. Ministeriö toteaa, että kahden kansallispuiston ja sen välialueen muodostamassa kokonaisuudessa on virkistyskäytön kehittämisen potentiaalia, joka kuitenkin vaatii toimenpiteitä ja yhteistyötä sekä Metsähallituksen sisällä että kuntien ja virkistysalueyhdistysten kanssa. Kansallispuistojen väliin jäävä alue ei nykyisellään ole retkeilijän kannalta erityisen houkutteleva.

Suunnitelmassa kehittämiskohteeksi on nostettu Seitsemisen matkailun kestävyys ja kohteen kehittäminen hiilineutraaliksi luontomatkailukohteeksi. Ympäristöministeriö pitää tavoitetta varsin kannattavana. Suunnitelmassa on lisäksi hyvin tunnistettu, että tavoitteen saavuttamiseksi kriittisimpiä toimenpiteitä ovat julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen Seitsemisen kansallispuistoon sekä saada kävijät käyttämään näitä yhteyksiä.

Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia seurataan vuosittain LAC-mittarien avulla (Limits of Acceptable Change / Hyväksyttävän muutoksen rajat). Seitsemisen virkistyskäytön ja matkailun kestävyys seurantaan on suunnitelmassa esitetty laajasti eri mittareita, joista kaksi seuraavat pistemäisesti luonnon tilaa (Koveron perinnebiotoopit ja kalasääsken pesintä). Ympäristöministeriö pitää mittaristoja luonnon tilan seurannan osalta osin suppeana ja katsoo mittariston monipuolistamisen olevan jatkossa tärkeää virkistyskäytön vaikutusten kokonaisvaltaisemman seurannan varmistamiseksi.

Suunnitelman mukaan kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille, kuten urheilu- ja suunnistustapahtumille. Ympäristöministeriö katsoo, että alkukesäisin lintujen pesimäaikaan järjestettävät tapahtumat edellyttävät erityistä harkintaa ja tapahtumat tulee ohjata alueille, joilla pesintää ei häiritä. Lisäksi tulee huomioida tapahtumien kumulatiivinen vaikutus sekä ennakoita luvittavien tapahtumien yhteisvaikutuksia alueelle.

Suunnitelmassa yhtenä toimenpiteenä kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että alueen matkailuyrittäjät ja vuokralaiset sitoutetaan kestävän luontomatkailun periaatteisiin yhdenmukaisilla ja tasavertaisilla sopimuskäytännöillä ja että tehtävien sopimusten määrässä huomioidaan kumulatiivisesti alueen käytölle määritellyt kestävyysrajat.

Vyöhykejako

Vyöhykejako on yksi hoito- ja käyttösuunnittelun keskeisimmistä välineistä. Suunnittelualueelle on määritetty käytön ohjaamiseksi kolme vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke.

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen pinta-ala on noin 1 397 hehtaaria (29,6 % suunnittelalueen pinta-alasta). Vyöhykkeelle ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla ja merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta sijaitsee tällä vyöhykkeellä. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta kunnostetaan ja uutta kehitetään vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeita.

Syrjävyöhykkeen pinta-ala on noin 2 518 hehtaaria (53,3 % suunnittelalueen pinta-alasta). Vyöhykkeelle ei ohjata aktiivisesti kävijöitä eikä pääsääntöisesti rakenneta uutta palveluvarustusta. Olemassa olevien reittien ylläpito on mahdollista. Syrjävyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, ja vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Suunnitelman mukaan uusi rengasreitti voidaan linjata kulkemaan osittain pohjoisella syrjävyöhykkeellä, hyödyntäen pääasiassa olemassa olevia polkuja ja polkupyöriteitä.

Rajoitusvyöhykkeen pinta-ala on noin 806 hehtaaria (17,1 % suunnittelalueen pinta-alasta). Iso-Seitsemisjärven sekä Soljastensuon rajoitusosilla liikkuminen on kielletty 1.4.-15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi. Multiharjun vanhojen metsien rajoitusosalla liikkuminen on sallittua ainoastaan polkuja pitkin, sillä alue on erittäin herkkä kulutukselle. Aiemman hoito- ja käyttösuunnitelman Pakkulankankaan eteläpuoliselle rajoitusosalle ei suunnitelman mukaan ole luonnonsuojelullisia perusteita, joten alue esitetään suunnitelmassa muutettavaksi osaksi retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä.

Suunnitelmassa esitetty kansallispuiston vyöhykejako vastaa pääpiirteissään vuoden 2009 hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Merkittävin muutos aikaisempaan suunnitelmaan on Paukulankaan rajoitusvyöhykkeen muuttaminen osaksi retkeilyvyöhykettä. Aiemman suunnitelman mukaan Pakkulankankaan rajoitusvyöhyke oli tarpeen jyrkkärinteisten harjualueiden kasvillisuuden suojelemiseksi kävijöiden aiheuttamalta kulutukselta. Uudessa suunnitelmassa rajoitusosalle ei katsota olevan luonnonsuojelullisia perusteita. Suunnitelmassa ei tämän tarkemmin avata muutoksen perusteita, mutta Metsähallituksen toimittamien lisätietojen perusteella liikkuminen alueella on vähentynyt metsän luonnontilaistumisen myötä, eikä rajoittaminen siksi ole tarpeen. Ympäristöministeriö huomauttaa, että alueen kulumisen väheneminen liikkumisrajoitusten myötä ei ole peruste rajoitusten poistamiselle, vaan osoitus niiden toimivuudesta. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä varmistaa, ettei liikkumisrajoituksen poistaminen vaaranna alueen luontoarvojen positiivista kehitystä huomioiden alueen sijainti virkistysvyöhykkeellä suosittu retkeilyreitit varrella.

Suunnitelmassa esitetään uuden retkeilyreitit linjaamista osittain pohjoiselle syrjävyöhykkeelle sekä mahdollisesti taukopaikan rakentamista reitin varrelle. Ympäristöministeriö toteaa, että Seitsemisen kansallispuiston virkistysvyöhykkeellä on kattavat reitistöt ja muut palvelurakenteet, jotka ulottuvat osin myös syrjävyöhykkeelle. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä syrjävyöhykkeen säilyttämistä mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena sekä painottaa tarkkaa harkintaa suunniteltaessa uusien reittien ja palvelurakenteiden sijoittamista syrjävyöhykkeelle. Ympäristöministeriö katsoo, että retkeilypainetta tulisi ensisijaisesti ohjata kansallispuiston retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle sekä kansallispuiston ulkopuolisille alueille.

Tekniset huomiot

Suunnitelman kohdassa ”8 Erätalous” todetaan onkimisen ja pilkkimisen olevan kansallispuistossa sallittu, ja kaiken muun kalastuksen, mukaan lukien viehekalastuksen, olevan kielletty. Ympäristöministeriö tarkentaa, että uuden luonnonsuojelulain 50 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti kalastus on kansallispuistossa sallittu kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti. Siten onkimisen ja pilkkimisen lisäksi myös jokaisenoikeuksiin rinnastettava viehekalastus yhdellä vieheellä on kansallispuistossa sallittu kalastonhoitomaksun suorittaneille sekä alle 18-vuotiaille ja 65 vuotta täyttäneille.

Suunnitelman yhteenvedon rajoitusvyöhykettä koskevassa kohdassa viitataan kumottuun luonnonsuojelulakiin (1096/1996) ja käytetään kumotun lain 18 §:n sanamuotoa liikkumisrajoituksen perusteena. Viittaus tulisi muuttaa voimassa olevan luonnonsuojelulain (9/2023) ja sen 56 §:n mukaiseksi.

Vaikutusten arviointi

Seitsemisen hoito- ja käyttösuunnitelmalle ei ole laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on arvioinut, että suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Seitsemisen Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä Natura-vaikutusten arviointia ole siksi katsottu tarpeelliseksi. Metsähallituksen arvion mukaan esitetyt toimenpiteet ennemminkin edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä. Ympäristöministeriö yhtyy tähän Metsähallituksen arviointiin ja korostaa, että luonnonhoitoa edellyttävien lajien ja luontotyyppien hoidon varmistaminen on ainoa keino estää niiden heikkeneminen.

Lopuksi

Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen kansallispuiston hoidolle ja käytölle asettamien tavoitteiden ja toimenpiteiden olevan linjassa puiston perustamistarkoituksen kanssa. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen varmistaneen riittävän vuorovaikutuksen alueen eri käyttäjäryhmien kanssa suunnitelman valmistelussa luonnonsuojelulain 57 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana

Yksikön johtaja, ympäristöneuvos

Päivi Gummerus-Rautiainen

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

Liitteet

Jakelu

Metsähallitus

Tiedoksi

Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Ikaalisten kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Suomen luonnonsuojeluliitto SLL Pirkanmaan piiri ry

Liite 6 Metsähallituksen hyväksymispäätös

Metsähallituksen hyväksymispäätös Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmalle

Järvi-Suomen luontopalvelut on valmistellut Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on käsitelty alueen johtoryhmässä ja hyväksytty aluejohtajan päätöksellä 18.12.2023. Suunnittelualue, jonka yhteispinta-ala on 4721 ha, kattaa Seitsemisen kansallispuiston ja Seitsemisen Natura 2000 -alueen (FI0311002) sekä niihin kiinteästi liittyvät valtion omistamat luonnonsuojeluun varatut alueet. Alue on kokonaisuudessaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 6.11.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 16.1.2024. Metsähallitus hyväksyy Seitsemisen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteutettavaksi hallinnassaan olevien alueiden osalta.

Henrik Jansson

Luontopalvelujohtaja

Liitteet: 1. Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 247 Saatsi, E., Saatsi, P., Sirén, R. & Salo, A. 2023: Päijänteen kansallispuiston retkeilyalueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi 2022. 68 s.
- No 248 Tammilehto, A., Härmä, P., Kallio, M., Törmä, M., Saikkonen, A., Tuominen, S., Impiö, M., Heikkinen, M., Kervinen, M., Jussila, T., Böttcher, K., Pääkkö, E., Kokko, A., Mäkelä, K. & Anttila, S. 2024: Ylä-Lapin luonnon kaukokartoitus – Projektin loppuraportti osa 1 – Aineistot ja menetelmät. 103 s.
- No 249 Tammilehto, A., Saikkonen, A., Pääkkö, E., Tuominen, S., Mäkelä, K., Kokko, A., Härmä, P., Kallio, M., Heikkinen, M., Impiö, M., Törmä, M. & Anttila, S. 2024: Ylä-Lapin luonnon kaukokartoitus – Projektin loppuraportti osa 2 – Luontotyypit. 59 s.
- No 250 Stolton, S., Ahlroth, P., Auvinen, A.-P., Dehmel, N., Dudley, N., Hošek, M., Lahti, K., Ross, B. & Leung, Y.-F. 2024: Management Effectiveness Evaluation of Finland's Protected Areas 2023. 195 s.

Sarja B

- No 269 Tiikkainen, U. 2023: Sallan kansallispuiston ja Sallatunturin alueen kävijätutkimus 2022. 63 s.
- No 270 Haverinen, S. 2023: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 66 s.
- No 271 Haverinen, S. 2023: Tiilikkejärven kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 64 s.
- No 272 Metsähallitus 2023: Suojelalueiden hoidon ja käytön periaatteet. 245 s.

Sarja C

- No 177 Meahciráđdehus 2021: Giehtaruohtasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.
- No 180 Metsähallitus 2022: Tulliniemen linnustonsuojelun alueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma. 132 s.
- No 181 Metsähallitus 2022: Selkämeren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 199 s.
- No 182 Metsähallitus 2022: Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 109 s.
- No 183 Metsähallitus 2022: Pinkjärven ja Lastensuon hoito- ja käyttösuunnitelma. 99 s.
- No 184 Metsähallitus 2023: Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 131 s.
- No 185 Metsähallitus 2023: Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 157 s.

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-377-119-2 (pdf)